

ПОЛИТИКИН

БРОЈ
1213

ЗАБАВНИК

28.3.1975. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVI

4
динара

СТО МУ
АЈКУЛА!
ЧА ЧЕ СВАКОМ
МОРНАРУ
ДИВОЈ-
КА?!

ЧА ЧЕ МИ
БАЏА И ЊЕМУ
СЛИЧНИ-И-И
КАД ОНИ НИСУ
ВАЛЦЕРУ
ВИЧНИ-И-И!

КОМПЛЕТАН
СТРИП
ФЛАШ
ГОРДОН

Ripley

Веровати или не!

Овај ИДОЛ

СА
ТАХИТИЈА
ИЗРЕЗАН
ЈЕ
ОД
ЈЕДНОГ
ЉУДСКОГ
ПРШЉЕНА.

ЈОХАН КВАНЦ

(1697 - 1773)

НЕМАЧКИ КОМПОЗИТОР,
НАПИСАО ЈЕ ЗА ПРУСКОГ ЦАРА
ФРИДРИХА ВЕЛИКОГ 500 КОНЦЕРТА ЗА
ФЛАУТУ...АЛИ МУ НИЈЕ БИЛО
ДОЗВОЉЕНО ДА ИЗВЕДЕ
ИЈЕДАН ОД ЊИХ.

КОЛЕЦ ВАН ДАЛЕ

ЛУВЕНУ (БЕЛГИЈА)
ОСНОВАО ЈЕ
1569. ПЕР ВАН ДАЛЕ КАО
ВИШУ ШКОЛУ ИСКЉУЧИВО ЗА
ЧЛАНОВЕ СВОЈЕ ПОРОДИЦЕ.
КАДА ОД ВАН ДАЛОВИХ ВИШЕ
НИЈЕ БИЛО ЊАКА, ШКОЛА ЈЕ
ПРЕТВОРЕНА У ДОМ ЗА СТАРЦЕ.

ПОСТАО ПРВИ МИНИСТАР ЗАХВАЉУЈУЋИ ТРИКУ

ФЛАВИТАС, ВИЗАНТИЈСКИ
МАФИОНИЧАР ИЗ 5. ВЕКА, ДОЗНАО ЈЕ
ДА ЈЕ ИМПЕРАТОР ЗЕНОН,
ОЧЕКУЈУЋИ ДА МУ ПРОВИЈЕЊЕ
ПОМОГНЕ У ИЗБОРУ ПРВОГ
ДОГЛАВНИКА,
ЗАПЕЧАТИО У ЈЕДНУ КУТИЈУ
ЧИСТ ЛИСТ ПАПИРА.

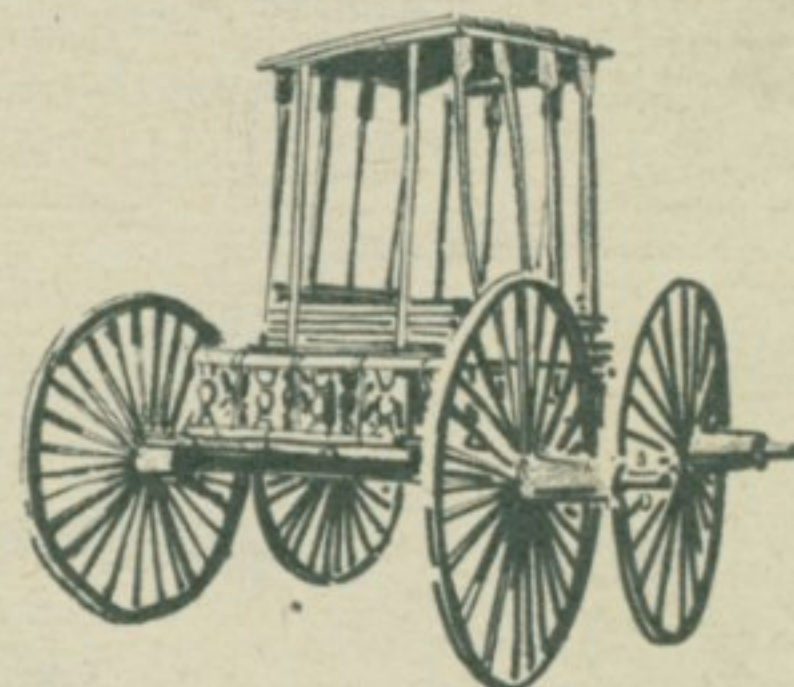
ПОСЛУЖИВШИ СЕ НЕКИМ
СВОЈИМ МАФИОНИЧАРСКИМ
ТРИКОМ

ФЛАВИТАС ЈЕ УСПЕО
ДА НА ПАПИРУ
ИСПИШЕ СВОЈЕ ИМЕ -
И ТАКО ПОСТАНЕ,
ПОСЛЕ ЗЕНОНА, ПРВИ ЧОВЕК
У ЦАРСТВУ.

Рибари

ИЗ КОКСИДА
(БЕЛГИЈА)
ЛОВЕ МАЛЕ РАКОВЕ И РИБЕ
ЈАШУКИ НА КОЊИМА.

ДРВЕНА КОЛА

КОЈА СЕ ЧУВАЈУ
У ЛЕЊИНГРАДСКОМ ЕРМИТАЖУ,
ОТКОПАНА СУ
НА ПЛАНИНИ АЛТАЈУ (СИБИР)
ГДЕ СУ У ВЕЧИТО СМРЗНУТОМ
ТЛУ ПРОЛЕЖАЛА 3000 ГОДИНА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● недавно је у Копенхагену
отворена изложба о перспективи
нуклеарне енергије. Новитет на
овој изложби представљао је је-
дан робот који је имао човечији

облик и био висок 1,80 м. Робот
је имао „дужност“ да буде дома-
ћин представницима штампе и
да их води по дворани и прика-
зује изложене предмете.

● недавно је угинуо један од
најпознатијих паса Италије. Био
је то деветнаестогодишњи поли-
цијски пас који је у својој „ка-

ријери“ седам пута рањен и 38
пута похваљен. Италијанска вла-
да је због тога доделила његовом
газди и дресеру, пензионисаном
бригадиру Ђованију Мемону, до-
датну пензију.

● инсект балегар гура испред
себе лопту коју је сам замесио
и која је три или четири пута
већа од њега.

● за време великих свечаности
у селима на острву Бали храну
припремају мушкарци а не же-

не. Оне само помажу у том по-
слу: доносе дрва, воду и пазе на
ватру.

● горила може без залета да
прескочи реку широку двадесет
метара.

● у Дунглоу у Ирској убудуће
ће брачни парови моћи да седе
заједно у биоскопу а да пре то-
га на каси не покажу венчани-
цу. Наиме, законом који је до-
нет 1918. године они који нису

били венчани или нису могли да
покажу документ о склапању
брака, морали су да седе раздво-
јено: жене с леве стране дво-
ране, а мушкарци с десне.

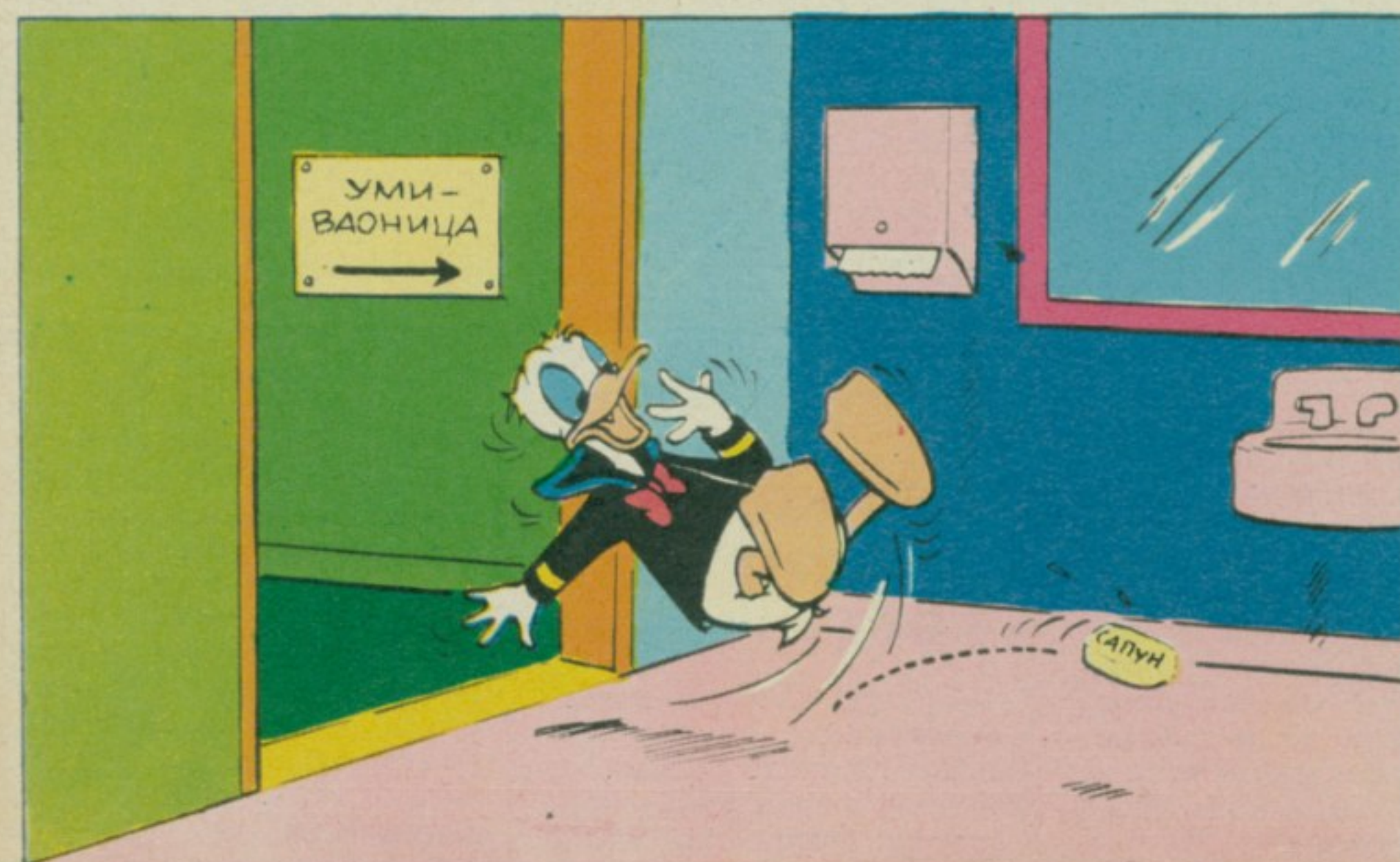
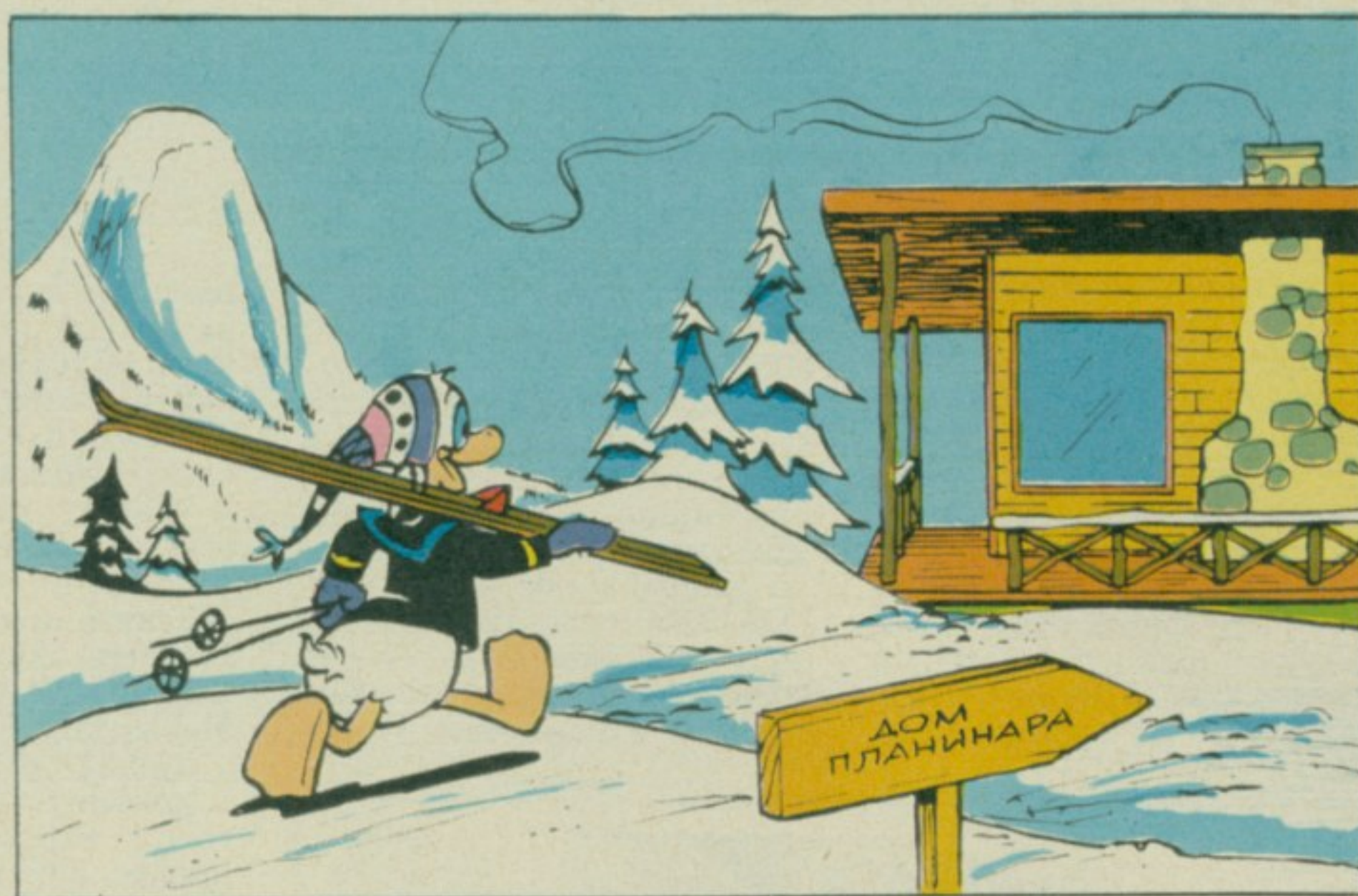
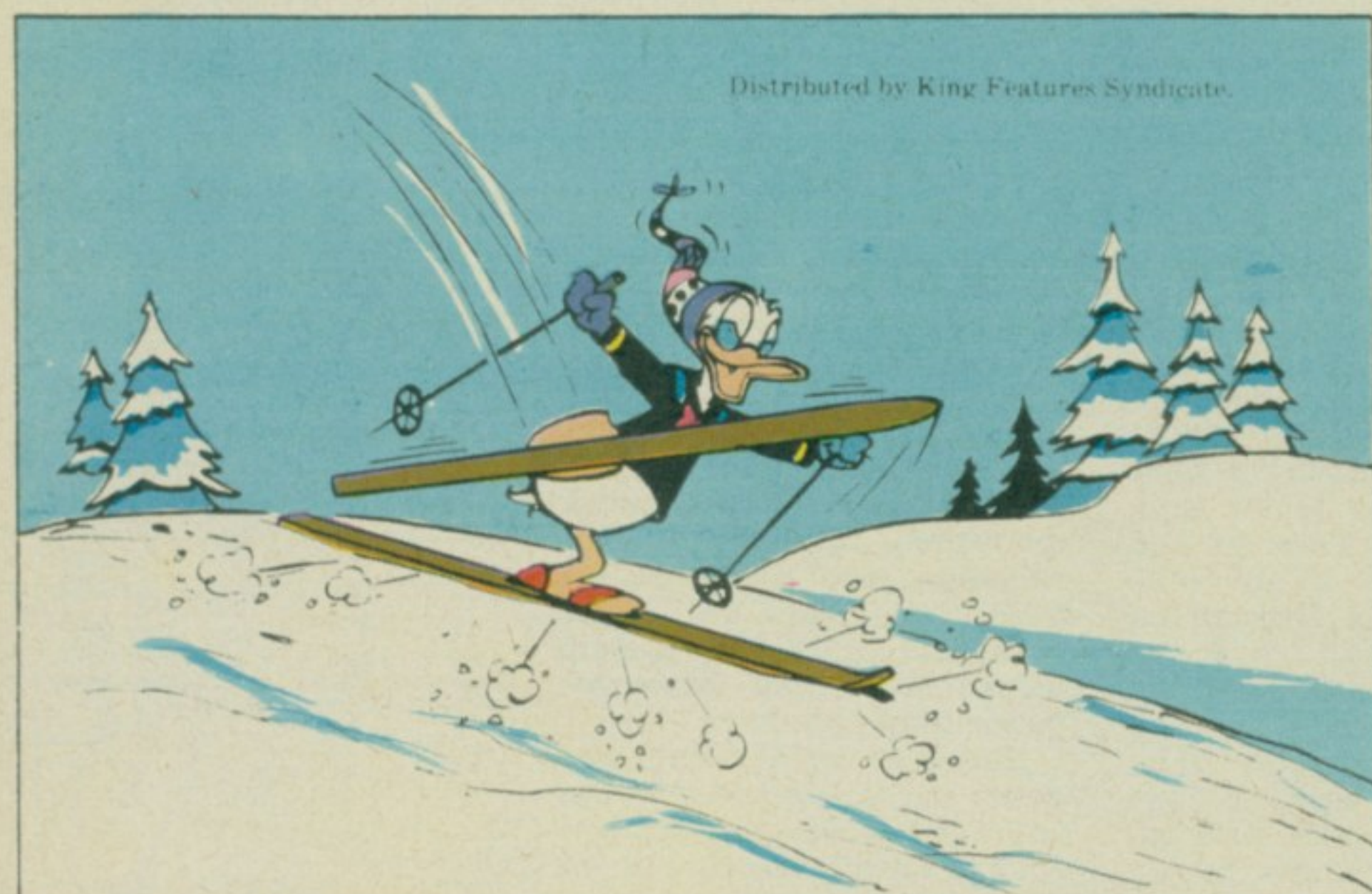
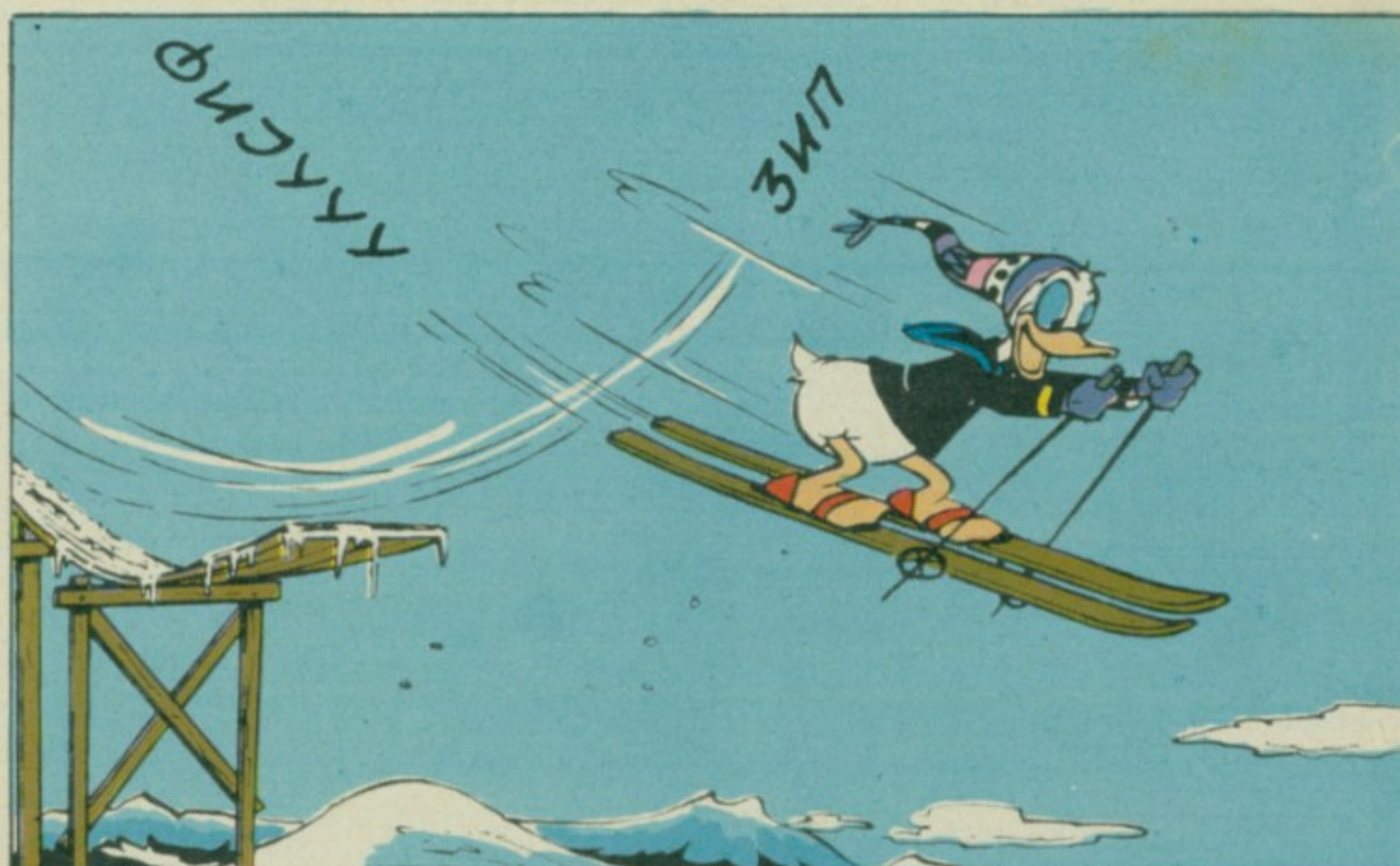
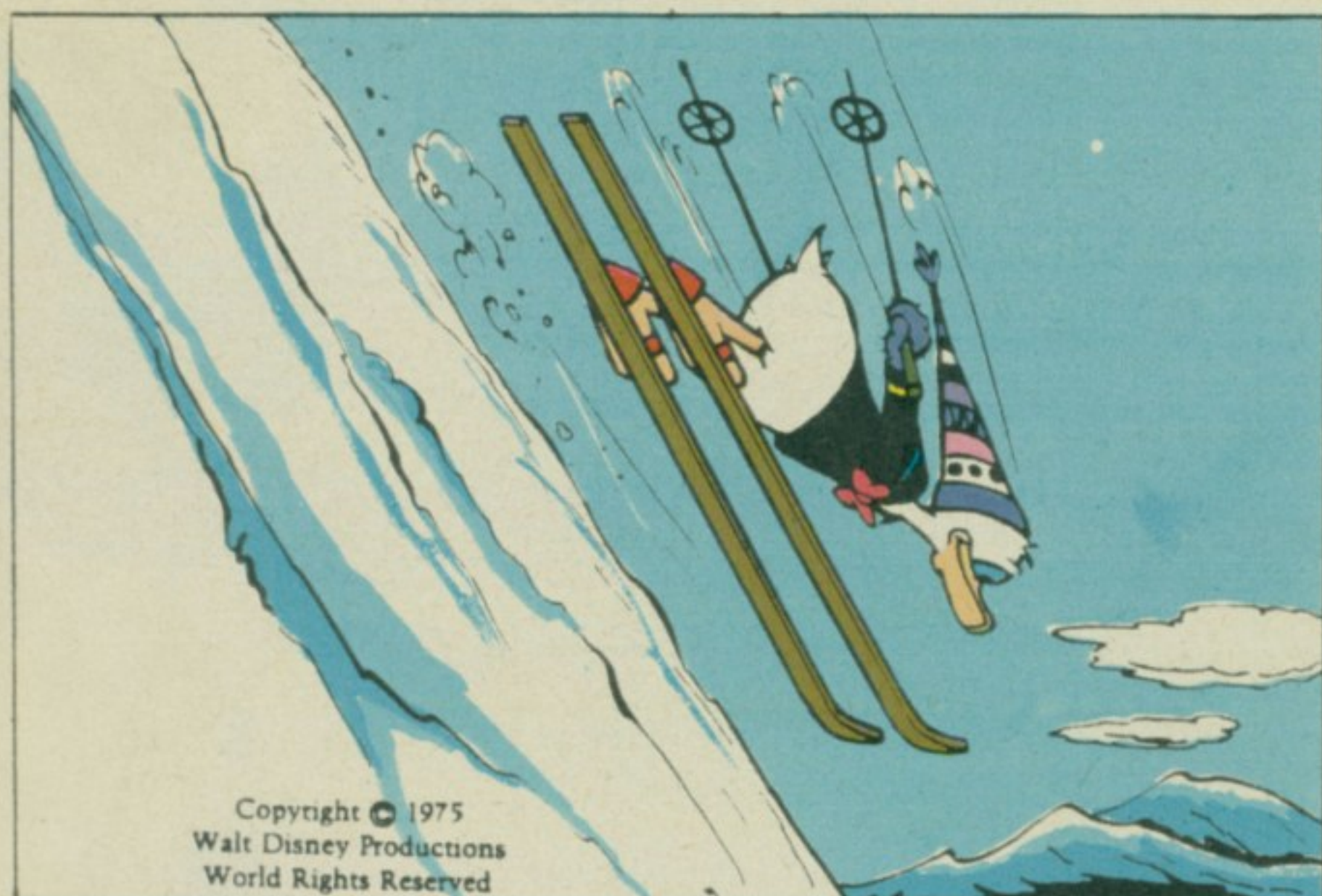
● прва изложба фото-аматера
у Београду била је приређена а-
прила месеца 1901. године.

● за најстарији кључ на свету
сматра се кључ којим се затва-
рао храм богиње Артемиде у
Лузими, у шумовитој грчкој по-
крајини Аркадији. Овај кључ
чува се данас у Уметничком му-
зеју у Бостону, а потиче из ше-
стог века пре наше ере.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ШПАНСКИ ГРАЂАНСКИ РАТ

Мајке, жене... када године прохује, кад ратне ране зацеле, када сећања на крваве дане избеде у слободи, миру и благостању, кад мржња почне да се гаси и кад се слободом буду поносили сви Шпанци, приповедајте нашој деци, причајте им о људима из интернационалних бригада.

Допорес Ибарури

ПАСИОНАРИЈА

(Опроштајни говор у Барселони 1938. године приликом одласка интернационалних бригада из Шпаније)

Болница. Крв и ране радника и сељака под једним кровом. Потмули јауци и шкрипа зуба.

Поред мене лежи друг. Мој кревет је нумерисан бројем 6, његов 7. Крупне црне очи вире испод покривача. Дјетиња глава на којој је исписана тешка прошлост. Шеснаест му је година, шеснаест тешких бремена глади и непрекидног рада за другог. Борили смо се на истом фронту. Седам мјесеци је откако је добровољац слободе.

У августу бранио је родно мјесто Гранаду, колијевку и гробницу великог пјесника Гарсије Лорке. Првих дана додавао је старијим друговима муницију, јео и воду. Једнога дана када је августовско сунце пекло свом јачином, када је ваздух треперио брдима око Гранаде, носио је воду. Поред њега су појевали митраљежи и гранате, фијукала зрна и мијешао се мирис барута са испаравањима човјечијих лешина. Ишао је од друга до друга кроз ров.

Наједанпут врисак. Нагазио је на човјека који се грчио прорешетан мецима. Био је то његов брат. Имао је још толико снаге да му пружи крваву пушку и издахнуо је. Од тога дана за-

мијенио је земљане лонце пушчаном ватром. Светио је брата и бранио родно мјесто.

ПУЗИО ЈЕ КА ТЕНКУ

Мјесец септембар и октобар провео је на фронту код Толеда, увијек у пр-

ђународног пролетаријата писали су својом крвљу још једну страницу у историји борбе за слободу и људска права, страницу која ће вијековима бити свјетилка у борби радничке класе.

Четрнаестог фебруара дјечак из Гранаде изгубио је дјечаштво. Једини брат, који му је још остао, пузао је ка тенку, који је бљубавао огањ. Експлозија ручне

Вељко Влаховић је рањен у офанзиви на реци Харамиди средином фебруара 1937. године. Бранећи положај интербригадиста задобио је, у једном дану, три тешке ране од дум-дум метака. С фронта је послан у болницу, а затим на опоравак у опкољени Мадрид. Из тог периода његовог живота у Шпанији доносимо две цртице.

вим линијама. Новембра и децембра бранио је срце Шпаније — Мадрид. Јануар и фебруар Харамиди. Нисали су се дани, недеље и мјесеци, али ватра није престајала. На небу изнад Мадрида лебђела је паролна шпанолског пролетаријата »No pasaran!« Из дана у дан низала су се све нова и нова херојства. Батаљони Шпанолца и ме-

бомбе и густе облак дима зауставио је челичну авет, која је горјела. Мали Гранађанин преживљавао је најтеже часове. За тренутак је увидио само да тенк и човјек пузају један другог у сусрет. Тенк је био у пламену, али се ни човјек није мицао. Врисак са Гранаде поновио се и на Харамиди. И други брат је био мртав.

Дјечак је пружио руке и коракнуо ка мртвом братовом тијелу, али већ на првом кораку пао је на земљу. Метак му је прошао кроз десну и експлодирао излазећи из лијеве ноге.

ЗАЈЕДНИЧКО ПИСМО

★★★★★★★★★★★★

Мали друг поред мене последњих дана је много замишљен. То ме чуди, јер су му болови већ престали и рана му зараста. Прича ми често о браћи са сузама у очима, али када помене оца, мајку и сестру од четрнаест година који су остали негдје у близини Гранаде, заћути. Једног дана га питам шта му је. »Хтио бих да пишем мајци и сестри и...« и... заплака. »Требаш хартије?« »Не...« »Мастило?« »Не... Чудим

ЗВАЛ

се шта му је. Наједанпут се сјетих болести шпанолског пролетаријата. »Неписмен?« »Неписмен« — одговори дјечак и опет заплака...

Већ је прошло више од мјесец дана како малог друга подучавам читању и писању. Ријешили смо да сјутра пишемо ја и он заједничко писмо његовим родитељима. Први мај је дан када шпанолски пролетаријат ради са двоструком снагом, јер се непријатељ налази у рововима и мора се побиједити. Написано писмо стоји пред нама као велики докуменат нашега времена.

Два пријатеља, студент из црногорских брда и дјечак из Гранаде, написали су заједничко писмо. Један се радује због тога што је у могућности да пише родитељима, који су дали све за слободу шпанолског про-

летаријата, родитељима, који нису плакали над гробовима својих синова, родитељима, који сву своју снагу узиђују у велику зграду која се данас зида на четрнаест шпанолских фронтова. Други се радује словима, што их је дјечак ова рука доста неспретно исписала, која су за њега шеснаест година била неразрешива тајна.

Двадесет трећег маја навече растајемо се. Мали друг је весео, јер одлази поново на фронт. Прича ми како ће се знати светити онима који су га толико година држали неписменим, који су му убили два брата, који свакодневно просипају крв невиних дјеце и жена! На растанку ми даје мало парче хартије. Повезујући невјешто написана слова читам његову адресу: Julio Casado 38. Brigada Mixta, 2. баталјон, 2. компанија, frente de Guadalaјара.

У ОПКОЉЕНОМ МАДРИДУ

★★★★★★★★★★★★

Из моје собе, у згради Комесаријата интернационалних бригада »Calle Vellesquez«, смјештеној скоро у крову зграде, са малом терасом окренутом према

фронту, види се читав Мадрид, чак и пепељаста брда на западној страни. Види се змијолика линија фронта која је одсјекла од града поред осталих четврти и Универзитетску четврт, понос савремене мадридске архитектуре, до јуче поприште ватрених дискусија, једно од жаришта шпанског антифашизма. Дојучерашњи студенти укопали су се у дубоке ровове и преко пушке огрнути ћебетом »воде дискусије« са фашистима.

Дању живот тече. Улице

Вељко Влаховић је 1936. године био студент Машинског факултета. На слици је крај радника с којима је друговао на практичном раду, неколико месеци пред одлазак у Шпанију.

ПА СЕ ШИЛАР

»Разговор« огледала је краткотрајан јер их наши снајпери одмах узимају на нишан. Огледала прскају, а с њима се гаси и понеки живот.

кораци стражара који хо-
да горе-доле испред улаза
у зграду Комесаријата.

»ЧОВЈЕК СИ
ОД ЧЕЛИКА!«

★★★★★★★★★★★★

Мадрид. Данас, неочеки-
вано, још један суморан
дан. Смрт је опет преки-
нула једно пријатељство.
Трајало је непуну недељу
дана. Дошло је изненада и
завршило се изненада.

Звала се Пилар. Обично
шпанско име. Оставила је
медицински факултет и са
својих двадесет година за-
газила у крв и ране.

Код првог сусрета стаја-
ла је без ријечи. Изгледала
је збуњена. Из крупних цр-
них очију зрачила је ље-
пота, топлина, наивност и
знатижељност. Ћутање сам
ја прекинуо. Сутрадан дуг
пријатељски разговор. Раз-
говор старих познаника. И
прва пјесма. Једна од оних
пјесама чија се вриједност
не мјери естетичким пра-
вилима, већ околностима у
којима се родила и разло-
зима због којих је настала.
Пилар је расла у Гранади
и вољела Лоркине пјесме.
На питање због чега, одго-
ворила је једноставно: због
Гранаде, због Лорке, због
своје младости и лепршав-
их снова. Тог дана сам и
ја заволио Лорку.

Пет сљедећих јутара, пет
нових дјевојачких пјесама.
Њежних. Чистих као ју-
тарња роса. Збуњивала ме
претјераним дивљењем и
поштовањем према мени.
Говорила ми је: »Eres un
hombre de hierro« (Човјек
си од челика!). Љутио сам
се и питао: зар је рат то-
лико груб, да се и у овак-
вим тренуцима мора упо-
требљавати ријеч гвожђе?
Зар нема љепших, топли-
јих, мекших ријечи?

Свако јутро је рађало но-
ву пјесму. Сваког јутра је
скакутала преко трга, да
ми купи јутарње новине.
Куповала је »Mundo obre-
ro« са српом и чекићем у
заглављу. И она је била
комуниста.

Јутрос је донијела пјес-
му и узела моју пезету да
купи новине. Више се није
вратила. Долетјела је са
фронта једна од оних про-
муклих граната која не зна
за поезију, која разара жи-
воте и пријатељства. Пала
је изнакажена на тргу пред
киоском, стегнувши чврсто
у руци моју пезету.

Затекао сам је како ле-
жи на плочнику. Није би-
ла сама, али друге нијесам
примјећивао. И за њу је,
као за већину становника
овог града, мадридска кал-
дрма постала самртничка
постеља.

Вељко Влаховић

Одломци из »Сличица из
Шпаније«

склониште. За непун ми-
нут улице се испразне. У
тим тренуцима Мадрид ли-
чи на мртви град. Косту-
ри зграда пркосе бомбама,
а душа града увлачи се под
земљу.

Послије бомбардовања
живот опет наставља свој
ход. Све то личи на филм-
ску представу у којој се
често кида филмска трака.

ШПИЈУНСКА ИГРА

★★★★★★★★★★★★

Али и за вријеме бом-
бардовања искусан посма-

трач може примјетити јед-
ну другу врсту живота. На
најгорњем спрату облако-
дера главне поште и теле-
графа, највишој мадрид-
ској згради, смјештена је
наша артиљеријска осма-
трачница. Осматрачи ту оста-
ју и за вријеме бомбар-
довања. Мувају се лијево и
десно. Дају податке. Њихо-
ве сјенке непрекидно иг-
рају по зидовима окрену-
тим према сунцу. У тим
тренуцима почиње шпијун-
ска игра огледалима. У
Мадриду су још увијек ја-
ки остаци »пете колоне«.
Фашистички агенти помо-
ћу огледала шаљу инфор-
мације својима. Са фашист-
ичке линије фронта одго-
варају друга огледала. Раз-
говор огледалима је крат-

котрајан, јер у тим трену-
цима ступају у дејство на-
ши снајпери. Огледала прс-
кају, а поред сломљеног
огледала гаси се и понеки
живот. Необична је ова иг-
ра огледала живота и смр-
ти.

Ноћу прозори се замра-
чују. У оваквим топлим је-
сењим ноћима најљепше је
спавати на тераси, одакле
се могу гледати кровови
Мадрида, мадридско небо,
лет-појединачних ракета,
експлозије код Универзи-
тетске четврти, слушати
кукњаву жена која допире
из радничке четврти »Ка-
рабанчела«, штектање мит-
раљеза, а онда изненадна
тишина коју понекад пре-
кидају усамљени пуцњи, по
ново тишина коју ремете

пуне народа. Радње отво-
рене. Трамваји, камиони и
понеки аутомобил клизе
улицама у разним правци-
ма.

Када наиђу фашистички
авиони и завијају сирене,
онда је Мадрид у свој сво-
јој љепоти суморан, успла-
хирен. Уз завијање сирена
људска ријека се улива у
Метро. То је већ мјесецима
стан за један дио станов-
ништва. Ту се спава, кува,
па чак и порађа. То је
складиште робе. То су и
радионице. За вријеме бом-
бардовања то је главно

СПОРТСКА КВИЗИЈАДА

Две „ЗЛАТНЕ РУКАВИЦЕ“

Знате ли који је наш боксер први два пута освојио „Златну рукавицу“?

1

Да ли се одржавају олимпијска такмичења у санкању?

2

Која је азијска земља постигла највеће успехе у хокеју на трави на олимпијским турнирима?

3

Три југословенска фудбалска клуба била су у последње три деценије само по једанпут прваци државе: који су то клубови?

4

5

Знате ли која је фудбалска репрезентација играла на свим завршним турнирима за светско првенство, од 1930. до 1974. године?

ОДГОВОРИ:

1. Милош Митровић, боксер Партизана, освојио је први два пута трофеј „Златна рукавица“: 1958. и 1962. године; 2. И санкање је олимпијска дисциплина; 3. Јапунска репрезентација је освојила три златне медаље у хокеју на трави на олимпијским играма; 4. Фудбалски клубови Војводина, Сарајево и Жељезничар само су по једанпут били прваци државе; 5. Бразилска фудбалска репрезентација играла је на свим завршним турнирима за светско првенство.

Слобода се брани и оружјем...

15

Проналазач Д. Бушнел (1742—1824) из САД поред подморнице „Корњача“, којом је 1776. извршен, први у историји поморских ратова, напад на британску фрегату „Орао“, правио је и мине, зване „торпедо“ или торпеда.

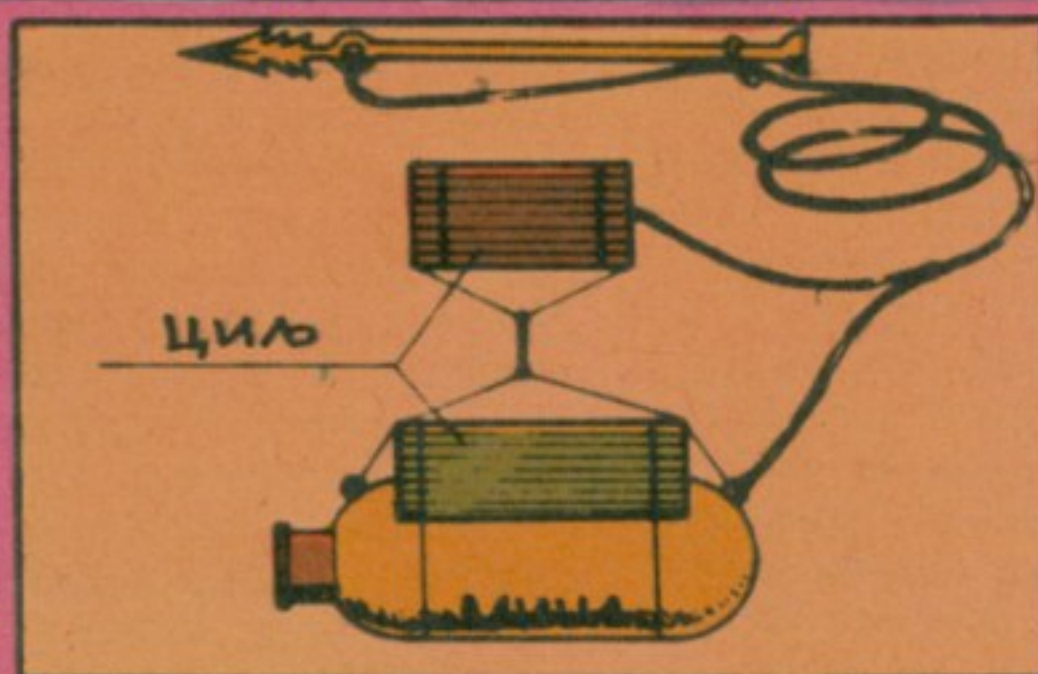

Амерички проналазач Роберт Фултон (1765—1815), творац подморнице „Наутилус“ (1801), пошто није наишао на размештање Француза нуди своје услуге Енглезима који се нарочито интересују за његове „катамаране“ (пловна разорна

средства). Године 1805. неколико катамарана испалило је на француске десантне бродове у луци Булон. Како нису постигли очекиване резултате Енглези прекидају сарадњу и разочарани Фултон враћа се у САД.

Године 1810. Фултон прави читав систем за избацивање мина. Специјална мушкета избацује харпун на циљ (брод). Мина везана за харпун удара о брод и експлодира.

За време кримског рата (1853—1856) Руси су, изгледа, први у историји употребили опсадне мине чије се испаливање вршило помоћу распрскавања стаклене тубе (А) са запаљивим једињењем хлора који је у додиру са бакарном плочом (Б) стварао толико електричне енергије да је изазивао експлозију набоја (Ц) помоћу прањка (Д).

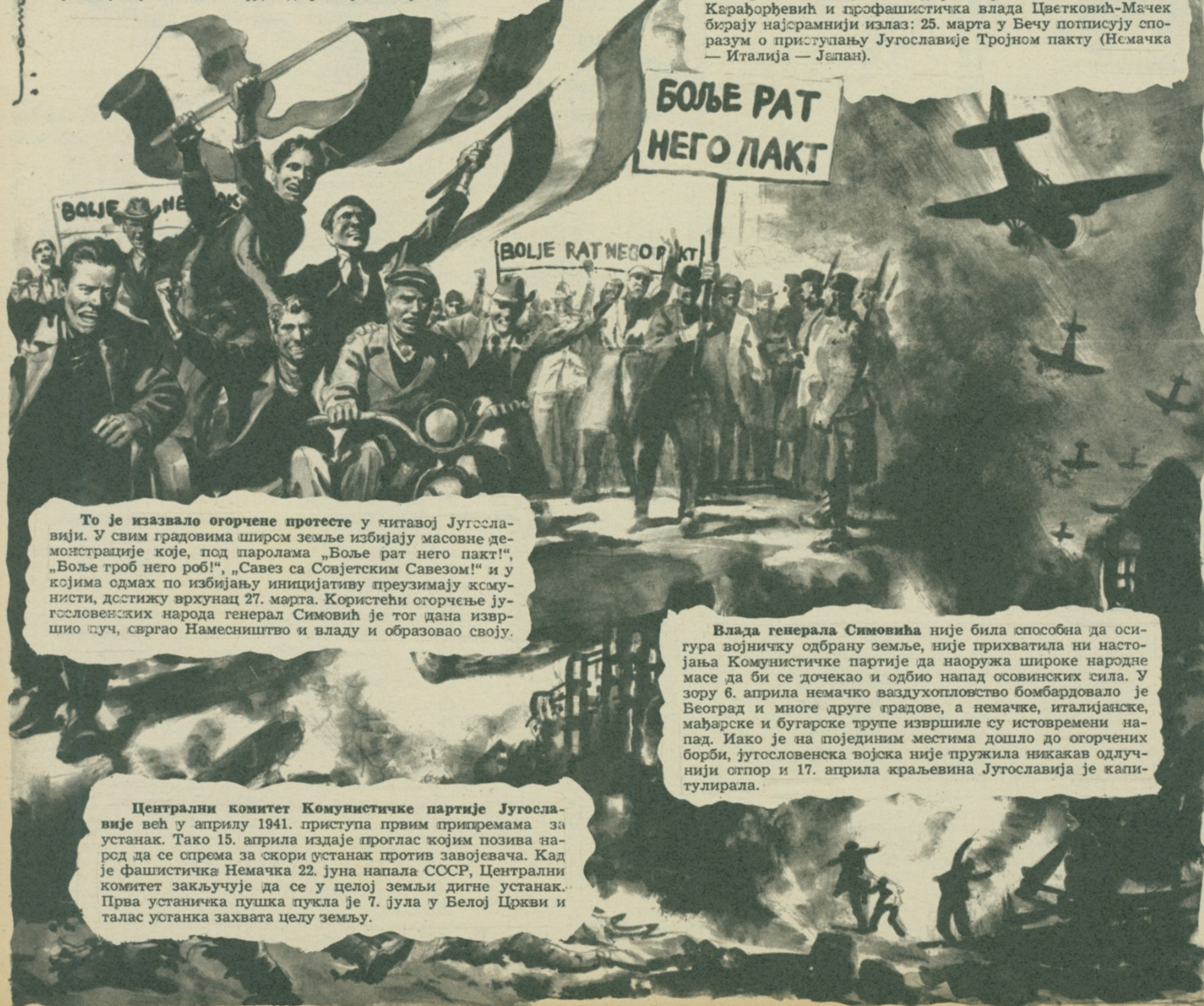

БОЉЕ РАТ НЕГО ПАКТ!

Половина Европе већ је под влашћу Трећег рајха. Хитлер је Аустрију насилно припојио Немачкој, заузео Чехословачку, извршио агресију на Пољску, претазео Белгију, Холандију, Француску, Данску, Норвешку. Италијани су заузели Албанију, воде рат против Грчке.

Притисак на Југославију је све јачи и намесник Павле Карађорђевић и профашистичка влада Цветковић-Мачек бирају најсрамнији излаз: 25. марта у Бечу потписују споразум о приступању Југославије Тројном пакту (Немачка — Италија — Јапан).

То је изазвало огорчене протесте у читавој Југославији. У свим градовима широм земље избијају масовне демонстрације које, под паролама „Боље рат него пакт!“, „Боље гроб него роб!“, „Савез са Совјетским Савезом!“ и у којима одмах по избијању иницијативу преузимају комунисти, достижу врхунац 27. марта. Користећи огорчење југословенских народа генерал Симовић је тог дана извршио пуч, свргао Намесништво и владу и образовао своју.

Влада генерала Симовића није била способна да осигура војничку одбрану земље, није прихватила ни настојања Комунистичке партије да наоружа широке народне масе да би се дочекао и одбио напад осовинских сила. У зору 6. априла немачко ваздухопловство бомбардовало је Београд и многе друге градове, а немачке, италијанске, мађарске и бугарске трупе извршиле су истовремени напад. Иако је на појединим местима дошло до огорчених борби, југословенска војска није пружила никакав одлучнији отпор и 17. априла краљевина Југославија је капитулирала.

Централни комитет Комунистичке партије Југославије већ у априлу 1941. приступа првим припремама за устанак. Тако 15. априла издаје проглас којим позива народ да се спрема за скори устанак против завојевача. Кад је фашистичка Немачка 22. јуна напала СССР, Централни комитет закључује да се у целој земљи дигне устанак. Прва устаничка пушка пукла је 7. јула у Белој Цркви и талас устанка захвата целу земљу.

КРАЉИЦА

Египћани су за одевање употребљавали тканину израђену од обрађеног лана и памука, који се у Египту гајио од давнина. Те тканине биле су лаке и погодне за жарку египатску климу. Тканине од вуне, омиљене у азијским земљама, у Египту почињу да се носе од 1. века н. е. За египатску одећу карактеристично је то да је само доњи део тела био покривен. Мушка одећа састојала се од кратке прегаче, око бедара придржаване појасом. Прегаче су могле бити и дугачке а носиле су се једна изнад друге. И женска одећа је такође нека врста уско припијене прегаче која је сезала до испод пазуха а придржавана је нараменицама. У време Новог царства у египатску ношњу улази каласарис, сиријска кројена и набрана кошуља и уз њу разне врсте огртача. И мушкарци и жене носили су сандале од коже, а свештеници од папируса. Мушкарци су бријали главе које су покривали четвртастим пругастим марамама приљубљеним на слепочницама. Жене су носиле пунђе и кике. За време религиозних свечаности и мушкарци и жене често су носили перику. Жене су украшавале косу цветовима, носиле круне, траке, дијадеме и мазале су очи и уста, као и нокте на рукама и ногама. Важан детаљ одеће била је округла огрлица јарких боја, која је својим богатством упућивала на друштвени положај појединца. Египатска одећа се столећима веома мало мењала. Само се одећа владајућег друштвеног слоја истицала скупocenим материјалом и богатством накита, а одећа владара обележјима владарске моћи.

ВОЈНИЦИ

ЕГИПЋАНИ

НАРОДИ И НОШЊЕ КРОЗ ВЕКОВЕ

О постојању старог Египта у долини и делти Нила постоје подаци који сежу до 5.000 година пре н. е. Египат је у то време био организована краљевина са, захваљујући вештачком наводњавању, развијеном земљорадњем. Античка историја Египта дели се на Старо царство (3200—2100 пре н. е.) када се граде први већи канали и насипи и зидају пирамиде. Током Средњег царства (2100—1550) робови и зависни сељаци граде велике канале за наводњавање и чувено вештачко језеро Мерида. Фараони Новог царства (1550—671) предузимају освајачке походе на Нубију, Сирију и Малу Азију и Египат постаје најјача држава на Истоку.

ГРАЂАНИ

ФАРАОН НОВОГ ЦАРСТВА

ИСТИНА О СИРЕНАМА

За морепловце и светске путнике фоке су дуго представљале тајанствене животиње којих су се плашили и око којих су испредане многе легенде. Последња проучавања древних хроника, скаски и народних прича показују да је машта старих морнара баш од ових животиња створила мит о сиренама, тим чудним бићима с горњим делом тела као у жене, а доњим као у рибе.

Мала, округла глава фоке, с кратким ушима, веро-

ватно је главни разлог што се примитивним људима који су живели крај морских обала чинило издалека да је фока људско биће. Осим тога у извесним положајима, пераја фоке много подсећају на руке.

Све до 16. века морнари и рибари нису се усуђивали да лове фоке. Једна од првих прича о хватању овог необичног морског створења описује догађај који се одиграо код Оксфорд Кастела, у енглеској покрајини Сафок, за владе Хенрика II. Овај догађај показује како у народној машти постају легенде.

Кад су војници на обали наишли на фску и ухватили је, помислили су да је то човек непознате расе. Узалуд су мучили јадну животињу, терајући је да проговори. Најзад су је однели у цркву, где су јој показали иконе. Одмах су позвали исповедника који

Кад су на обали ухватили фоку, војници су помислили да је то човек непознате расе. Узалуд су је терали да проговори.

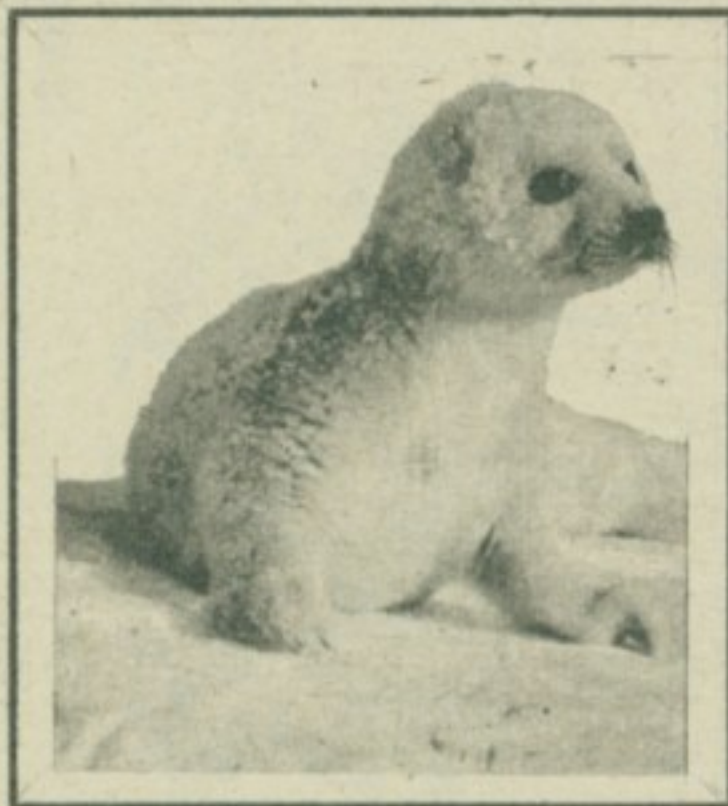
је на све могуће начине покушавао да ослободи „омађијану“ фоку од ђаволских сила које су јој одузеле моћ говора. Кад су видели да и поред свега фока неће да проговори, решили су да је одведу у замак оближњег феудалца. Војници су је уз пут нудили хлебом и месом, али она ту храну није хтела ни да похришће. Тек кад је добила рибу, прегладнела животиња се одушевила и почела да једе без предака.

Потпуно збуњени, војници су је поново одвели до мора, али се фока неочекивано узјогунила. Није хтеда натраг у воду. Пошто се мало окупала, вратила се поново војницима који су у томе видели знак некоег проклетства и силно се уплашили. Сада је на фоку дошао ред да она њих мучи. Играла се око војника, цепала им одела, гризла их за руке и ноге. Они су стајали као укопани. Кад јој је најзад било доста игре, фока их је напустила и загнурила се у море. Сутрадан је свештеник саопштио становништву да је то била душа једног утопљеног морнара која се преселила у ово необично морско биће.

Фока спада у најнеобичније примерке животињског царства. Њено порекло још представља тајну за научнике. Многи мисле да је она пре неколико хиљада година била сувоzemни сисар који је живео крај морских обала. Али, пошто јој је морска риба била искључива храна, фока је временом постала нека врста водоземца који највише времена проводи у мору али и радо излази на о-

балу. Ову теорију поткрепљују и недавна открића природњака који су утврдили да младунци фоке не знају ни да пливају, нити да лове рибу. У тску првих недеља живота они пролазе кроз прави курс пливања и риболова који им са много стручности и озбиљности држе родитељи. Они своје младе уче и како да избегну напад грабљивих морских животиња и да се сачувају од мрских струја које би их могле однети на отворено море.

Први „час пливања“ малих фока за посматрача је веома смешан. Отац или

мајка ухвате младунче својим снажним зубима за кожу изнад врата и, не осврћући се на његове крике и јауке, односе га до воде. Затим га спусте у плићак и тек пошто се беспомоћна мала животиња добро напије воде, изваде је из мрса и оставе крај обале да мало дође себи и осуши се. Затим „очигледна настава“ поново почиње и наставља се све дотле док младунче не научи да плива.

Фока је одувек привла-

чила природњаке. Али, озбиљнија проучавања започела су тек двојица британских стручњака, Грејс Ват и др Јан Телфер, педесетих година овог века. Они су проучавали сиве фоке (*Halichoerus grypas*), крупније од осталих, код којих мужјаци достижу дужину од преко три и по метра. Ова фока има нешто другачије навике од осталих врста, спорија је и више воли отворене, истурене стене, где таласи стално запљускују обалу и где за време плиме допире море. Релативно је ретка животиња и претежно живи у северном Атлантику, где се задржава у појасу јужно од леда и северно од умерених ширина. Чешћа је у европском но у америчком делу Атлантика и раширена је од севера Норвешке до југа Шкотске и Ирске. Сјајне је челичносиве боје, прошаране светлијим и тамнијим зракастим пегама.

Британски научници су, поред осталог, желели да установе начин миграције и пресецањем ових фока. Током целе једне године проучавали су сиве фоке које углавном живе на острвима око Велике Британије и на њеним обалама. Дотле се веровало да оне никад не одлазе на дужа путсвања. Међутим, пошто је 16. децембра 1951. године маркирано десет младунца сиве фоке, једно младунче пронађено је две недеље касније близу Ставангера у Норвешкој. Значи, ово младунче, старо свега шест недеља, превалило је за тако кратко време пут од неких 400 морских миља што се сматра правим подвигом. У току наредних пет недеља пронађени су и други обележени младунци, сви око Фарских острва.

Приликом маркирања свако од ових десет младунчади је измерено. Њихова просечна тежина износила је око 13 килограма, а дужина око 90 сантиметара. У току следећег месеца њихова тежина се увећавала за по десет до петнаест килограма недељно!

Последњих година фоке играју све важнију улогу у циркусима у којима су се истакле као одлични акробати и жонглери. Дресери су открили да је фока животиња изванредне интелигенције, способна да се непрестано усавршава и да сваки дан научи понешто ново. Она уме да буде веран пријатељ човеку и кад га заволи, њена љубав може да се мери само са

сличним осећањем код најблагодарнијих паса. Нису ретки случајеви да фока утине од туге за својим дресером кад он умре или кад је, ма из ког разлога, прода другоме.

Фока је необично осетљива на поступке људи и дресер никад не сме да је бије. Пре него што почне да „учи“ фоке, дресер мора да навуче металне чакшире и обућу. Јер, када их пусти из кавеза, оне јурну право према њему и почну да му гризу ноге. Само добро увежбана фока неће учинити човеку ништа нажао.

Фоке једу пресну храну и цео оброк прегутају одједном. Зато укротитељи пазе да им се не даје превише хране. Јер, у противном изгубе глупост за извођење вештина.

У води је фска несбично хитра и сналажљива. Делфин, на пример, може да плива брзином од осамдесет километара на час а фока је ипак у стању да чак и тада обилази око њега, а да се с њим не судари. Када фока гони рибу, а ова у страху искаче из воде, фока је хвата у ваздуху и, ако је расположен за игру, добацује је другим фокама. Она се брзо и вешто пење уз стрму литицу, да се одатле попут стреле сјури у дубину мора. Слух је код фоке веома развијен. Пераја су јој необично снажна и у стању је да једним ударцем обори човека. Може да живи и до седамдесет година.

Овај сисар са перајима, који је толико брз у мору, а трсом и тешко покретљив на суву, брзо и лако учи. Фока веома вешто одржава на своме носу у равнотежи лопту или чашу пуну воде, уме да скаче преко мотке која се налази два метра изнад базена или да сдржава равнотежу само на једном перају. Једном речи, иако на изглед тешко покретљива, фска може да се научи разним вештинама и у стању је да изводи најтеже тачке у аренама великих циркуса.

Доктор БАКСУЗИК: Тестамент

У ПОТРАЗИ ЗА ПРАДЕДОМ

Читаоци Политикиног забавника одазва-
ли су се позиву објављеном у броју 1201
нашег листа и доказали да познају своје
претке. Све доносимо неколико награђе-
них радова. Читајте их пажљиво: можда
ћете наћи неког познаника или чак рођа-
ка. Ако и ви случајно знате нешто заним-
љиво из прошлости своје породице, опи-
шите догађај и пошаљите. Најбоље при-
логе ћемо објавити и наградити. Не забо-
равите и старе фотографије тих својих
предака. Пишите на адресу: Политикин
забавник, 11001 Београд, поштански фах
124, са назнаком „Родослов“.

НИ ПЕТ ПА ЗА БАРОН

Брат и ја отпутовали смо у Беч
не верујући много да ћемо не-
што наћи. Али, чекало нас је ве-
лико изненађење.

Мој деда Иван Вра-
њићан добио је не-
где под старост, још
пре I светског рата, пи-
смо из Беча. Било је у
великој чврстој коверти,

с воштаним печатима, а-
дресирано готицом: фрај-
хер (барон) Јохан Врањи-
ћани. Из званичне резид-
денције аустријских ца-
рева, из Хофбурга, обаве-

штавали су га бираним и
кићеним речима да треба
да плати извесну таксу

на титулу барона. Деда се
насмејао, затурио црвену
далматинску капицу коју

целог живота ваљда није
скидао сем кад спава и
позвао жену која је не-

Синови Ивана Врањићана, лекара из Макарске, и Андрија-
не зване „Хајдучица“: најстарији Владимир био је дуго година
лекар у Сарајеву одакле је прешао у Загреб. Имао је четворо
деце која су и данас сва жива. У средини је Владислав Вра-

њићан, адвокат, са женом Фридом. Нису имали деце. Умро у
Бечу. Најмлађи Вјерко, рођен 1880, лекар. Убили га Аустри-
јанци под оптужбом да је био повезан с атентаторима на
престолонаследника Фердинанда.

РА А!

МАРИЈА ЖИВКОВИЋ — ВРАЊИЦАН, сликар

Брат и сестра Марија и Милан Врањичан пре Милановог одласка у Америку: никад их племићка титула није занимала.

што пословала на спрату:

— Да видиш, Андријана, шта ове Вечлије пишу. Да им платим за титулу мојих старих. Глупости! Не дам ја за све то ни пет пара. Имам три сина и они су ми све ордење и титуле. Хајде, напуни ми лулу Зорку, баш су ме расрдили... (Деда је пушио на дугачке чибукке од којих је сваки имао своје име, а бирао их је већ према расположењу.)

Одмах је сео и написао одговор у Хофбург. Наравно, одбио је да плати „порез на титулу“. Ускоро је отуд добио писмо. Обавештавали су га врло кратко да га више неће позивати на саборе племства, да више не може учествовати ни у каквим манифестацијама аристократије са територије Аустрије. А, наш деда Иван до тога уопште и није држао. Не зато што није ценио и поштовао своје претке већ стога што никако није волео Аустро-Угарску.

Биће мој муж!

Његов отац био је поседник на Хвару и решио је да школује сина који је тако постао први лекар у породици. Кад се после завршених студија вратио из Беча, срео је Андријану, енергичну, способну и за оно време необичну жену која ће измекнути цео његов живот. По обичајима оног времена Андријана је још као дете била верена за неког Павловића из Макарске, али је одговорила са удајом. Њу је интересовала политика! У Националној хрватско-далматинској странци жестоко се борила против утицаја Италије и Аустрије, за народни језик. И док је она агитвала по округу, пркосила властима које су јој претиле хапсом, млади Павловић је уза-

луд чекао дан кад ће се венчати. У то време у Макарску је стигао мој деда Иван. Чим га је угледала, Андријана је изјавила:

— Овај ће бити мој муж! — И заиста је постао.

Био је то велики скандал који се дуго памтио и препричавао по Макарској, али Андријана је учинила по своме. „Узела“ је Ивана и, како је била старија, доста је утицала на њега мада је он и раније, као студент, био југословенски опредељен.

Добили су три сина: Владимира, Владислава и Вјерка (то је мој отац). Деда је много волео Андријану и никад је није дружије звао него Андријана донна Севилјана. Макарани су је, пак, звали Андријана Хајдучица...

Без црне заставе

Живели су на обали где је деда имао велику кућу стару три стотине година, са библиотеком ретких књига из времена првих штампарија, збирком оружја, старих мапа и глобуса. Но, не треба мислити да је деда живео као какав „барон“ мада је знао да му та титула старином припада. Он је био обичан општински лекар у Макарској и пуце 54 године

обилазио је на коњу или мазги болеснике до удаљених села или заселака

у брдима и превалио на хиљаде и хиљаде километара...

Кад би нам причао о прошлости, није помињао то племство:

— Наша породица, говорио је, доселила се некад давно из Босне, из околине Јајца, од планине Врнице по којој смо највероватније и добили презиме Врањичан. Тамо смо се тукли с Турцима, овде у Далмацији убило нас је сто јада с Млечанима, а један мој рођак са Хвара учествовао је чак у завери против Наполеоновог маршала Мармона!

Дедину генерацију није мимоишла иста судбина бунџија. Он се борио против Аустро-Угарске а тако су он и баба Андријана васпитали и своје синове. Кад је 1914. у Сарајеву убијен престолонаследник Фердинанд, у целом граду једино се на нашој кући није вила црна застава. Мој отац и деда отишли су чамцем преко на оток, а кад су се увече вратили, цела Макарска је причала само о томе да Врањичани нису послушали наредбу. Ускоро је мој отац ухапшен, одведен у Сарајевску тврђаву и убијен. Мајка је остала удовица са 29 година. Деду су отпустили из државне службе. Кућу смо морали продати...

Кад смо одрасли, често су људи мени и брату говорили: — „Ви сте од оних старих Врањичана!“, али ми на то нисмо обраћали пажњу мада нам је било познато да је породица веома разграната и да Врањичана има у Запребу, Истри, на Хвару и Брачу, да су неке тетке у Венецији, Мађарској. У кући смо међу књигама сачували нашу породичну лозу са прецима, а кад се мој брат Милан негде после рата одселио у Америку и однео собом тај родослов, много штошта о нашим даљим прецима пало је некако у заборав. Ако би неко и поменуо то „барон“ било је то у шали. И, тек пре годину дана сазнали смо нешто више о томе и то сасвим случајно.

Американци траже доказ

Син мога брата Милана, Александар, желео је да се, по породичној традицији, упише на медицину (он би био четврта генерација лекара) и тамо у Њујорку сазнао је да олакшице имају они кандидати којима је неко у фамилији већ лекар. Брат је допутовао у Европу и нас двоје смо се упутили у Беч, без неких великих нада, да потражимо нека документа о деди и оцу који су обожавали студирали и завршили медицину у овом граду.

Чекало нас је изненађење. У бечком архиву нашли смо уписнице за Ивана Врањичана, за Вјерка Врањичана, датуме кад су дипломирали и добили фото-копије које ће Александру послужити као доказ за упис на факултет.

Тада нам је пало на памет да се распитамо и за наше претке. Ако је тачно оно што знамо о старини, то код педантних Аустријанаца мора негде бити и забележено. Отишли смо у Националну библиотеку где су нас упутили на књигу Алманах Гота у којој је забележено племство са некадашњег такозваног „немачког подручја“ — Немачка, Аустрија и Мађарска. И ту, у делу који обухвата баронске куће, под словом В пронашли смо породицу Врањичани-Добринсвић (то нам је старо презиме пре доласка из Босне). Копију тог дела из Алманаха шаљем „Политикином забавнику“. Можда ће неког од читалаца заинтересовати. За мене лично важно је то што знам да су ми деда и отац били племенити, не због предака већ што су то сами као народни лекари заслужили.

ШТА КАЖУ ДОКУМЕНТИ:

За породицу Врањичан-Добринсвић чувени Алманах Гота каже: „Католици, пореклом из Босне одакле су у 15. веку прешли у Далмацију. Старо племство Аустрија им је признала 1829, а Мађарска 1837, с правом наслеђа у линији Симона Врањичана. Следи опис штита и грба са интересантним девизом — Сложна браћа — јер је Симон, изгледа, имао четири сина: Амброзија, Георга, Матију и Јована.

Vorß von Gudenau, f. Gudenau.

Branczany von Dobrinovic.

[Katholisch. — Österreich (Dalmatien) und Ungarn (Croatien). — Ein altes bosnisches Adelsgeschlecht, ungar. Adel unter dem Namen „Branczany“ 31. Januar (Ausfertigung des Diploms 2. Februar) 1837, österr. Ritter mit dem Titel „von Dobrinovic“ 21. Februar 1846 (Ausfertigung des Diploms 19. Februar 1846), österr. Rittm. 29. April 1862. — W.: quer geteilt; oben in Blau ein silbernes gekröntes, im Vordergang abwärts gekrümmtes, freies rechtes Bein, welches mit der rechten gekrümmten Hand einen goldenen gekrümmten Säbel (Schwert) gefasst hat, zwischen dem Säbel und Bein schwebt in der Mitte ein kreisförmiger goldener Stern. In der unteren, roten Schildehälfte erhebt sich aus dem Fußrande ein grüner Hügel, auf welchem drei nach auswärts neigende weiße Masten nebeneinander stehen. Zwischen den Masten und drei gekrümmte Helme. Der Helm mit rothsilbernen Federn trägt den Helm einwärts gekrönt und auf dem Helm ruht ein rothsilberner Helm, aus dem zweiten Helm mit gleichfalls rothsilbernen Federn wächst ein rechtsgerader gekrümmter goldener Helm hervor. Der Helm mit der rechten Krone einen kreisförmigen goldenen Stern emporhält; der Helm mit der linken Krone einen kreisförmigen goldenen Stern emporhält; der Helm mit der rechten Krone einen kreisförmigen goldenen Stern emporhält; der Helm mit der linken Krone einen kreisförmigen goldenen Stern emporhält. — Devise: „Fratrum concordia“ (Schlangen ist).

Ein altadeliges, aus Bosnien stammendes Geschlecht. König Simon Nemagna identifie der Familie ursprünglich die Güter Gomaje.

У књизи „Грбовник краљевине Далмације“ (обработио Фридрих Хајер фон Розенфелд године 1871) у једином примерку који чува Универзитетска библиотека у Београду, за породицу Врањичан стоји забележено: старобосанско племство које је добило племенити ранг од краља Стефана Дабиче 13. јуна 1391, а што је потврдио венецијански Сенат 1673. године.

Припрема: В. Смиљанић

Dik
BROWNE

ХОТАР СТРАШНИ

ТО ЈЕ БИЛА САМО ИГРА

Негде на крају познатог београдског насеља Карабурма, где се последње куће са-стају с првим њивама, налази се модерна троспратница. У њој смо, на последњем спрату, потражили Верицу Страхиновић, десетогодишњу ученицу четвртог разреда основне школе. Знали смо да ту живи са мајком, фабричком радницом, и оцем, пословођом једне трговинске радње.

Тог прохладног фебруарског дана Верица је била у стану. Иначе, ако није у школи или не учи, она се игра на бетонираним простору између зграда. Затекали смо је поред „нове играчке“ коју би и одрасли радо пожелели: портал-телевизор јапанске производње за пријем програма у боји, који стаје више од милион и по старих динара!

Срећа у несрећи

Нова Верицина „играчка“ у ствари је главна награда у игри коју је за децу организовао наш лист „Микијев забавник“. Ваљало је само бити његов стални читалац и скупити дванаест купо-

на, а затим од њих саставити лик Микија, залепити га на дописницу и послати редакцији листа.

Наградна игра је трајала три месеца. За то време Верица је куповала сваки број „Микијевог забавника“ али — кришом!

Док је стидљиво покушавала да нам објасни своје невоље око тога, у разговор се умешала мајка Марта.

— Нисам јој дозвољавала да купује „Микијев забавник“! Уплашила сам се да због тога не занемари учење!

— Их, мама! Имам само тројке из математике и музичког! Из музичког ћу поправити, а математику знам... Часна реч, само се уплетем!

А Верица је, ипак, од новца који је добијала од оца, куповала „Микијев забавник“, читала га онда кад је мајка била забављена у кухињи, исецала купоне и чувала у једној свесци. Чувала је и „Микијеве забавнике“, крила их, сналазила се некако. А онда, једнога дана сређујући по кући мајка Марта наишла је на њих и... „Микијеви забавници“ су нестали. У „несрећи“ има и среће: Верица је остала без својих „новина“, али не и без купона. Њих мајка није нашла. Рок за слање у нашу редакцију истицао је, а она никако да се осмели и тражи новац од мајке. Најзад је скупила храброст и објаснила јој.

Видећи детињу упорност, мајка је одговорила:

— Кад си већ скупила те купоне, пошаљи их, али о томе нећу више ништа да чујем.

Сад ми је жао!

Верица је добила новац за дописницу, саставила купоне, залепила их и послала. Убрзо је са својим разредом отишла на зимски одмор на Дивчибаре. На купоне је заборавила. За њу је то била само игра која се завршила оног тренутка кад је спустила писмо у поштанско сандуче. Међутим, у тој игри Верица је победила. Добила је прву награду у игри „Микијевог забавника“.

— Сад ми је жао што сам јој бацила стрипове! — покајнички каже мајка Марта. — Не због телевизора, већ због ње. Ко ће с том децом да изиђе на крај!

Отац Стаменко „признаје“ да му је Верица „слаба страна“. За њу би све учинио.

— До сада сам потрошио много новца на чашавање. Те Верицине другарице, те рођаци, те колеге из предузећа... а овај телевизор — не знам ни да укључим! Много дугмића, не умет ја то!...

Породица Стрихиновић већ има „обичан“ телевизор.

— Њега ћемо да поклонимо баби и деди, зар не тата?! — моли Верица, а онда се тргла и узвикнула: — Ух, скоро ће два! Учитељица ће се љутити ако закасим у школу!

М. Т.

СВЕ ЈЕ КАО У ПРИЧИ, АЛИ НЕ ИЗМИШЉЕНОЈ: ДЕСЕТОГОДИШЊА ВЕРИЦА СТРАХИНОВИЋ КРИШОМ ЈЕ СКУПЉАЛА КУПОНЕ „МИКИЈЕВОГ ЗАБАВНИКА“, ПОСЛАЛА ИХ И ДОБИЛА НАГРАДУ.

ЧОВЕК ЈЕ ПЛАКАО

МАРИО ЈЕ ЧВРСТО СТЕЗАО ТАШНУ С НОВЦЕМ И БИО СПРЕМАН ДА СЕ ПОТУЧЕ.

Трогирски трг се пресијавао на сунцу док се група дечака јурила. Играли су се „на ватало“. По правилима ове старе игре победник је онај ко први стигне до одређеног предмета.

— Ко пре до оне шентаде (клубе)! — из свег гласа викну један дечак и сви полетеше...

На неколико корака од шентаде налазила се повећа црна ташна. Први је приметио Марио. У близини није било никога од одраслих, никога ко би могао бити власник ташне. Дечаки су се сјатили око клубе нагађајући шта се унутра налази. Одлучили су да је отворе.

— Ајме, шта је пара! — узвикнуше сви углас.

— Да ми то лепо подели-

мо, а ташну бацимо у канал — предложи неко.

— Таман посла, да делимо туђе паре! То мора да је изгубио неки странац, а шта тај да ради у туђој земљи без новца!

— Шта нас брига? Што није чувао своје ствари! — мудровао је један деран.

— Ја сам наш'о и не дам!

— Марио је чврсто стегао ташну на груди. Био је спреман и да се потуче, само да је неко од другова силом покушао да узме торбу с новцем. Али, није било потребно. Убрзо су се сви сложили да је најбоље да се врати власнику.

Договарали су се шта да ураде. Одлучили су да ташну однесу у Бродоград-лиште где је запослена Мариова мама.

Дора Печурић је била

веома изненађена видевши ташну с новцем у Мариовим рукама, али када је са знала о чему је реч, била је поносна на сина.

— Добро су урадио, Марио! — понављала је она.

Док је Мариова мама телефоном обавестила раднице СУП-а и замолила да дођу и преузму ташну, она је већ одјурio да настави прекинуту игру.

Поред клубе где је нашао ташну Марио је затекао човека са сузама у очима. Беспомоћно се освртао око себе...

— Шјор, јесте ли нешто изгубили? — упитао га је дечак.

Човек је објаснио Мариу да му се догодила велика непријатност. Дошао је да са супругом и троје деце проведе месец дана на Ја-

драну, а сада ће морати одмах натраг, у Пољску.

— Свеу је крива моја непажња! — жадао се Пољак.

— Ма ко каже да нећете остати у Трогиру? Све је у реду, шјор! — насмејао се Марио с интересовањем гледајући како се мења израз на човековом лицу.

Наставник географије из пољског места Војшчице, Станислав Дрегер, скоро да није поверовао дечаку.

— Немогуће! — Све је у ташни? Ту је било око 5000 нових динара и 800.000 злота...

Пошто су Марио и његови родитељи одбили награду, пресрећни Пољак је изразио жељу да буду његови гости овог лета.

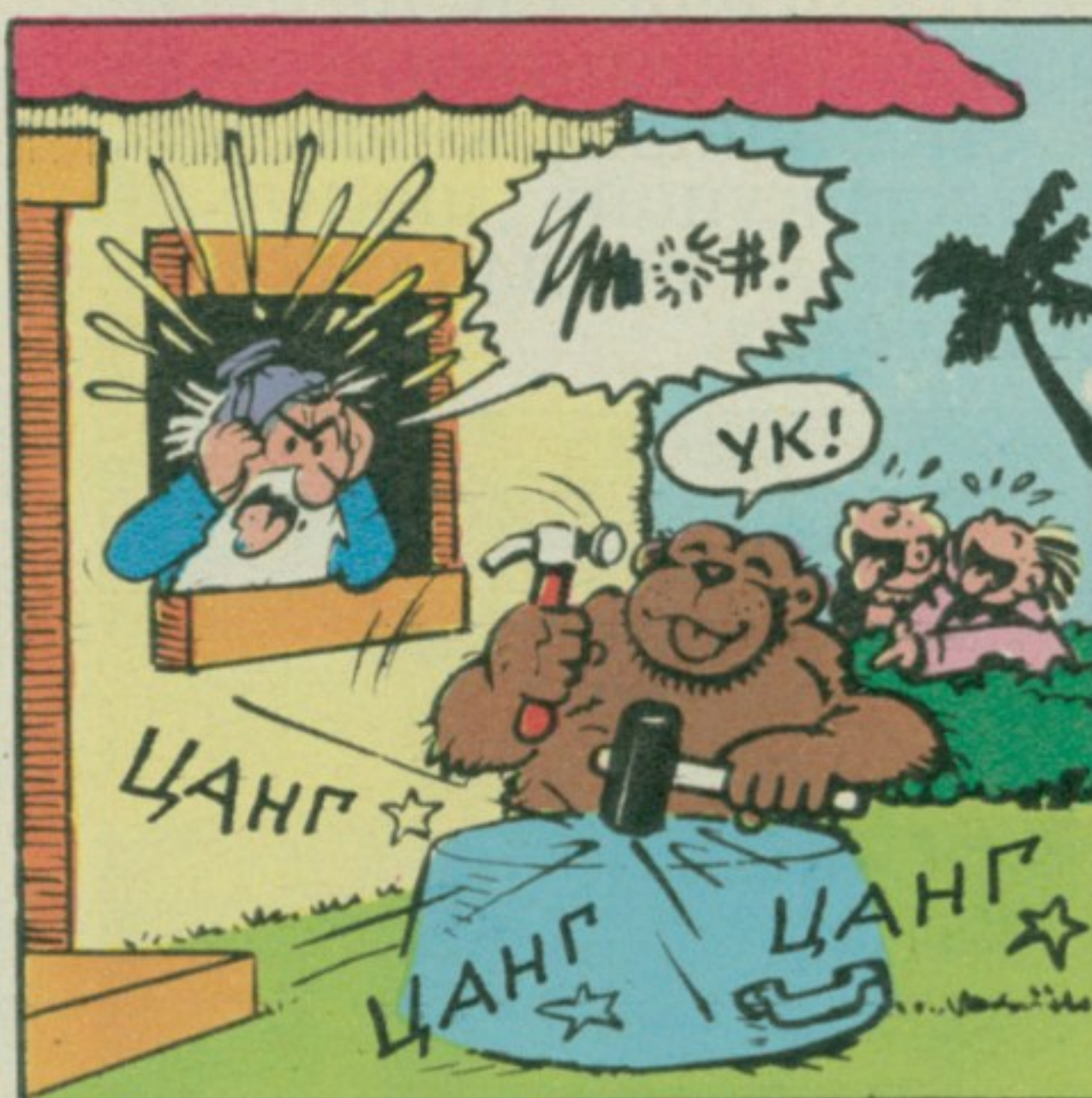
П. З.

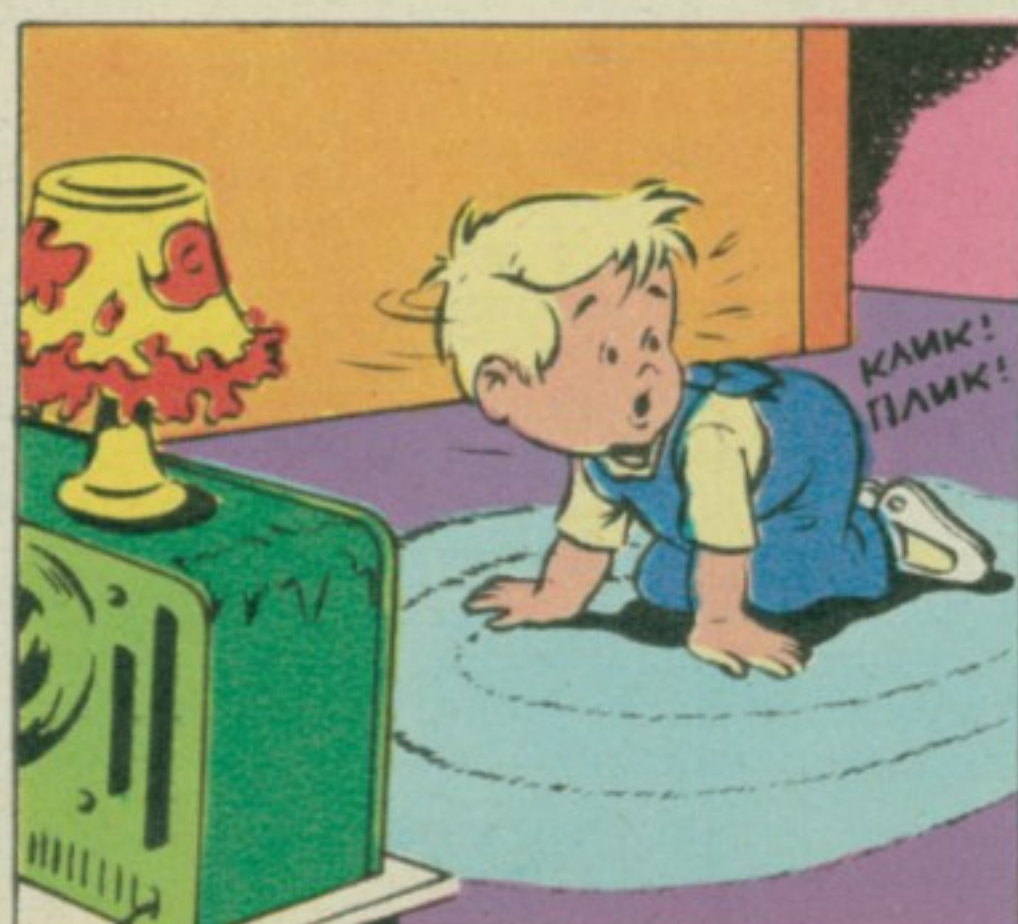
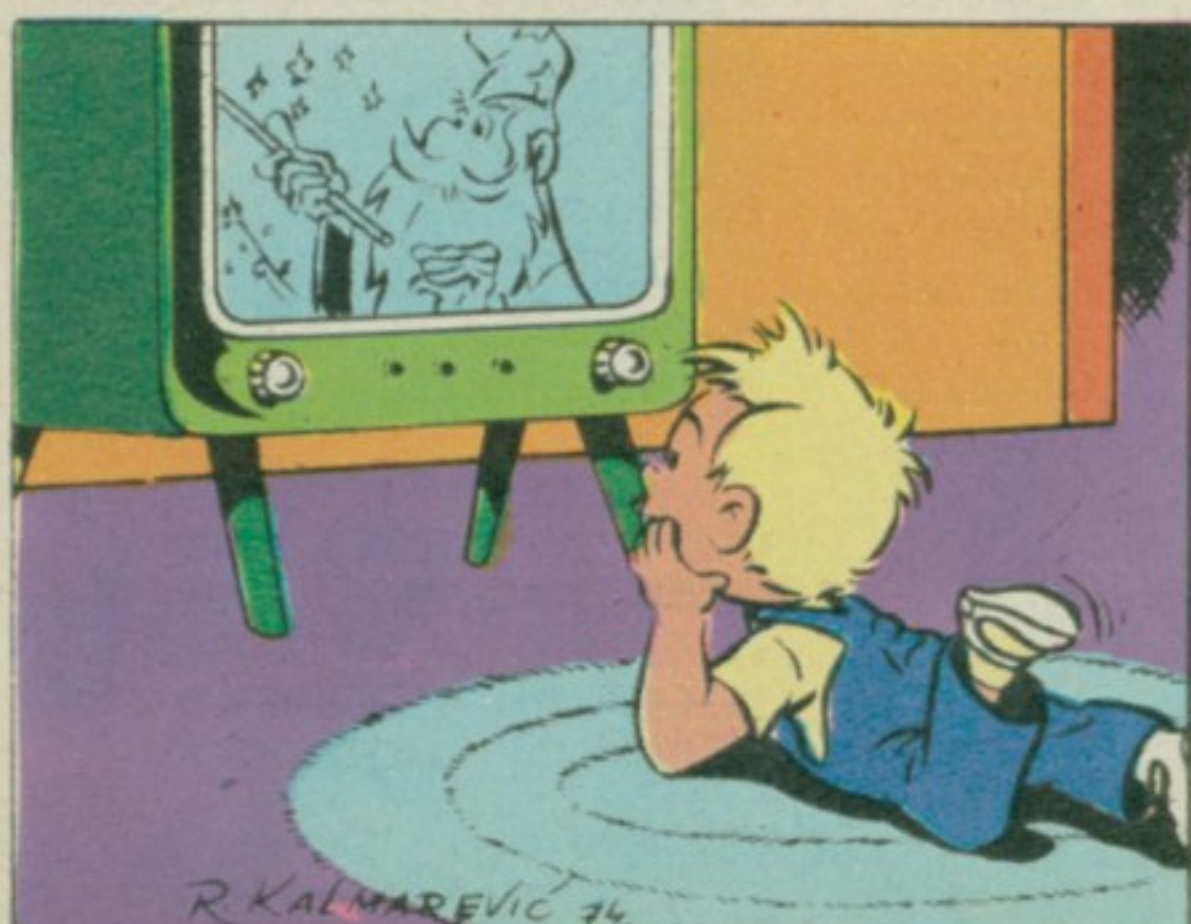
ДВАНАЕСТОГОДИШЊИ УЧЕНИК ИЗ ТРОГИРА ПОСЕТИЋЕ ОВОГА ЛЕТА СА РОДИТЕЉИМА СВОЈЕ ПРИЈАТЕЉЕ У ПОЉСКОЈ

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

БОБАН

ФЛАШ ГОРДОН: СУПАРНИЦА

ДЕЈЛ, ФЛАШ И ДОКТОР ЗАРКОВ НАЛАЗЕ СЕ НА ДВОРУ КРАЉИЦЕ ФРИЈЕ КОЈУ ЈЕ ФЛАШ СПАСАО ИЗ РУКУ ЦИНОВСКИХ ВАРВАРА ...

ФЛАШ ИЗАЗИВА ДИВЉЕЊЕ МЛАДИКА КОЈИ УЗАЛУД ПОКУШАВАЈУ ДА ГА НАДМАШЕ У РАЗНИМ СПОРТОВИМА ...

НА ДВОРСКИМ СВЕЧАНОСТИМА ФРИЈА НЕ СКИДА ПОГЛЕД С ГОРДОНА ...

ТЕК КАД СЕ НАЂЕ У СВОЈОЈ СОБИ ДЕЈЛ СЕ ПРЕПУШТА ТУЖНИМ МИСЛИМА ...

ДИВИМ СЕ ФРИЈИНОЈ ЛЕПОТИ И ПАМЕТИ, АЛИ НЕБУ ДОПУСТИТИ ДА МИ ПРЕОТМЕ ФЛАША?

ЉУБОМОРАН ЈЕ И ГРОФ КОРО, ИСТРАЖИВАЧ ФРИГИЈЕ ...

КАПЕТАНЕ ЛУПИ, УЧИНИТЕ ДА СЕ ДЕЈЛ ОВДЕ ШТО БОЉЕ ОСЕЂА! ЊЕНА ЉУБОМОРА БИЋЕ НАМ КОРИСНА!

ТЕ НОЋИ ГРОФ КОРО УПУТИО СЕ У УДАЉЕНУ ЛАБОРАТОРИЈУ ГДЕ РАДИ ЗАРКОВ ...

... И ИСПРИЧАО МУ СТРАШНУ ПРИЧУ КОЈУ ЈЕ ЗАВРШИО РЕЧИМА:

У СТАЊУ САМ ДА ВАМ ПОКАЖЕМ ТО ЧУДОВИШТЕ ... АКО ВИ И ГОРДОН ПОБЕТЕ СА МНОМ!

КОРО ЈЕ СВЕ ЗАБРИНУТИЈИ ШТО СЕ ФРИЈА ИНТЕРЕСУЈЕ ЗА ФЛАША И СТОГА ...

ДЕЈЛ, УБЕДИТЕ ГОРДОНА ДА ПОЂЕ СА МНОМ У ЕКСПЕДИЦИЈУ: ТО ЋЕ ГА УДАЉИТИ ОД КРАЉИЦЕ!

Али, ДЕЈЛИНА ЉУБАВ ЈЕ ВЕЛИКА И НЕСЕБИЧНА ...

НЕ ИДИ С ГРОФОМ И ЗАРКОВОМ! ПРЕДОСЕЂАМ ОПАСНОСТ!

ЊЕНА МОЉБА БИЛА ЈЕ УЗАЛУДНА ...

И ФРИЈА ЈЕ ПОКУШАЛА
ДА ГА ОДВРАТИ, БЕЗ УСПЕХА.
ЗАТО ЈЕ ПОЗВАЛА ГРОФА.

ОД ЕКСПЕДИЦИ-
ЈЕ НЕМА НИШТА
АКО НЕ ПОВЕДЕТЕ
И НАС ДВЕ ?

НЕКОЛИКО ДАНА
КАСНИЈЕ ЕКСПЕДИ-
ЦИЈА ЈЕ КРЕНУЛА У
ЛОВ НА ЧУДОВИШТЕ
КОЈЕ ТЕРОРИШЕ
СЕВЕРНЕ ОБАЛЕ
ФРИГИЈЕ.

ГРОФОВ
ПЛАН ДА
ОДВОЗИ
ГОРДОНА
ОД КРАЉИЦЕ
НИЈЕ
УСПЕО ...

ПОГЛЕДАЈТЕ ?
КАКВИ СУ
ОНО ТРАГОВИ
ТАМО ? ТАКО
ОГРОМНИ ...

ЦИНОВСКО ЧУДО-
ВИШТЕ, УЗНЕМИ-
РЕНО ДОЛАСКОМ
ЉУДИ, СВОЈИМ
БЕСНИМ БАЦА-
КАЊЕМ ИЗАЗВАЛО
ЈЕ ЛАВИНУ ...

ВЕШТИМ
МАНЕВРОМ
ФЛАШ ЈЕ
ИЗБЕГАО
ЛАВИНУ АЛИ
ЈЕ УДАРИО У
ЈЕДАН ГЛЕЧЕР.

ДЕЈЛ ЈЕ,
НЕПОВРЕЂЕНА,
ИСПАЛА У СНЕГ.
ФЛАШ ЈЕ ИЗ
ПРЕВРНУТОГ ВОЗИ-
ЛА ИЗНЕО
ФРИЈУ.

КОРО ?
ЧУВАЈ-
ТЕ СЕ ?

У ТОМ
ТРЕНУТИКУ
ВОЗИЛО СЕ
НАГНУЛО И
ПОКЛОПИЛО
БИ КОРОА ...

ДА ФЛАШ
НИЈЕ
ПРИТРЧАО
И СПАСИО
ЧОВЕКА КОЈИ МУ
ЈЕ ЖЕЛЕО СМРТ ...

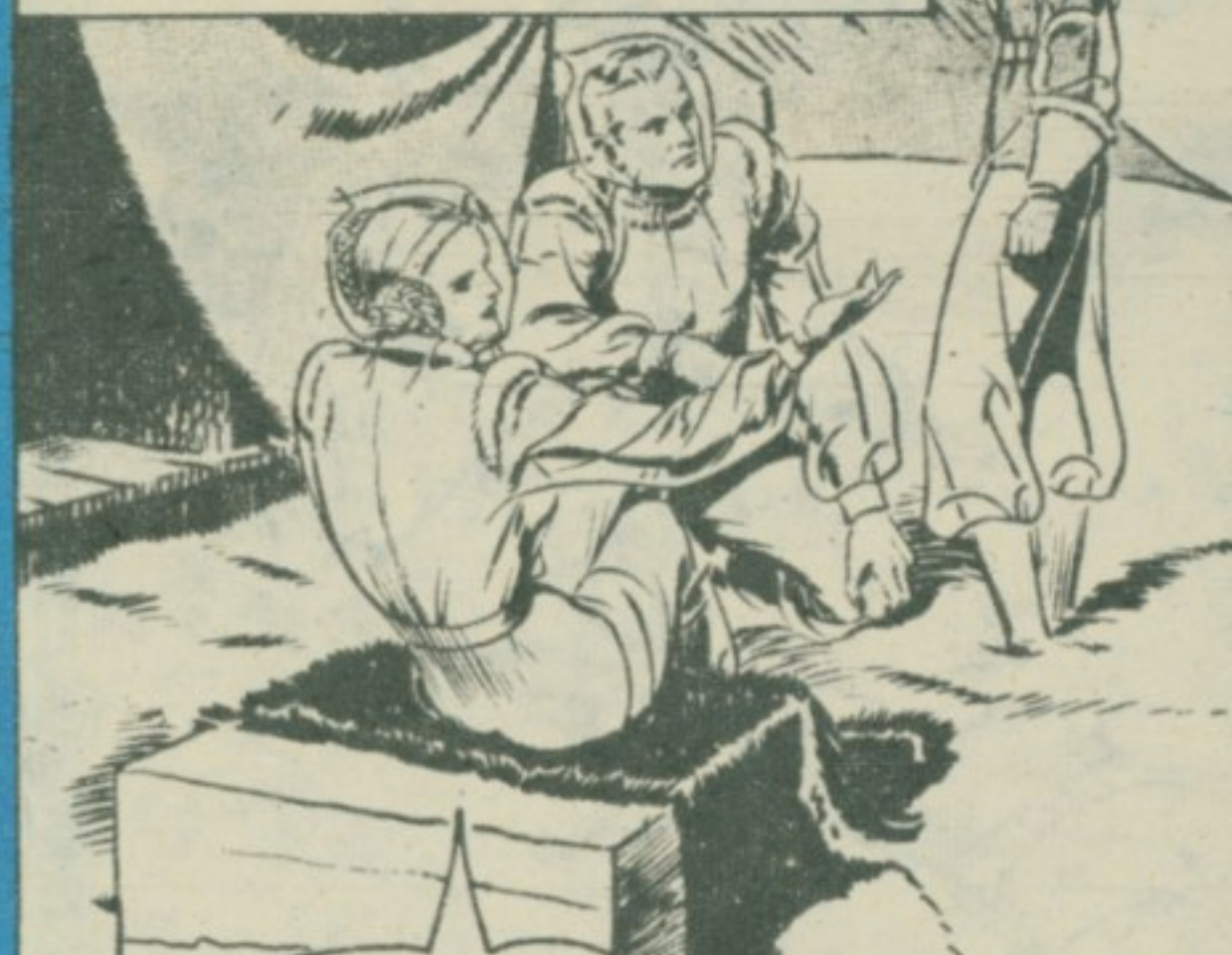
БОЈЕГИ СЕ ДА БИ
ФЛАШ МОГАО ДА ПОС-
ТАНЕ КРАЉ ФРИГИЈЕ,
КОРО ПОДСТИЧЕ ДЕЈ-
ЛИНУ ЛЈУБОМОРУ!

ЊЕГОВА НАСТОЈАЊА
УРОДИЛА СУ ПЛОДОМ...

ПОШТО
СИ ТИ ОВДЕ
ЗАУЗЕТ,
ДОКТОРЕ
ГОРДОНЕ,
ЈА БУ СЕ
ПОБРИНУТИ
О ОСТАЛИ-
МА?

ИАКО
ЗАЉУБЉЕНА У ФЛА-
ША, ФРИЈА СХВАТА
ДЕЈЛ...

КОРО,
ХОЋЕТЕ ЛИ
МИ ВИ
ПОМОГИ?
ГОРДОН ТРЕБА
ДА ОПРАВИ
ВОЗИЛО?

КАСНИЈЕ, У ШАТОРУ...

ХАЈДЕ, РЕЦИ
ШТА ИМАШ
ДА КАЖЕШ,
И НЕКА ТО
БУДЕ КРАЈ!

НИШТА
НЕМАМ
ДА
КАЖЕМ?
НИШТА!

ДА БИ
ПРЕКРАТИО
ЛЈУБОМОРНУ
СЦЕНУ, ФЛАШ
СЕ СА
ЗАРКОВОМ
БАЦА НА ПОСАО...

ОПРАВКА
ВОЗИЛА ЗАХТЕВАЛА
ЈЕ НАТЧОВЕЧАНСКИ
НАПОР ЈЕР СУ СЕ НА
УЖАСНОЈ ХЛАДНОЈ
ПРСТИ ЛЕДИЛИ...

ИЗНЕНАДА,
ЈЕДАН
ПИПАК
КОЈИ СЕ
ЗАВРШАВАО
ОКОМ ПОЈА-
ВИО СЕ ИЗ
БРЕЖУЉКА
И ПРУЖИО
ПРЕМА
ДВОЈИЦИ
ЧЛАНОВА
ЕКСПЕДИ-
ЦИЈЕ...

... КОЈИ СУ ВУКЛИ
САНКЕ.

ЗА ГРОФА ЈЕ ТО БИЛА
ПРИЛИКА ДА СЕ ОСЛО-
БОДИ ФЛАША...

ГОРДОНЕ,
СПАСИТЕ
ОНУ
ДВОЈИЦУ!

ЗАРКОВ, КОЈИ ЈЕ СВЕ
ПАЖЉИВО ПРАТИО, БАЦИО
СЕ НА ФЛАШУ ...

НЕ, ФЛАШЕ?
САМО БЕШ
НА ОСТАЛЕ
ПРИВУЋИ
ПАЖЊУ
ЧУДОВИШТА?

ЗА ТО
ВРЕМЕ,
ДРУГИ
ПИПАК
ЧУДОВИШТА
ПРИБЛИ-
ЖИО СЕ
ПРВОМ?

КАД СУ СЕ ДОДИРНУЛИ,
ОДЈЕКНУЛА ЈЕ ЗАГЛУШУЈУЋА
ЕКСПЛОЗИЈА. САНИКЕ, КОНОПЦИ,
ЉУДИ - СВЕ ЈЕ НЕСТАЛО.

УЖАС ЈЕ ЗАХВАТИО
ИСТРАЖИВАЧЕ. САМО
ДА НЕ ДОЖИВЕ ТАКАВ
КРАЈ? АЛИ, КАКО ДА
СЕ СУПРОСТАВЕ
НЕМАНИ?

ЗГРАБИВШИ ОРУЖЈЕ,
ПРЕЖИВЕЛИ СУ ПОТРЧАЛИ
ПРЕМА УЛАЗУ У
ПРОСТРАНУ ПЕЊИНУ.

НИКО И НЕ
СЛУТИ КАКВЕ
ИХ ОПАСНОСТИ
ТАМО ВРЕБАЈУ ...

ШТИТЕЋИ
ИХ, ФЛАШ
ЈЕ ОТВО-
РИО ВАТРУ НА ЈЕДАН
ОД ПИПАКА. АЛИ, ЗАХВА-
ЉУЈУЋИ ЗАШТИТНОМ ПО-
ЈАСУ ОД ЕЛЕКТРИЦИТЕ-
ТА, ПИПАК ЈЕ НЕРАЊИВ ...

ТАДА СЕ ФЛАШ РЕШИО НА
САМОУБИЛАЧКИ ПОДУХВАТ:
ДА ИЗАЗОВЕ РУШЕЊЕ
ЛЕДЕНЕ ПЛАНИНЕ ...

ИЗНЕНАЂЕНО ЧУДОВИШТЕ
ПОВЛАЧИ ПИПАК И ИСПУШ-
ТА МЛАЗ ЗАГУШЉИВОГ
И ОТРОВНОГ ГАСА ...

Нашли су се у критичном положају: гас је почео да испуњава пегину...

ШТА
ЧЕКАТЕ?
БЕЖИМО?

НЕМА-
МО
КУД?

У очајничком покушају да заустави прилив гаса, флаш је припуцао на леђени зид.

НЕ ВРЕДИ,
ФЛАШЕ? ПЕЊИ
СЕ И ТИ ОВАМО,
НА ИСПУСТ?
ГАС ДОВДЕ
ЈОШ НИЈЕ
СТИГАО?

Док се гас ширио, нерви капетана Лупија нису издржали...

ВАЗДУХА?
ВАЗДУХА?

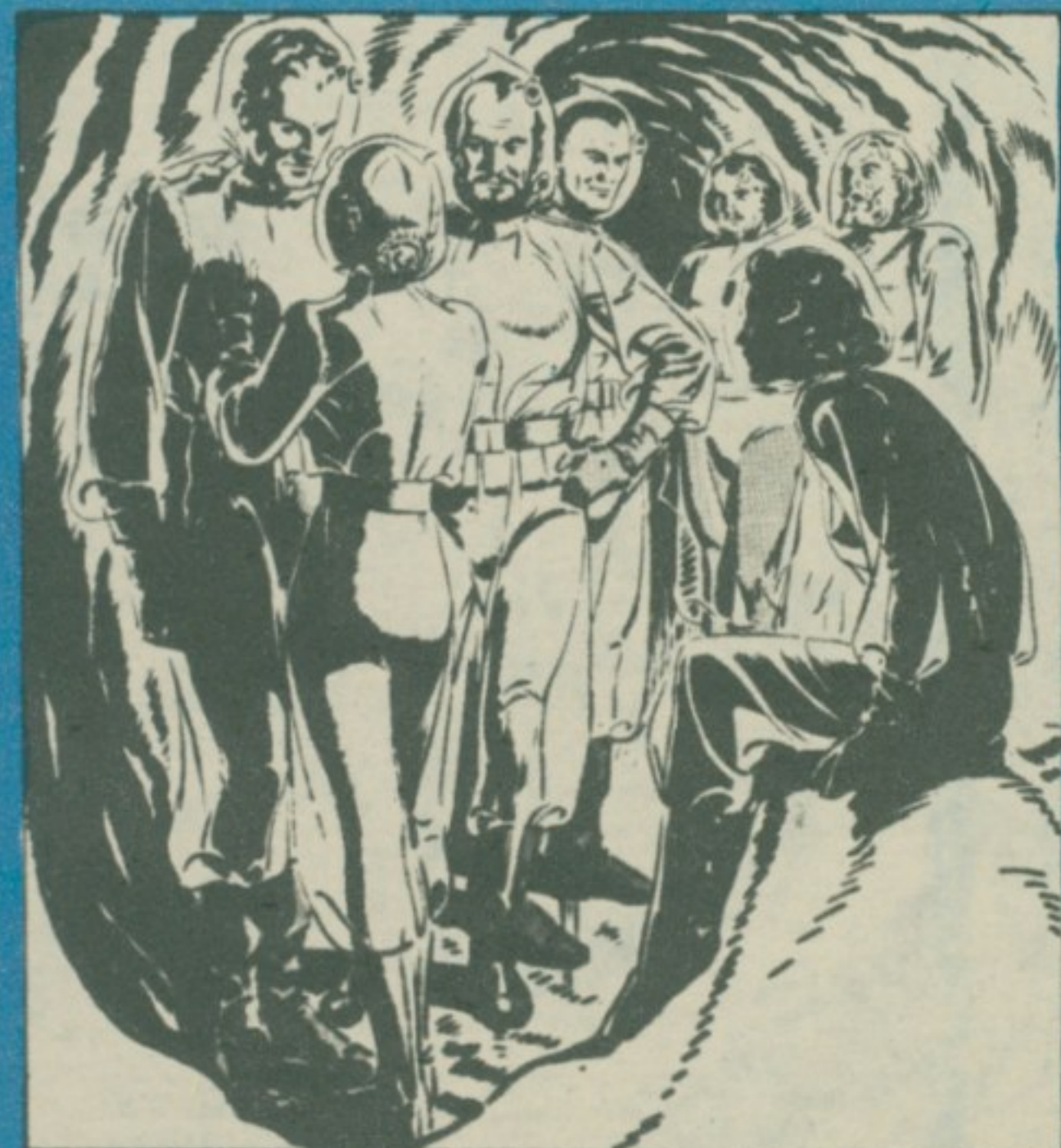
Гордон је тада сео за тешки митраљез и нанишанио у таваницу.

САМО
ДА ЈЕ
ПРОБИЈЕ...
МАКАР
МАЛО?

Још један рафал,
мало ниже, и гас је
почео да истиче из
пегине...

Чланови експедиције били су спасени. Фризин поглед, уперен у флаша, изражавао је нешто више од захвалности.

Коро, свестан да се краљица све више заљубљује, искалио је свој бес на Лупију.

КУКАВИЦЕ?
КАКАВ
СИ ТИ
ВОЗНИК?

Жељан освете, Лупи је пришао флашу.

КОРО ЈЕ СМИСЛИО ОВУ ЕКСПЕДИЦИЈУ ДА БИ СЕ ВАС ОТРЕСАО? СВОЈИМ ДОЛАСКОМ УНИШТИЛИ СТЕ НЕГОВУ НАДУ... ДА ЋЕ СЕ ФРИЈА УДАТИ ЗА ЊЕГА?

ГОРДОН ЈЕ ГРУБО ОДБИО
ЛУПИЈА, АЛИ САДА ЈЕ
ЗНАО У КАКВОЈ СЕ
СИТУАЦИЈИ НАЛАЗИО.

ЗАШТО
СТЕ
УДАРИЛИ
КАПЕТАНА?

ВАШ КАПЕ-
ТАН ЈЕ БЕД-
НИК... АЛИ ТО
И НИЈЕ САД
ВАЖНО! МОРА-
МО ОДАВДЕ!

ФЛАШ СЕ НАДАО
ДА ЋЕ ЗБОГ ОПАСНОСТИ
У КОЈОЈ СУ СЕ НАШЛИ
ГЛОЖЕЊА И ИНТРИГЕ
ПРЕСТАТИ...

ЈЕДИНА
НАДА
БИО
ИМ ЈЕ
САД
МИТРА-
ЉЕЗ
С РАЗОР-
НИМ
ВРАЦИ-
МА...

ФЛАШ СЕ
ПРОВУКАО
КРОЗ
НАЧИЊЕН
ОТВОР
АЛИ ЈЕ
УСТУКИНУО
КАД ЈЕ
УГЛЕДАО
ЧУДОВИШТЕ!

РАЗОЧАРАНА И УМОРНА
ФРИЈА СЕ УДАЉИЛА ОД
ГРУПЕ И ОЧАЈНИЧКИ
ЗАЈЕЦАЛА.

ФЛАШ ЈУ ЈЕ НАШАО И
ПОКУШАО ДА ЈЕ УТЕШИ.

НЕ ПЛАЧИТЕ!
ЈОШ НИЈЕ
СВЕ ИЗГУБЉЕНО!

У ТО ЈЕ СТИГАО
ЗАРКОВ С ЈОШ ГОРИМ
ВЕСТИМА...

ЧУДОВИШТЕ
ЈЕ СВОЈИМ
ПИПЦИМА ЗАПУ-
ШИЛО СВЕ ОТВОРЕ
ЗА ВЕНТИЛАЦИЈУ
ОСУДИВШИ НАС
НА СИГУРНУ
СМРТ!

ТРЕБАЛО ЈЕ
ПО СВАКУ ЦЕНУ
НАћи ИЗЛАЗ.

ФЛАШ И ЗАРКОВ
ИЗМЕРИЛИ СУ АКУС-
ТИЧНИМ АПАРАТОМ
ДЕБЉИНУ ЗИДОВА.

ДИСАЊЕ ПОСТАЈЕ
СВЕ ТЕЖЕ, ХЛАДНОЋА
НЕПОДНОШЉИВА. ОСТАЛИ
СУ СЕ ВЕЋ ПОМИРИЛИ СА
СУДБИНОМ...

ИЗНЕНАДА, ЗАРКОВ ЈЕ
ПОКАЗАО РУКОМ...

ОВДЕ ЈЕ
ЗИД ТАНАК!
С ДРУГЕ
СТРАНЕ МОРА
ДА ЈЕ НЕКА
ПЕЋИНА? ДА
ПРОВЕРИМО?

Али, РЕЗЕРВА РАЗОРНИХ ЗРА-
КОВА ИСТРОШИЛА СЕ ПРЕ НО
ШТО СУ ПРОБИЛИ ЗИД...

ИЗГУБЉЕНИ
СМО... ТАМО
СУ СЕ ВЕЋ СВИ
ОНЕСВЕСТИЛИ?

НА НОГАМА ЈЕ САМО
ЈОШ ФЛАШ. ОБЛИВЕН
ЗНОЈЕМ ФЛАШ УДАРА
СЕКИРОМ ПО ЛЕДЕНОМ
ЗИДУ...

НАЈЗАД, ЗИД ЈЕ
ПРОБИЈЕН И ФЛАШ
ЖУДНО УДИШЕ ЧИСТ
ВАЗДУХ.

ДОК СЕ СВИМА ПОЛА-
КО ВРАЋА
СНАГА...

ПРОСТО ЈЕ
ДИРЉИВО
КАКО СЕ НИХ
ДВОЈЕ ВОЛЕ?

ЗАДРЖИТЕ
СВОЈЕ МУДРО
МИШЉЕЊЕ ЗА
СЕБЕ, ГРОФЕ?

ИЗГУБЉЕНИ
СМО И БЕЗ
ОРУЖЈА?
ШТА ДА
РАДИМО
ФЛАШЕ?

ТРЕБА
ИСПИТАТИ
ТОК ОВЕ
ЛЕДЕНЕ
РЕКЕ...
ДА ВИДИ-
МО КУДА
ВОДИ?

ПОЛА МИЉЕ УЗВОДНО УКАЗАО
ИМ СЕ НЕВЕРОВАТАН ПРИЗОР.

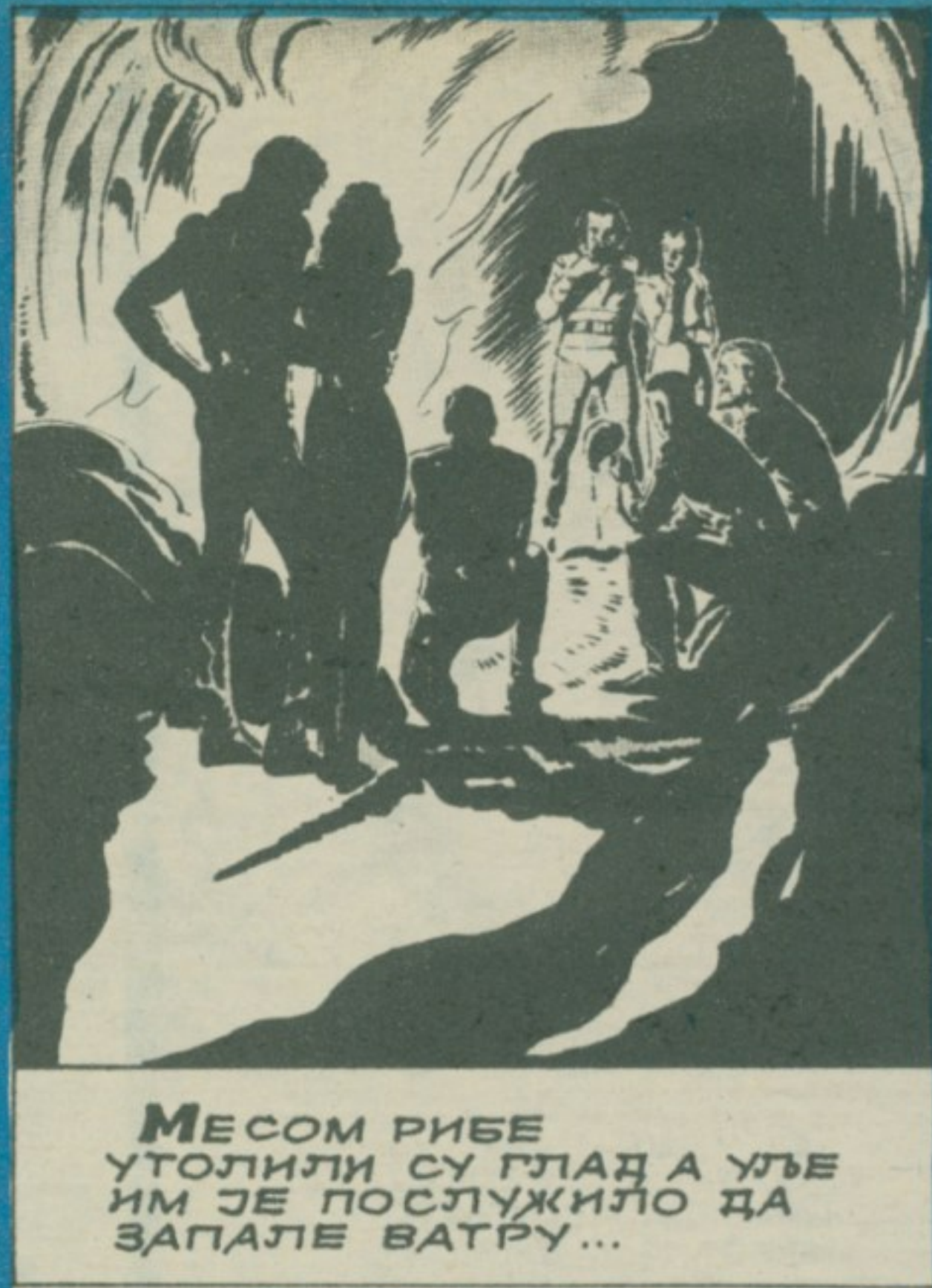
ТО ЈЕ
РИБА
КОРВИЈА?
ДОБРА ЗА
ЈЕЛО, АЛИ
ОПАСНА?

ЗГРАБИВШИ
ПИЗУК
ФЛАШ ЈЕ
ПОШАО
ПРЕМА
РИБИ АЛИ СЕ
ОКЛИЗНУО...

НЕ ОБАЗИ-
РУЈИ СЕ НА
ОПАСНОСТ,
ДЕЈЛ СЕ
БАЦИЛА
НА РИБУ И
УХВАТИЛА
ЈЕ ЗА „САБЛУ“.
ТАДА ЈЕ
ФЛАШ ЗАДАО
РИБИ СМРТО-
НОСАН
УДАРАЦ.

МЕСОМ РИБЕ
УТОЛИЛИ СУ ГЛАД А УЉЕ
ИМ ЈЕ ПОСЛУЖИЛО ДА
ЗАПАЛЕ ВАТРУ...

ПРЕ
НО ШТО
ЈЕ
НАСТА-
ВИТИ
ПУТ УЗ
РЕКУ,
ГОРДОН
ЈЕ ДАО
УПУТСТВО
ФРИЗИ И
ДЕЈЛУ...

АКО СЕ
ОВАЈ КОНО-
ПАЦ ЗАТЕГНЕ,
ЗНАЧИ ДА САМ У
ОПАСНОСТИ: ТАДА
ВУЦИТЕ ШТО БРЖЕ
МОЖЕТЕ?

ПЕГИНА СЕ
УСКОРО САСВИМ
СУВИЛА И ФЛАШ
ЈЕ МОРАО ДА ЗА-
ГАЗИ У РЕКУ.

ЗАХВАЉУЈУЋИ САМО СВО-
ЈОЈ ОГРОМНОЈ СНАЗИ ОДУ-
ПИРАО СЕ МАТИЦИ. НАЈЗАД,
ПОТПУНО ПРОМРЗАО, СТИ-
ГАО ЈЕ ДО ИЗЛАЗА. АЛИ...

ЊЕГОВА ПУШКА НЕ
МОЖЕ ДА НАУДИ „ЕЛЕК-
ТРИЧНОМ“ ЧУДОВИШТУ.
МОРАО ЈЕ ДА ЗАРОНИ У
ЛЕДЕНУ ВОДУ.

ЧУДОВИШТЕ НИЈЕ МОГЛО
ЗА ЊИМ ЈЕР БИ СЕ У ВОДИ
ЊЕГОВ ЕЛЕКТРИЦИТЕТ
ИСПРАЗНИО...

ФЛАШ ЈЕ КРЕНУО
ДНОМ РЕКЕ. АЛИ, КАД
ЈЕ УТРОШИО САВ ВАЗ-
ДУХ ИЗ СВОЈЕ НЕПРО-
МОЧИВЕ ОПРЕМЕ ...

... МОРАО ЈЕ ДА ИЗРОНИ.
БИО ЈЕ ВАН ДОМАШАЈА
ЧУДОВИШТА. АЛИ, КАД ЈЕ
ПОКУШАО ДА ИЗИЂЕ НА ОБАЛУ...

... ОКЛИЗНУО СЕ
НА ЗАЛЕЂЕНОЈ
СТЕНИ И СНАЖНО
УДАРИО ГЛАВОМ.

ВИДЕЋИ ДА СЕ УЖЕ
ЗАТЕЖЕ, ДЕЈЛ ЈЕ ПОЧЕЛА
ДА ГА ВУЧЕ, АЛИ ...

СТОЈ, МАЛА!
ОСТАВИ ТАЈ
КОНОПАЦ!

СРЕЋОМ, ТУ СУ
БИЛИ ЗАРКОВ
И РОНАЛ ...

УСПЕЛИ
СУ ДА
ДОВУКУ
ФЛАША,
АЛИ ОН
НИЈЕ
ДАВАО
ЗНАКЕ
ЖИВОТА.

ТАКО ЈЕ
БОЉЕ ЗА
ФРИГИЈУ!

НЕ ВРЕДИ!
ГОТОВО ЈЕ
С ФЛАШОМ!

ДА, СВИ ПОКУШАЈИ
ДА СЕ ФЛАШУ ПОМОГНЕ
БИЛИ СУ УЗАЛУДНИ...

НАЗВАД
СТЕ СЕ
ОСЛОБОДИ-
ЛИ СУПАР-
НИКА,
ПРОФЕ
КОРО!

УМУКНИ,
БРБ-
ЉИВЧЕ!
УМРО ЈЕ
ЈЕДАН
ХРАБАР
ЧОВЕК!

ФРИЈА СЕ РАЗБЕСНЕЛА ...

ТО ЈЕ,
ДАКЛЕ, БИО
ВАШ ПЛАН!
СИКУПО БЕТЕ
ТО ПЛАТИТИ!

НИЈЕДАН
СТРАНАЦ НЕГЕ
ДОБИТИ ВАШУ
РУКУ! ЈА БИХ
ВЕРОВАТНО МО-
ГАО ДА ГА ОЖИ-
ВИМ, АЛИ НЕГУ!

ОХ!
ИМАЈТЕ
МИЛОСТИ!
СПАСИТЕ
ГА!

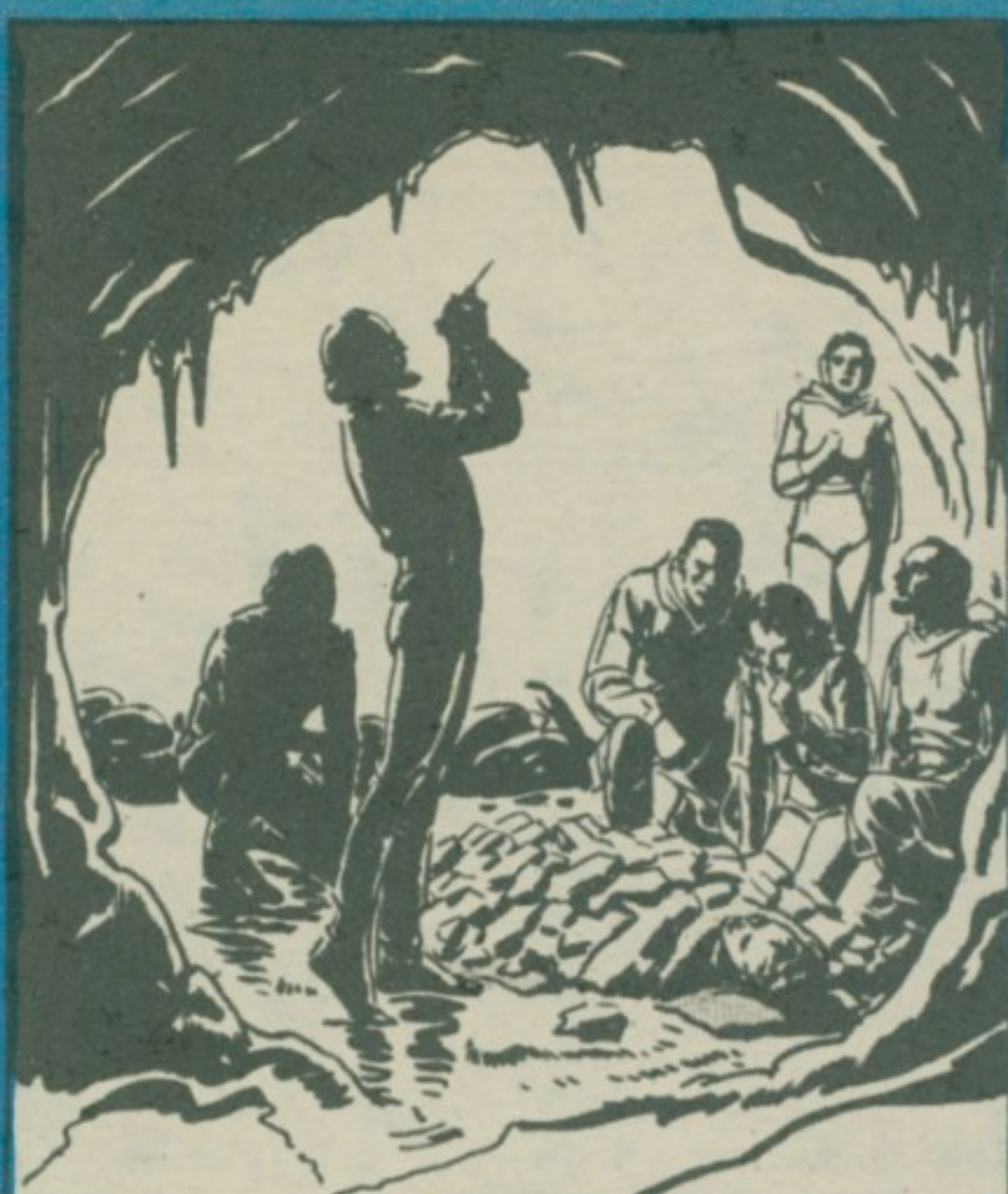
ОБЕГАЈТЕ
КОРОУ ДА СЕ
НЕГЕТЕ
УДАТИ ЗА
ФЛАША?
АКО ГА ВОЛИ-
ТЕ... СПАСИТЕ
ГА?

АКО
НЕГЕ БИ-
ТИ МОЖ,
НЕ СМЕ
БИТИ НИ
ВАШ?
ЈЕСТЕ ЛИ
ВИ СПРЕМ-
НИ ДА ГА СЕ
ОДРЕКНЕТЕ?

У ОЧАЈАЊУ,
ДЕЈЛ ЈЕ ТО
ОБЕГАЛА
ЉУБОМОРНОЈ
КРАЉИЦИ И...

СПАСИТЕ
ГА, КОРО?
НАРЕЋУЈЕМ
ВАМ И ОБЕ-
ГАВАМ ДА ОН
НИКАД НЕГЕ
БИТИ КРАЉ
ФРИГИЈЕ?

ТАДА СУ ПО КОРООВОМ
НАРЕЋЕЊУ ФЛАША ПО-
КРИЛИ ЛЕДЕНИМ ПЛО-
ЧАМА. ЗА ТО ВРЕМЕ
КОРО ЈЕ ПРИПРЕМИО
ИНЈЕКЦИЈУ...

САМО, ДА НИЈЕ
ПРЕКАСНО...

СВИ
СУ НА-
ПРЕГНУТО
ЧЕКАЛИ?
А ОНДА
ЈЕ
ФЛАШ
ПОЧЕО ДА
ДИШЕ...

ПРАВО
ЧУДО?
ЈА САМ
НЕШТО
СЛИЧНО
ПОКУША-
ВАО НА
ЗЕМЉИ...
АЛИ БЕЗ
УСПЕХА?

У ФРИГИЈИ
ЈЕ ОВА
ТЕРАПИЈА
ОДАВНО
ПОЗНАТА?

ДОК СЕ ФЛАШ, КАО У
НЕКОЈ ВРСТИ ЗИМСКОГ
СНА, БРЗО ОПОРАВЉА...

ОБЕГАЛИ СТЕ
ДА СЕ НЕГЕТЕ
УДАТИ ЗА
ЊЕГА?

ЗАР СЕ ТО
МОЖЕ
ЗАБОРА-
ВИТИ?

ДЕЈЛ ЈЕ ПРЕДАНО
НЕГОВАЛА ФЛАША. МАДА СЕ
ТРУДИЛА ДА САКРИЈЕ БОЛ,
ФЛАШ ЈЕ СХВАТИО ДА НЕ-
ШТО НИЈЕ У РЕДУ...

ДРАГА,
ТЕШКО
МИ ЈЕ ДА
ТЕ ГЛЕДАМ
ТАКО НЕС-
РЕГНУ? РЕ-
ЦИ, ШТА ТЕ
МУЧИ?

НЕ МОГУ...
ОХ, НЕ
МОГУ
ДА TI
КАЖЕМ?

ОЖАЛОШЋЕН И ЉУТ,
ФЛАШ СЕ УПУТИО ПРИЈА-
ТЕЉИМА КОЈИ СУ ТРА-
ЖИЛИ НОВ НАЧИН ДА
НАДМУДРЕ ЧУДОВИШТЕ...

КОРО ДРЖИ РАТНИ САВЕТ...

НАШЕ ПУШКЕ
СУ НЕМОГНЕ!
ПОТРЕБНО НАМ
ЈЕ ОРУЖЈЕ КО-
ЈЕ СМО ОСТАВИ-
ЛИ КАД СМО
ПОБЕГЛИ У
ПЕЃИНУ!

ОНДА
НЕКО
ТРЕБА
ДА ОДЕ
ПО
ЊЕГА!

МИСЛИТЕ
ЛИ ДА ЈЕ ТО
ЛАКО?
ТРЕБА ПРОЋИ
ПОРЕД ЧУДО-
ВИШТА И ВРА-
ТИТИ СЕ С ТО-
ЛИКОМ ОПРЕ-
МОМ!

ТО НИЈЕ
СИТНИЦА,
ГРОФЕ,
АЛИ ЈЕ
МОГУЋЕ!

НЕКОЛИКО ЧАСОВА
КАСНИЈЕ ФЛАШ И
РОНАЛ ОТВОРИЛИ СУ
ЛЕДЕНИ ЗИД СА ЗАД-
ЊЕ СТРАНЕ И...

... УГЛЕДАЛИ НА
ВРХУ НЕМАН
СПРЕМНУ ДА СЕ
БАЦИ НА СВАКОГ
КО СЕ ПОЈАВИ
НА ИЗЛАЗУ ПРЕ-
МА РЕЦИ.

ОПРЕЗНО СУ
СЕ ДОВУКЛИ ДО
СТАРОГ ЛОГОРИ-
ШТА И НАТОВАРИЛИ
НА САНКЕ ОПРЕМУ,
НАМИРНИЦЕ И
ЈЕДАН РАКЕТНИ
МОТОР...

САМО ДА
НАС СРЕЋА И
ДАЈЕ ОВАКО
ПОСЛУЖИ...

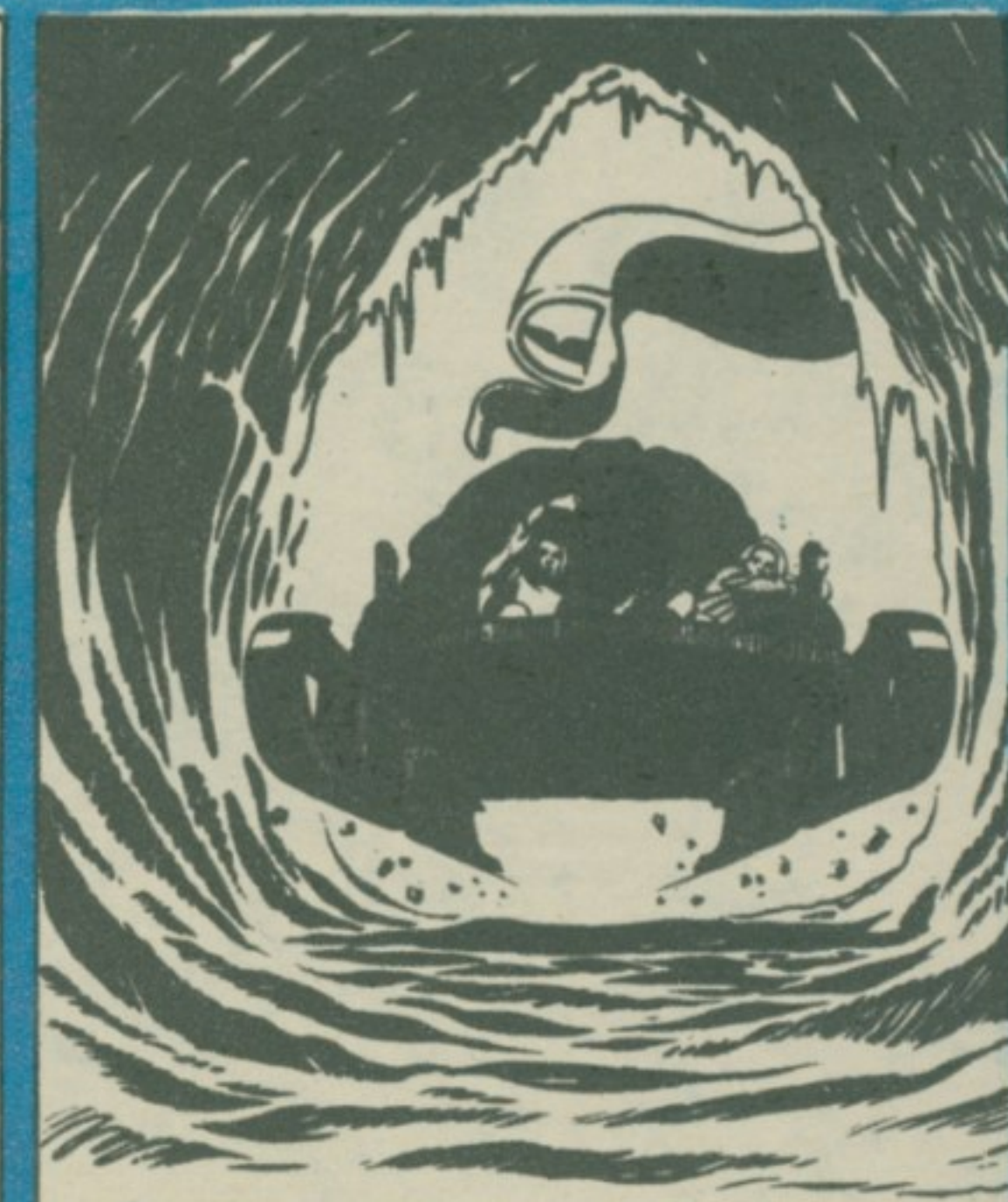
САНКЕ СУ УСМЕРИЛИ
ПРЕМА ЗАДЊЕМ
УЛАЗУ КОЈИ НЕМАН
НЕ КОНТРОЛИШЕ.

МАДА СУ УГАСИЛИ
МОТОР, ЧУДОВИШТЕ
ИХ ЈЕ ПРИМЕТИЛО...

НЕ
БРИНИ!
СТИЋИ
БЕМО
ПРЕ
ЊЕГА!

САНКЕ СУ УЛЕТЕЛЕ
У ПЕЃИНУ У ТРЕНУТКУ
КАД СЕ ОГРОМНИ
ПИПАК ПОЈАВИО
ИЗНАД НИХ.

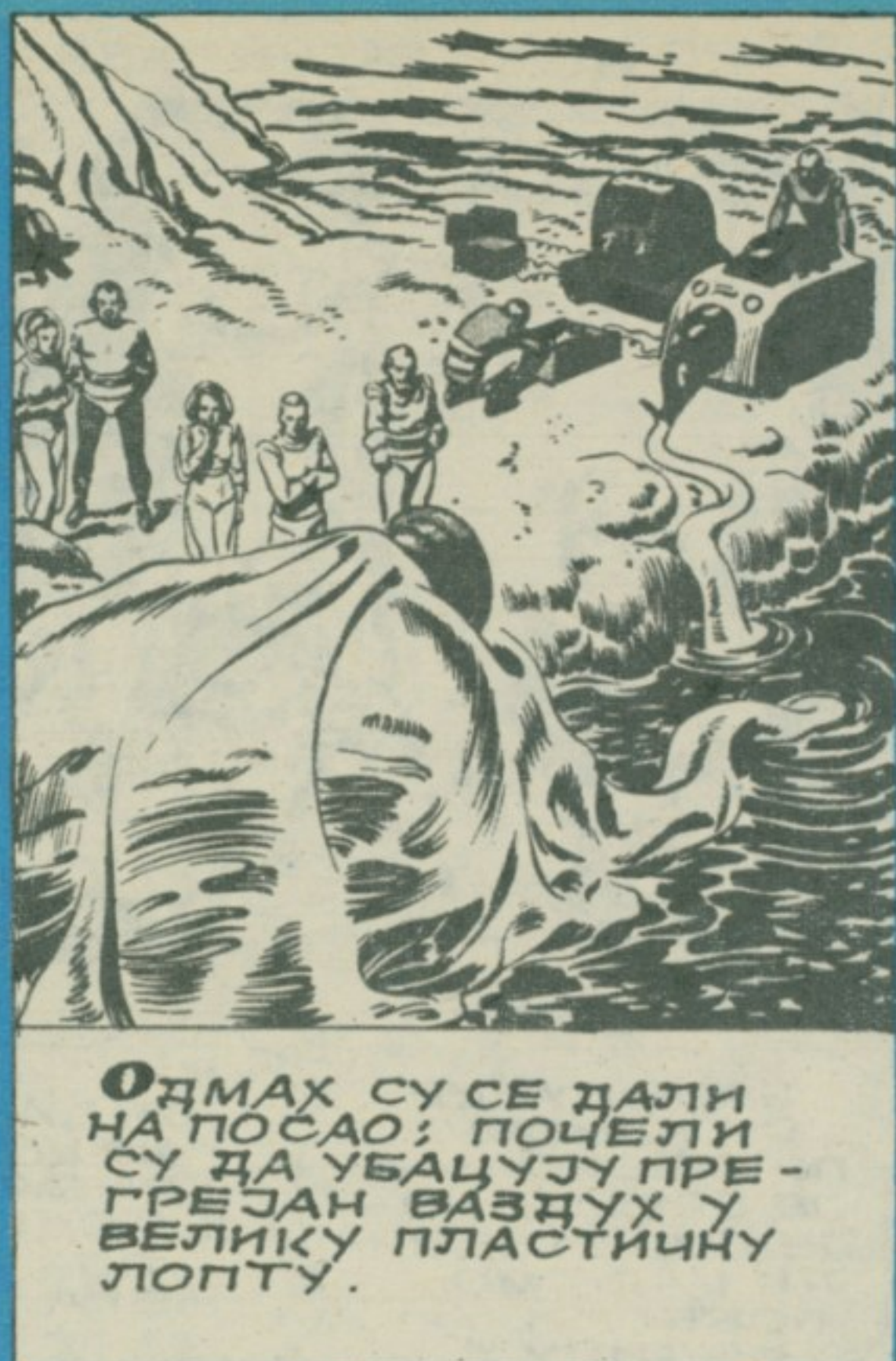

САНКЕ
НИСУ МОГЛИ
ТРЕНУТНО ДА
ЗАУСТАВЕ
ПА СУ ИСКО-
ЧИЛИ. САНКЕ
СУ УДАРИЛЕ
У ЗИД.

ГОРДОН ЈЕ ПОНЕО ОНЕС-
ВЕШЕНОГ РОЧАЛА ...

ВРАТИЛИ
СМО СЕ?
НЕ БРИ-
НИТЕ!

ОДМАХ СУ СЕ ДАЛИ
НА ПОСАО; ПОЧЕЛИ
СУ ДА УБАЦУЈУ ПРЕ-
ГРЕЈАН ВАЗДУХ У
ВЕЛИКУ ПЛАСТИЧНУ
ЛОПТУ.

ОДЛУЧИЛИ СУ ДА
НЕМАЈ НАПАДНУ С
РЕКЕ ЗНАЈУЋИ ДА
СЕ ОНА БОЈИ ВОДЕ.

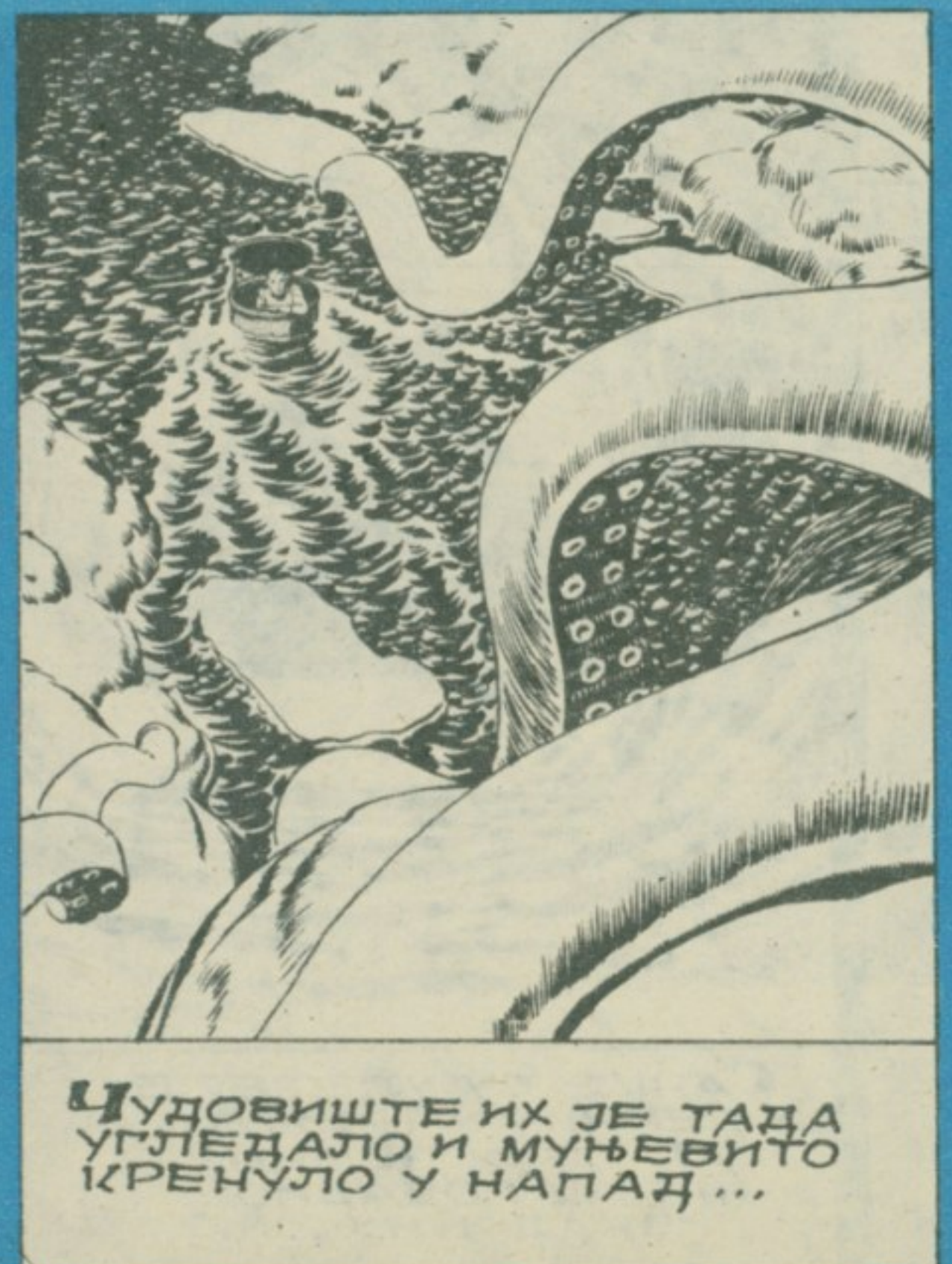
ПРОВИДНА
ЛОПТА
ЗАПЛОВИЛА
ЈЕ РЕКОМ
ВУКУЋИ ЗА
СОБОМ ЦРЕ-
ВО КРОЗ КО-
ЈЕ ДОТИЧЕ
ТОПАО ВАЗ-
ДУХ. У ДОЊИ
ДЕО КУГЛЕ
ПУСТИЛИ СУ
ВОДУ ДА
БИ ЛОПТА
БИЛА СТА-
БИЛНА.

У ГОРЊЕМ ДЕЛУ СУ
ФЛАШ И КОРО. ЗАРКОВ
ЈЕ ОСТАО У ПЕЋИНИ ДА
РУКУЈЕ ВАЗДУШНИМ
ПУМПАМА.

КАД СУ ИЗИШЛИ ИЗ
УТРОБЕ ПЛАНИНЕ
ФЛАШ ЈЕ ПОДИГАО
ПОКРЕТНУ ОСМА-
ТРАЧИЦУ ...

ЏУДОВИШТЕ ИХ ЈЕ ТАДА
УГЛЕДАЛО И МУЊЕВИТО
КРЕНУЛО У НАПАД ...

КОРО
ЈЕ
ОДМАХ
СПУСТИО
ЈЕДНУ
ПОЛУГУ.

ЏИНОВСКИ ПИПАК
УДАРИО ЈЕ ПО ВОДИ
У ТРЕНУТКУ КАД
СЕ ОСМАТРАЧНИЦА
СПУСТИЛА.

РОНАЛ БЕЗНАДЕЖНО
ВОЛИ ДЕЈЛ И ЗАБРИ-
ЊАВА ГА ЊЕНО ПО-
НАШАЊЕ...

НЕ
БРИНИТЕ?
ВРАТИТЕ
СЕ
ФЛАШ?

ОСТАВИТЕ
МЕ НА
МИРУ...
МОЛИМ
ВАС?

РОНАЛ ЈЕ ПОШАО ОБА-
ЛОМ РЕКЕ И НАИШАО НА
КАПЕТАНА ЛУПИЈА С
ПИШТОЉЕМ У РУЦИ. СХВА-
ТИО ЈЕ У ТРЕНУТКУ
ЊЕГОВУ НАМЕРУ...

ЛУПИ ЈЕ ГАЂАО ПРАВО У
ПЛАСТИЧНО ЦРЕВО...

НЕ...
БЕЗУМ-
НИЧЕ?

ГОЛОРУКИ
РОЛАН
БАЦИО
СЕ НА
ЛУПИЈА И
ОБОЈИЦА
СУ ПАЛИ
У ЛЕДЕНУ
ВОДУ.

БРЗА РЕЧНА СТРУЈА
ПОНЕЛА ЈЕ ОБОЈИЦУ
КА ИЗЛАЗУ ИЗ
ПЕГИНЕ...

ЗА ТО
ВРЕМЕ У
КУГЛИ...

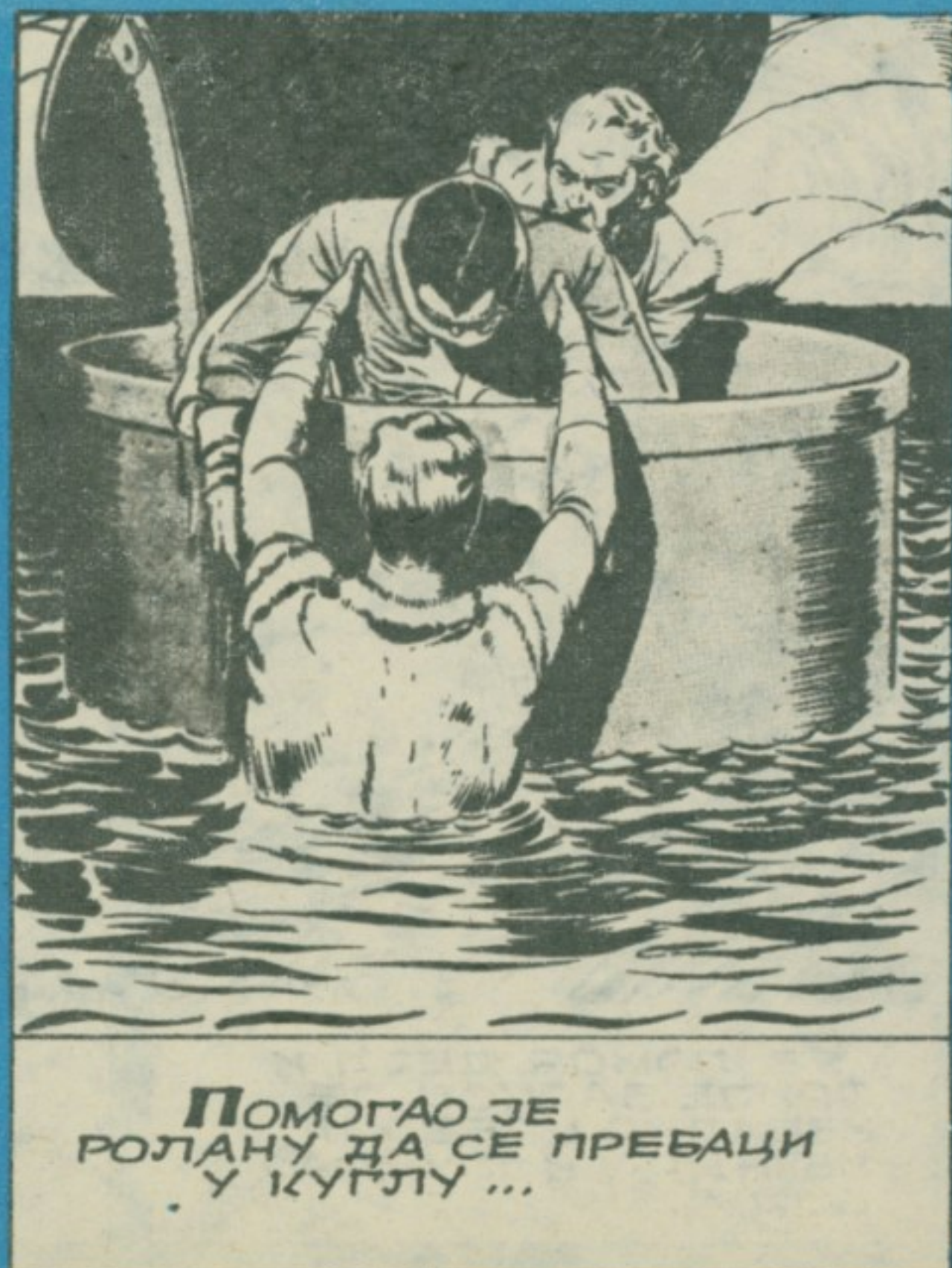
ОДНЕКУД
ПРОДИРЕ
ВОДА...
А НАПО-
ЉУ НАС
ЧЕКА
ЧУДО-
ВИШТЕ?

ПОГЛЕ-
ДАЈТЕ,
КОРО?
ДВА
ЉУДСКА
ТЕЛА
У
ВОДИ?

ПРКОСЕКИ
ЧУДОВИШТУ,
ГОРДОН ЈЕ
ПОДИГАО
ОСМАТРАЧ-
КУ КУЛУ
И СКОЧИО
У ВОДУ...

ПОМОГАО ЈЕ
РОЛАНУ ДА СЕ ПРЕБАЦИ
У КУГЛУ...

ПОШАО
ЈЕ ПРЕМА
ЛУПИЈУ.
АЛИ,
НЕМАН
ЈЕ БИЛА
БРЖА.

ДРУГИ ПИПАК ЗАТВОРИО
ЈЕ УЖАСНО СТРУЈНО
КОЛО И ЛУПИ ЈЕ
ПРОСТО ИСПАРИО.

ПОТРЕСЕН
ОНИМ ШТО ЈЕ
ВИДЕО,
ФЛАШ СЕ ВРАЋА
У КУГЛУ.

КУГЛА СЕ СВЕ ВИШЕ
ПУНИ ВОДОМ. ШТА
ДА РАДЕ. НАЈЗАД ЈЕ
ФЛАШ...

... КРЕНУО КРОЗ
ПЛАСТИЧНО ЦРЕ-
ВО ДА ВИДИ ГДЕ
ЈЕ ОШТЕЋЕНО.
ПРЕКАСНО!
ЦРЕВО ЈЕ ВЕО
ПУНО ВОДЕ.

СТОЈЕЋИ НА ОБАЛИ
ДЕЈЛ ЈЕ ВИДЕЛА КАКО
ИЗ ВОДЕ ИЗБИЈАЈУ
МЕХУРОВИ.

ФЛАШ
ЈЕ У
ОПАСНОСТИ
МОРАМ ДА
ОБАВЕСТИМ
ЗАРКОВА!

УЗ ПОМОЋ ДЕЈЛ И
ФРИЈЕ ЗАРКОВ ЈЕ
ИЗВАДИО ЦРЕВО И
ИЗ НЕГА ИСПУМПАО
ВОДУ...

ТРОЈИЦА ИЗ КУГЛЕ БИЛИ
СУ СПАСЕНИ...

ХВАЛА ТИ,
ЗАРКОВЕ! И
КАЖИ МИ...
ЗАШТО МЕ
ДЕЈЛ
ИЗБЕГАВА?

КАД ЈЕ ВИДЕЛА ДА ЈЕ ФЛАШ
ВАН ОПАСНОСТИ ДЕЈЛ СЕ,
ЈЕЦАЈУЋИ, БАЦИЛА РОНАЈУ
У НАРУЧЈЕ...

СИРОТА ДЕВОЈ-
ЧИЦЕ! СВЕ ЈЕ
ОПЕТ ДОБРО!
ФЛАШ ЈЕ
СПАСЕН!

ГЛУСНА НЕМАН НЕ НАПУШТА СВОЈ ПОЛОЖАЈ ЧЕКАЈУЋИ ДА ГЛАД И ХЛАДНОЋА НАТЕРАЈУ ЉУДЕ ДА НАПУСТЕ ПЕКИНУ.

Али, ГОРДОН, ЗАРКОВ И КОРО САДА СУ СПРЕМНИ ЗА НАПАД. КРОЗ ЦРЕВО СУ ПРОВУКЛИ ТРИ МЕТАЛНА КАБЛА И ЗА ЊИХ ВЕЗАЛИ ХАРПУНЕ.

У ПЕКИНИ РОНАЛ ЧЕКА КРАЈ ДИНАМО-МАШИНЕ НА ЊИХОВ ЗНАК ...

ПРВО ФЛАШ, ПА ЗАРКОВ, ХИТНУЛИ СУ СВОЈЕ ХАРПУНЕ У ПИПКЕ НЕМАНИ ...

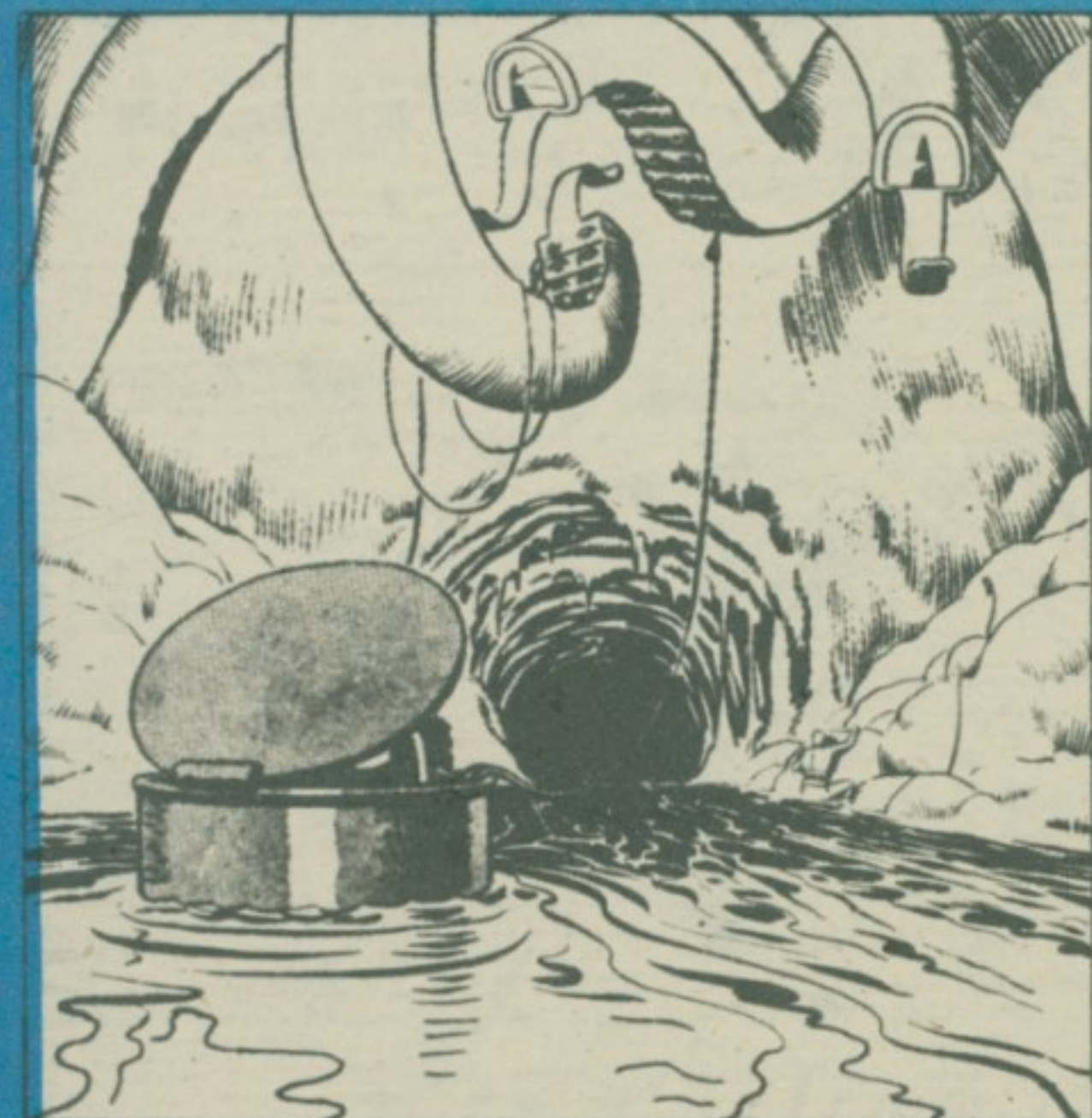

ЈЕДАН ХАРПУН ЈЕ ПРОМАШИО И ЗАТО ЈЕ ФЛАШ СКОЧИО У РЕКУ ...

ВРАТИТЕ СЕ, ЛУДАЧЕ! ЧУДО-ВИШТЕ ЋЕ ВАС ВГРАБИТИ!

Али ЈЕ ФЛАШ ЗАПЛИВАО СНАЖНИМ ЗАМАСИМА ДА БИ ВРАТИО ХАРПУН.

ПОШТО СУ ИЗМЕРИЛИ ЕЛЕКТРИЧНИ ПОТЕНЦИЈАЛ ЧУДОВИШТА, СПРЕМИЛИ СУ СЕ ДА ГА ДИГНУ У ВАЗДУХ ... САМО, ЈЕДАН ХАРПУН ЈЕ ИЗГУБЉЕН ...

ЈЕДАН ПИПАК ПРУЖИО СЕ ПРЕМА ФЛАШУ. ОН ЈЕ У ТОМ ТРЕНУ ПОДИГАО ХАРПУН И ХИТНУО ГА ...

ЗАРКОВ ЈЕ ТАДА ВИКНУО У МИКРОФОН.

САД, РОНАЛЕ! НАПРЕД!

У ПЕЋИНИ
РОНАЛ ЈЕ
СПУСТИО
ПРЕКИДАЧ...

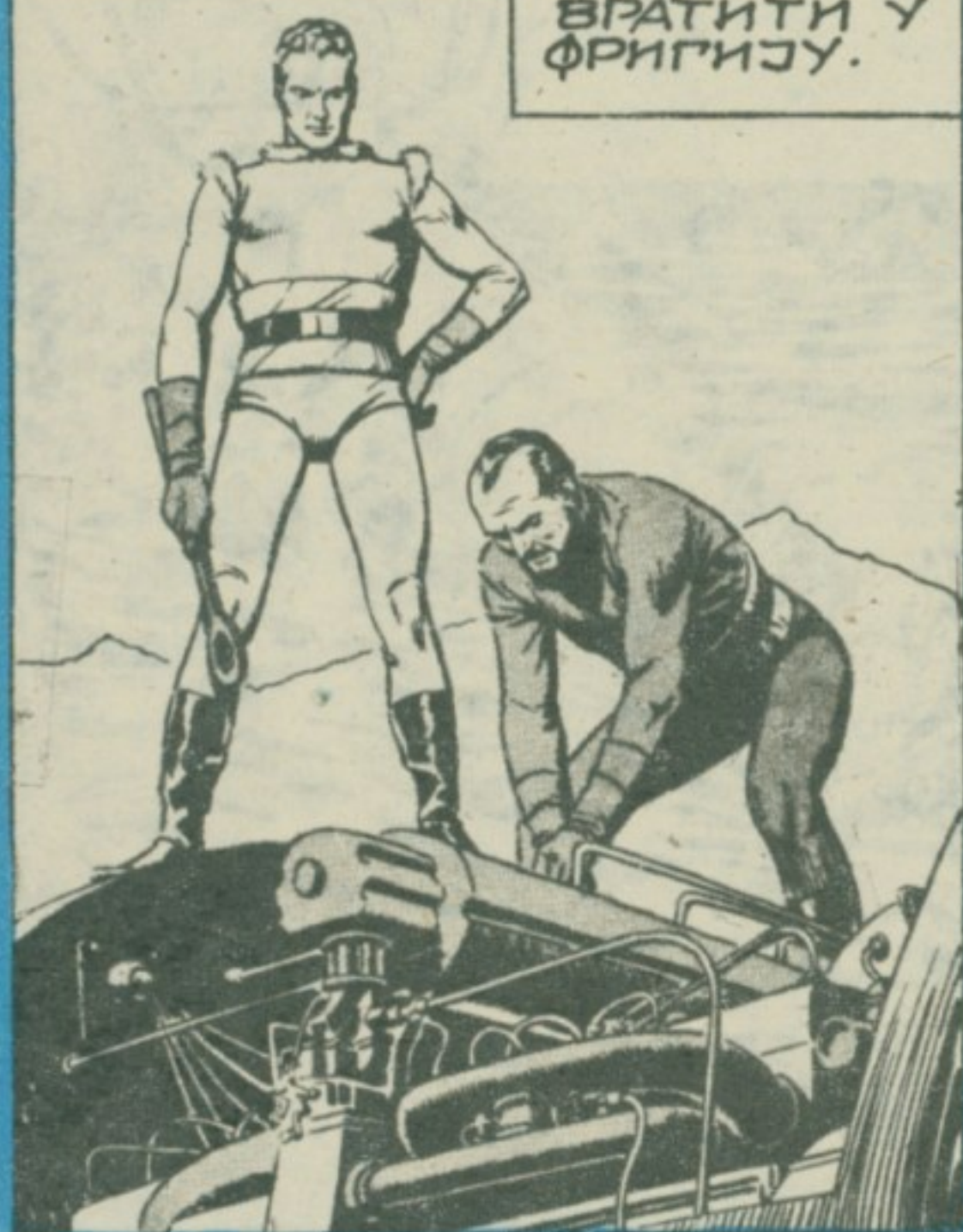

БЛЕСАК, СТРАХОВИТА
ЕКСПЛОЗИЈА И ОД
ЛЕДЕНОГ ЧУДОВИШТА
НИЈЕ ОСТАЛО
НИШТА!

ВАЗДУШНИ ПРИТИСАК
ИЗАЗВАН ЕКСПЛОЗИЈОМ
ОДБАЦИО ЈЕ ФЛАША
У ВИСОК СНЕЖНИ СМЕТ.
ОДЕЛО МУ СЕ ПРЕТВО-
РИЛО У РИТЕ.

ЕКСПЕДИЦИЈА СЕ ВРА-
ТИЛА У СВОЈ РАНИЈИ
ЛОГОР. ЈОШ САМО ДА
ОПРАВЕ ВОЗИЛО КОЈИМ
ЋЕ СЕ
ВРАТИТИ У
ФРИГИЈУ.

НЕКОЛИКО ДАНА КАСНИ-
ЈЕ ВЕЋ СУ СЕ ПРОБИЈА-
ЛИ КРОЗ ЖЕСТОКУ СНЕЖ-
НУ БУРУ.

ФЛАШ СТАЛНО ПОКУШАВА
ДА ОРАСПОЛОЖИ ДЕЈЛ.

ГЛАДАН САМ
КАО ВУК ДРА-
ГА? РУЧАК
КОЈИ СПРЕМАШ
ЗАНОСНО МИ-
РИШЕ?

НАЈЗАД МУ ЈЕ ДОЈАДИЛО...

СЛУШАЈ, ДЕВОЈКО, НЕ
ЗНАМ ЗАШТО СЕ ТАКО
ПОНАШАШ, АЛИ НЕМОЈ ДА
ОКРЕНЕМ ИСТИ ЛИСТ? ОНДА
БИ МЕЂУ НАМА БИЛО
СВРШЕНО?

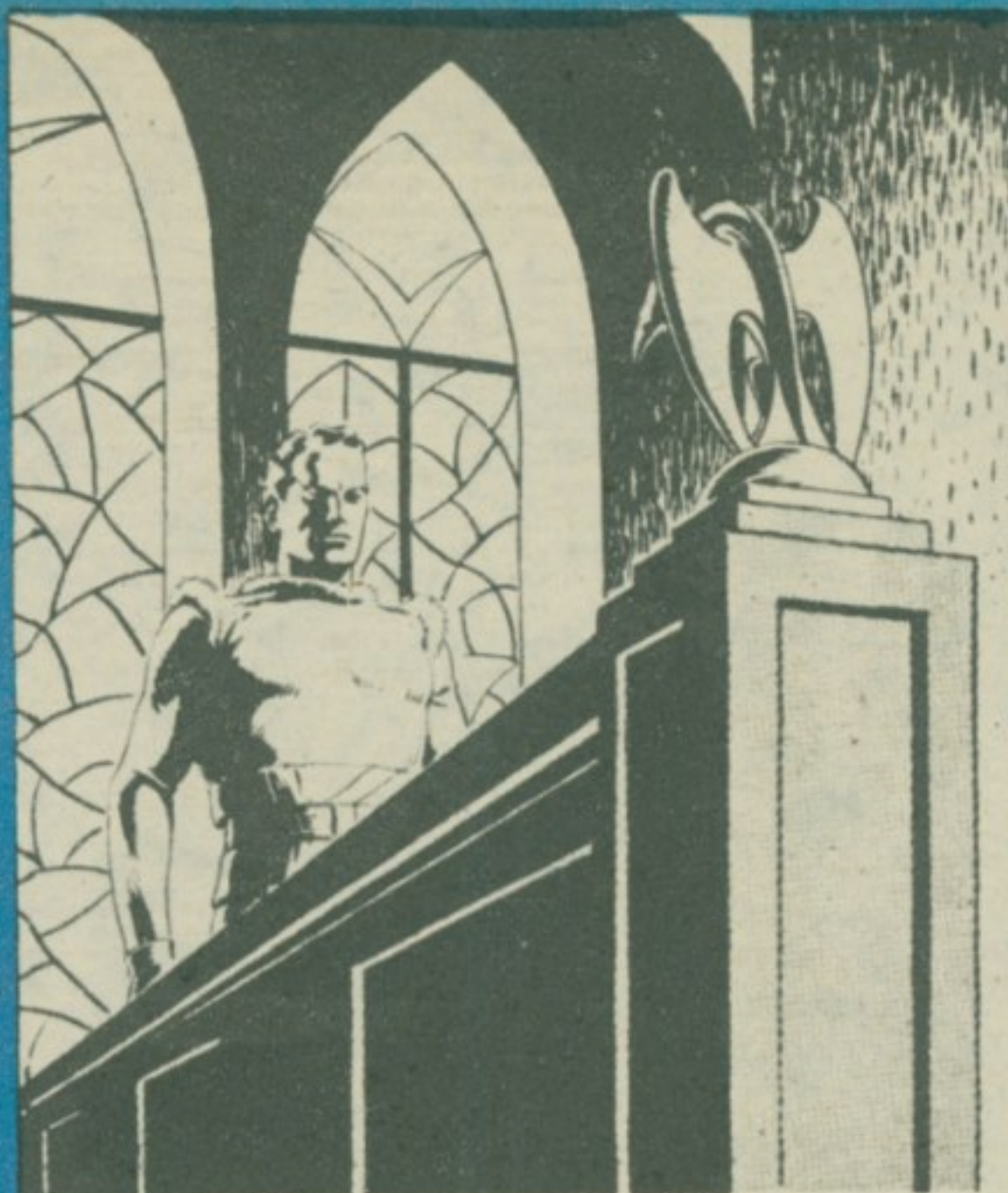
ФЛАШ ЈЕ ИЗИШАО
ТРЕСНУВШИ ВРАТИМА
А ДЕЈЛ ЈЕ БРИЗНУЛА
У ПЛАЧ.

ПУТОВАЊЕ СЕ НАСТАВЉА-
ЛО. ФРИЈА МОЖЕ ДА БУДЕ
ЗАДОВОЉНА; ЊЕН ПЛАН
СЕ ОСТВАРУЈЕ.

ПОДАНИЦИ КРАЉИЦЕ ФРИЈЕ, КОЈИ СУ ВЕЋ МИСЛИЛИ ДА ЈЕ ОНА МРТВА, ОДУШЕВЉЕНО СУ ДОЧЕКАЛИ ЊУ И ЊЕНЕ ПРАТИОЦЕ.

УТУЧЕН, ФЛАШ ЈЕ ОТИШАО ПРАВО У СВОЈУ СОБУ. ОН НЕ ЗНА ЗА ОБЕЋАЊЕ КОЈЕ ЈЕ ДЕЈЛ ДАЛА ФРИЈИ...

ТАМО ГА ЈЕ ДОЧЕКАО РОЈАН.

КРАЉИЦА ПРИРЕЊУЈЕ БАНКЕТ У ВАШУ ЧАСТ!

НЕ, РОЛАНЕ! ОДЛАЗИМ У ЛАБОРАТОРИЈУ ДОКТОРА ЗАРКОВА. ИЗВИНИТЕ МЕ КОД КРАЉИЦЕ И ПОВЕДИТЕ ДЕЈЛ НА БАНКЕТ!

МАЛО КАСНИЈЕ ФЛАШ ЈЕ УЗЈАХАО СНЕЖНУ ПТИЦУ И КРЕНУО.

ФРИЈА ЈЕ ПОЗВАЛА ЈЕДНОГ ОФИЦИРА...

ОДМАХ МИ ДОВЕДИТЕ НАЈБРЖУ ПТИЦУ КОЈУ ИМАМО! ИДЕМ ЗА НИМ... АЛИ О ТОМЕ НИКОМ НИ РЕЧИ!

НЕ МОГУ ДА ОСТАНЕМ ПОРЕД ДЕЈЛ... ЈАСНО ЈЕ ДА МЕ ВИШЕ НЕ ВОЛИ!

КРОЗ УРЛИК ВЕТРА ЧУЛО СЕ НЕКО ЗЛОКОБНО КРЦКАЊЕ. ФЛАШ СЕ ОКРЕНУО... ЈЕДАН ДЕО ЛЕДНИКА СЕ СУРВАВАО...

ПОГЛЕДАВШИ НАНИЖЕ, СПАЗИО ЈЕ УСАМЉЕНОГ ЈАХАЧА КАКО ОЧАЈНИЧКИ ПОКУШАВА ДА ИЗБЕГНЕ ЛАВИНУ.

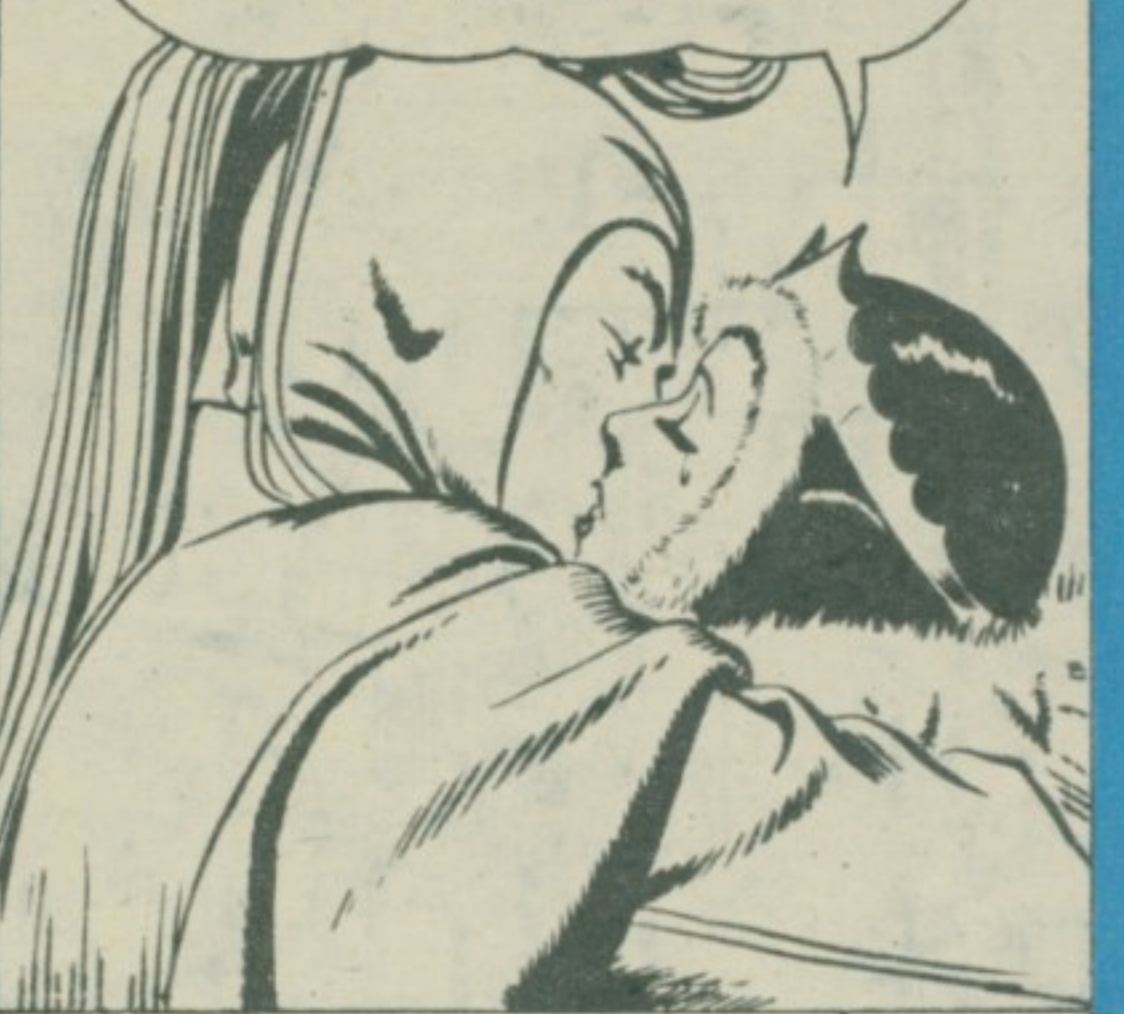
ФЛАШ СЕ МУНЕВИТО
СЛУРИО И ДИГАО У
СЕДЛО УСАМЉЕНОГ
ЈАХАЧА.

ЛАВИНУ СУ ИЗБЕГЛИ
АЛИ СУ ЗАПАЛИ У СНА-
ЖАН ВАЗДУШНИ
КОВИТЛАЦ.

НАЈЗАД СЕ СВЕ СМИРИЛО...

ОХ, ФЛАСЕ, ТОЛИКО
ВАС ВОЛИМ! БИЛА
БИХ СРЕЋНА ДА
ВАМ БУДЕМ
ЖЕНА!

ВЕРУЈУЋИ ДА ЈЕ ИЗГУ-
БИО ДЕЈЛ, ФЛАШ ЈЕ
ЗАГРЛИО ФРИЈУ.

ЗАР ЋЕ СЕ ФЛАШ ЗАИСТА
ОЖЕНИТИ ФРИЈОМ?

СА
СВОЈЕ
ОСМАТРА-
ЧНИЦЕ
ЗАРКОВ ЈЕ
ПРИМЕТИО
ДВЕ
ПРИЛИКЕ
КАКО СЕ
УСПИЊУ
УЗ ПЛА-
НИНУ.
ПРЕПОЗНАО
ИХ ЈЕ.

ШТА ВАС
ДВОЈЕ ДОВОДИ
ОВАМО?
ЗАР ДЕЈЛ...

ФЛАШ СЕ УКОЧИО
НА ПОМЕН ДЕЈЛИНОГ
ИМЕНА...

НЕ
ПОМИЊИ
МИ ВИШЕ
ДЕЈЛ!
ФРИЈА
И ЈА
БЕМО СЕ
ВЕНЧА-
ТИ!

НЕ, ФЛАСЕ!
ГРЕШИШ!
НЕ МОЖЕШ
ТО УЧИНИТИ!
ХАЈДЕМО
ЗАЈЕДНО
НАТРАГ У
ПАЛАТУ!

ПО ПОВРАТКУ У ПАЛАТУ...

АКО СТЕ ВИ ЗА-
БОРАВИЛИ СВО-
ЈЕ ДУЖНОСТИ
ПРЕМА ЗЕМЉИ,
ЈА НИСАМ! НЕЋУ
ДОПУСТИТИ ДА
СТРАНАЦ ПОСТА-
НЕ КРАЉ ФРИГИЈЕ!

ОН НЕЋЕ
ПОСТАТИ
КРАЉ,
АЛИ ЈА ЋУ
СЕ УДАТИ
ЗА НЕГА!
АБДИЦИ-
РАЋУ!

ДЕЈЛ СЕ БАЦИЛА НА ФРИЈУ.

БЕДНА ЛАЖЉИВИЦЕ!
НАВЕЛА СИ МЕ ДА СЕ ОД-
РЕКНЕМ ФЛАСА И ЈА САМ
ТО УЧИНИЛА ДА БИХ МУ
СПАСЛА ЖИВОТ!

ФЛАШ ЈЕ ТЕК САД
СВЕ СХВАТИО...

ОПРОСТИ МИ
АКО МОЖЕШ,
ДРАГА... А ВАС,
ФРИЈА, МОЛИМ
ДА МЕ ОСЛОБО-
ДИТЕ ОБЕЋАЊА!

КАД ЈЕ ФЛАШ ЗАТРАЖИО ДА
ГА ФРИЈА ОСЛОБОДИ ДАТЕ
РЕЧИ, БАЦИЛА ГА ЈЕ У
ЗАТВОР. ЗАРКОВ ЈЕ ПОКУ-
ШАО ДА ЈЕ УРАЗУМИ...

ДОСТА,
ЗАРКОВЕ!
ОН МЕ ЈЕ
ПОНИЗИО ПРЕД
МОЈИМ ДВОРА-
НИМА!

Али,
ТЕ НОЋИ
ФРИЈА
НИЈЕ
МОГЛА
ДА ЗАСПИ.
ЉУТЊА ЈЕ
УСТУПИЛА
МЕСТО
КАЈАЊУ...

СЛОБОД-
НИ СТЕ,
ГОРДОНЕ!
ОДЛАЗИТЕ
СА ДЕЈЛ И
НЕМОЈТЕ СЕ
НИКАД ВРАТИ-
ТИ ЈЕР ВАС
ВИШЕ НЕ БИХ
ПУСТИЛА!

ХВА-
ЛА,
ФРИ-
ЈА!

ФЛАШ ЈЕ ПОХИТАО ДА
ОБАВЕСТИ ДЕЈЛ...

ЈА ИДЕМ ДА ОБАВЕСТИМ
ЗАРКОВА И СПРЕМИМ САН-
КЕ! ВРАЋАМ СЕ ЗА
ПОЛА САТА!

ПРЕ ОДЛАСКА СВРАТИО
ЈЕ У РОНАЛОВУ СОБУ И
УСНУЛОМ ПРИЈАТЕЉУ
ОСТАВИО ПИСАМЦЕ:
„ЗБОГОМ, ЖЕЛИМ ВАМ ДА
СЕ ОЖЕНИТЕ ФРИЈОМ ЈЕР
ЗАСЛУЖУЈЕТЕ ДА БУДЕТЕ
КРАЉ ФРИГИЈЕ!”

ДЕЈЛ ЈЕ ЗАДРХТАЛА
КАДА ЈЕ У ЊЕЊУ СОБУ
УШЛА ЗАКУКУЉЕНА ПРИ-
ЛИКА.

АКО ПИСНЕШ,
ПУЦАМ! ХАПСИМ ТЕ,
ДЕЈЛ АРДЕН У ИМЕ
ПРЕМУ-
ДРОГ
ИМПЕРА-
ТОРА
МИНГА!

ДЕЈЛ СЕ СИКАМЕНИЛА...

ЈА САМ МАЈОР
ГАРАН ИЗ МИНГОВЕ
ТАЈНЕ СЛУЖБЕ! МО-
ЖИ ЉУДИ СУ УХАПСИ-
ЛИ ГОРДОНА! АКО
БУДЕТЕ ВИКАЛИ ОНИ
ЋЕ ГА УБИТИ!

ЗБУЊЕНА И ОЧАЈНА
ДЕЈЛ ЈЕ ОБУКЛА
БУНДУ СПРЕМНА ДА ПОЂЕ.
НИЈЕ ПРИМЕТИЛА КАД
ЈЕ БАЦИО НЕШТО НА
ПОД ЊЕНЕ СОБЕ.

ТЕК КАД СУ
СТИГЛИ ДО ЊЕГОВИХ
САНИЈИ СХВАТИЛА ЈЕ
ДА ЈУ ЈЕ ГАРАН ИЗИ-
ГРАО И ДА ФЛАШ НИЈЕ
УХАПШЕН. ПОКУШАЛА
ЈЕ ДА ВИЧЕ, АЛИ...

ЗАРКОВ И ГОРДОН УПРАВО СУ ЗАВРШИЛИ ПРИПРЕМЕ КАДА...

ШТА ЈЕ ТО? ЧИНИ МИ СЕ ДА САМ ЧУО ДЕЈЛИН ГЛАС!

У ДЕЈЛИНОЈ СОБИ НАШЛИ СУ МАЈОРОВУ ПОСЕТНИЦУ.

ГАРАН ИЗ МИНГОВЕ ТАЈНЕ СЛУЖБЕ ОДВЕО ЈЕ ДЕЈЛ! МОРАМ ЗА ЊИМ!

ЈА САМ С ТОБОМ МОМЧЕ! ХАЈДЕ-МО!

МАЈОР ГАРАН ЈЕ У ВЕЛИКОЈ ПРЕДНОСТИ. ОН ВЕГ ЈУРИ КАО БО-ЛИД ПРЕКО ФРИГИЈСКЕ ВИСОРАВНИ ОДНОСЕЊИ ЗАРОБЉЕНИЦУ.

САНКЕ С ГОРДОНОМ И ЗАРКОВОМ ЈУРЕ ЗА ЊИМ. РЕШЕНИ СУ ДА ГА СТИГНУ ИЛИ - УМРУ

НЕКОЛИКО ЧАСОВА КАСНИЈЕ...

ЕНО ГА! АКО УСПЕМО ДА ОДРЖИМО ОВУ БРЗИНУ СТИЋИ БЕМО ГА ПРЕ ВЕЧЕРИ!

ДЕЈЛ СЕ ОКРЕНУЛА...

ЕНО ФЛАША! СПАШЕ МЕ!

Али, ГАРАН СЕ САМО СМЕШКАО...

МАЈОР СЕ ЗАУСТАВИО НЕДАЛЕКО ОД СВОГ СКРИВЕНОГ ВАЗДУШНОГ БРОДА...

ГОРДОН И ЗАРКОВ СУ СТИГЛИ У ТРЕНУТКУ КАД ЈЕ БРОД, УЗ ГРМЉА-ВИНУ, УЗЛЕТЕО.

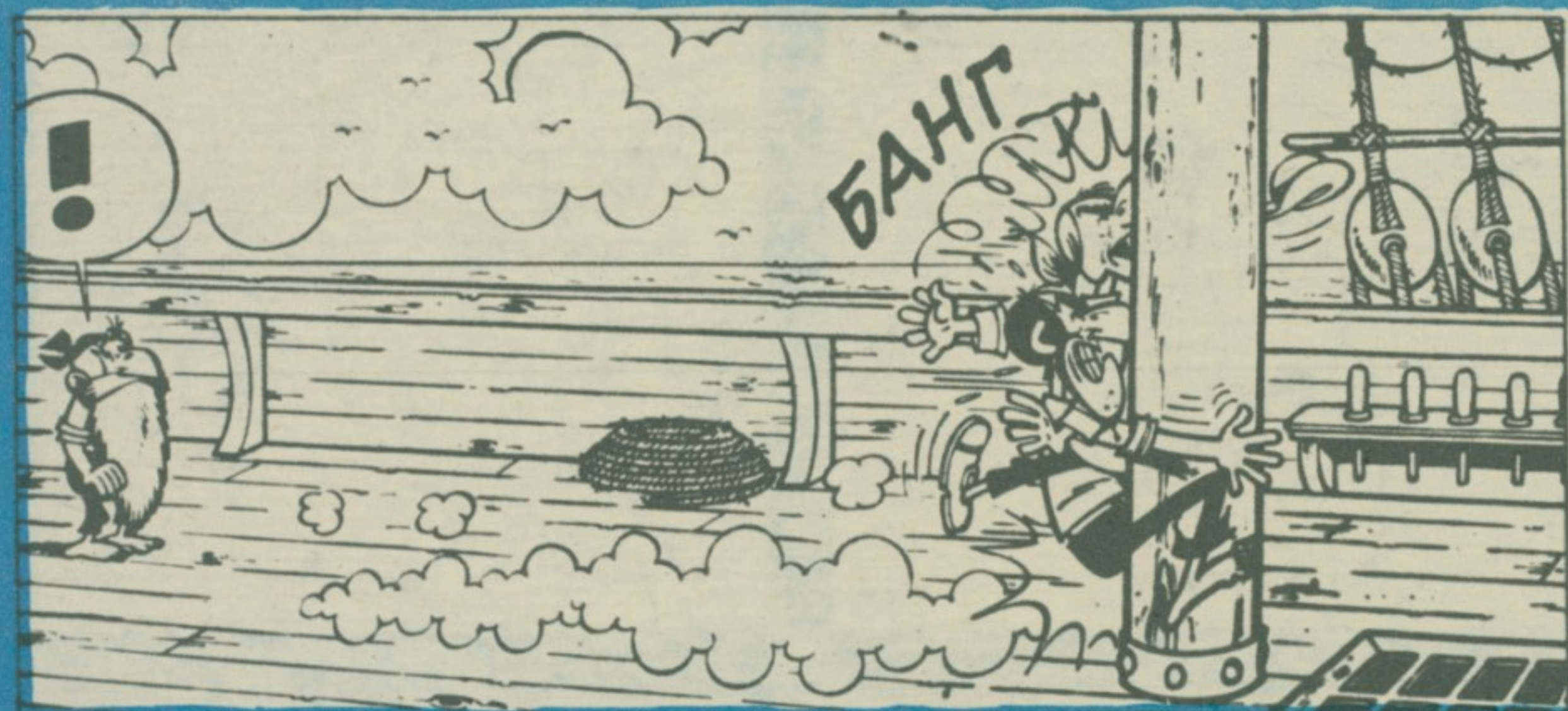

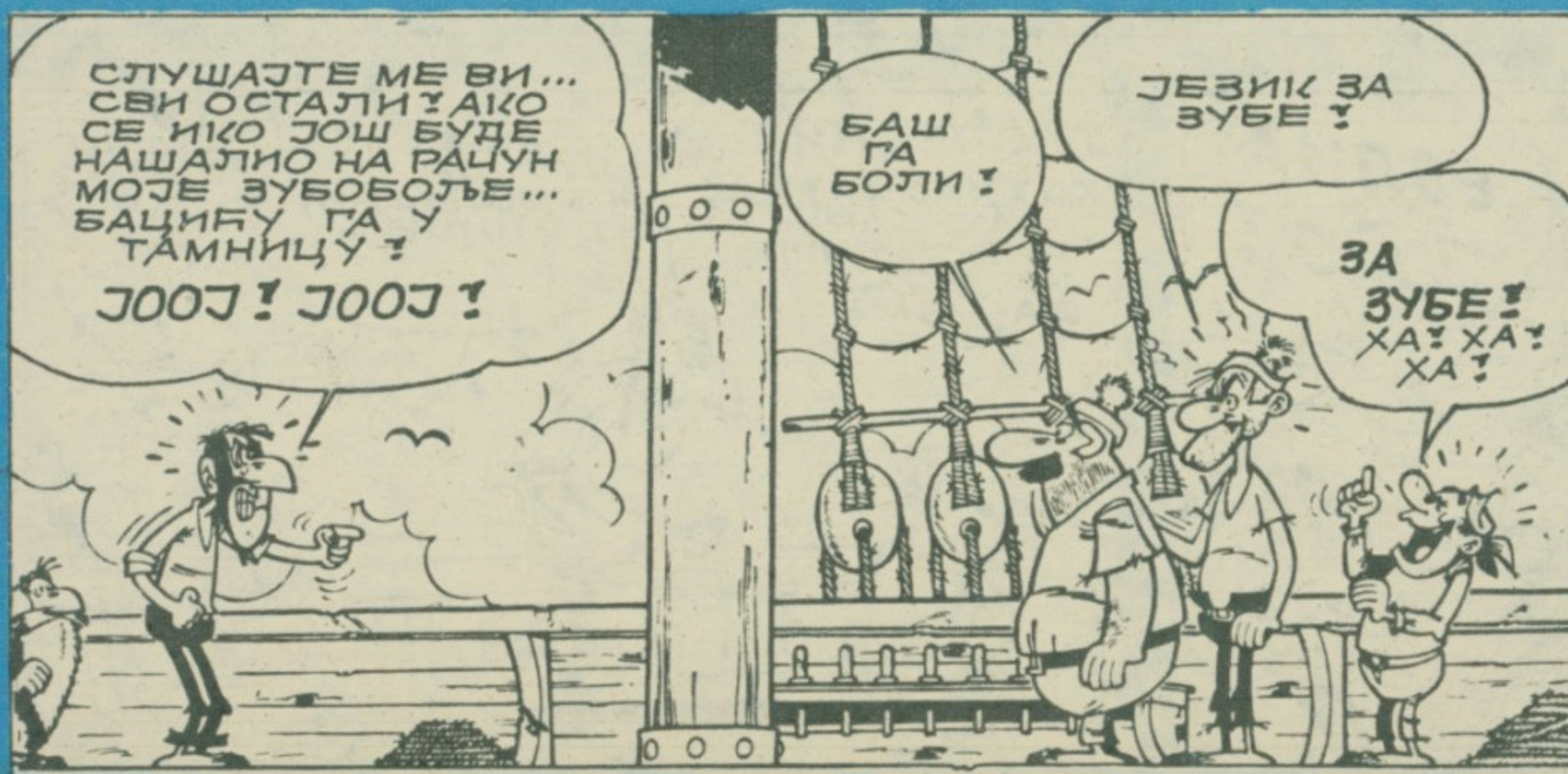
НЕ ОЧАЈАВАЈ, ФЛА-ШЕ! НАФИ БЕМО МИ ДЕЈЛ МАКАР ЈЕ ОДНЕО НА КРАЈ ВАСИОНЕ!

КРАЈ ЕПИЗОДЕ

Црна Брда:

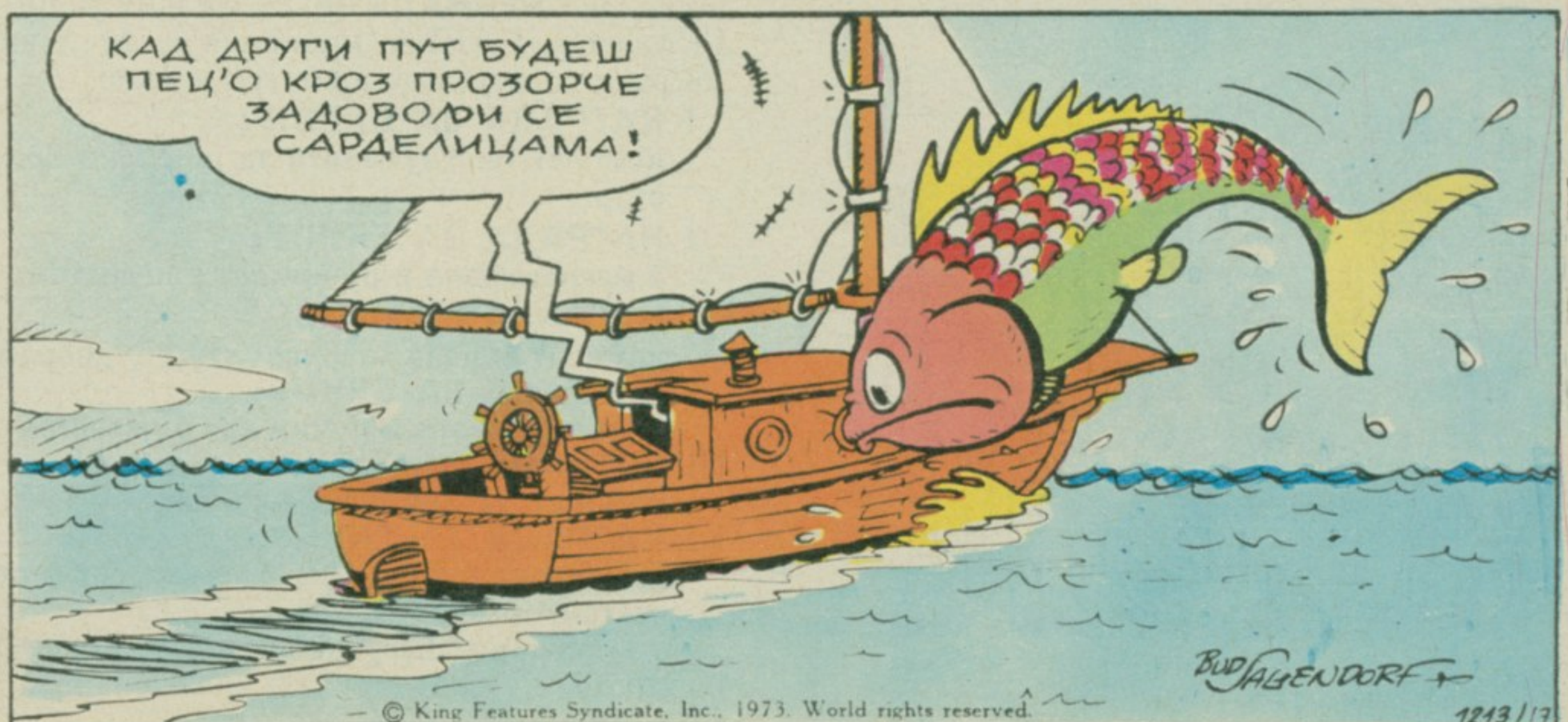
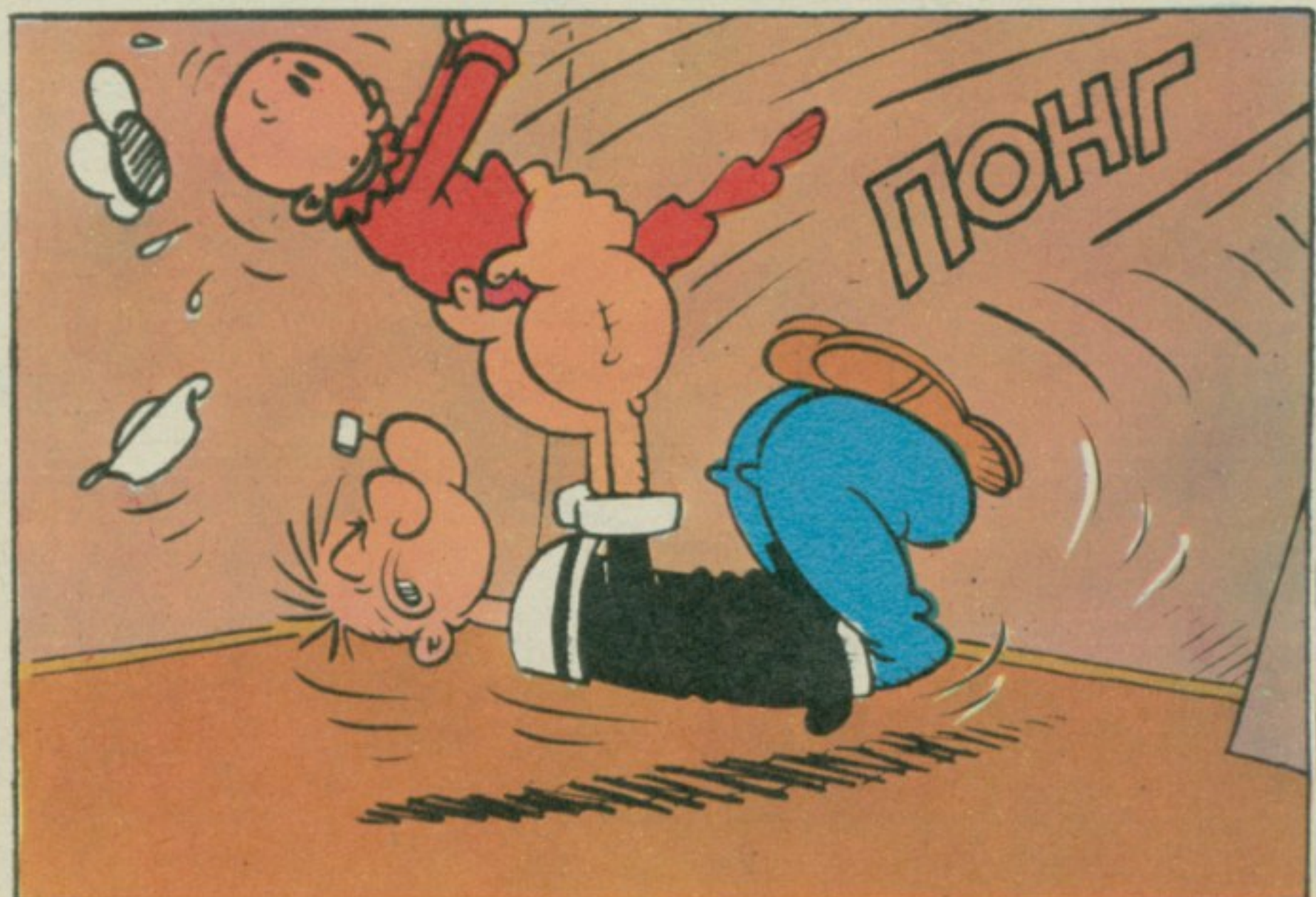
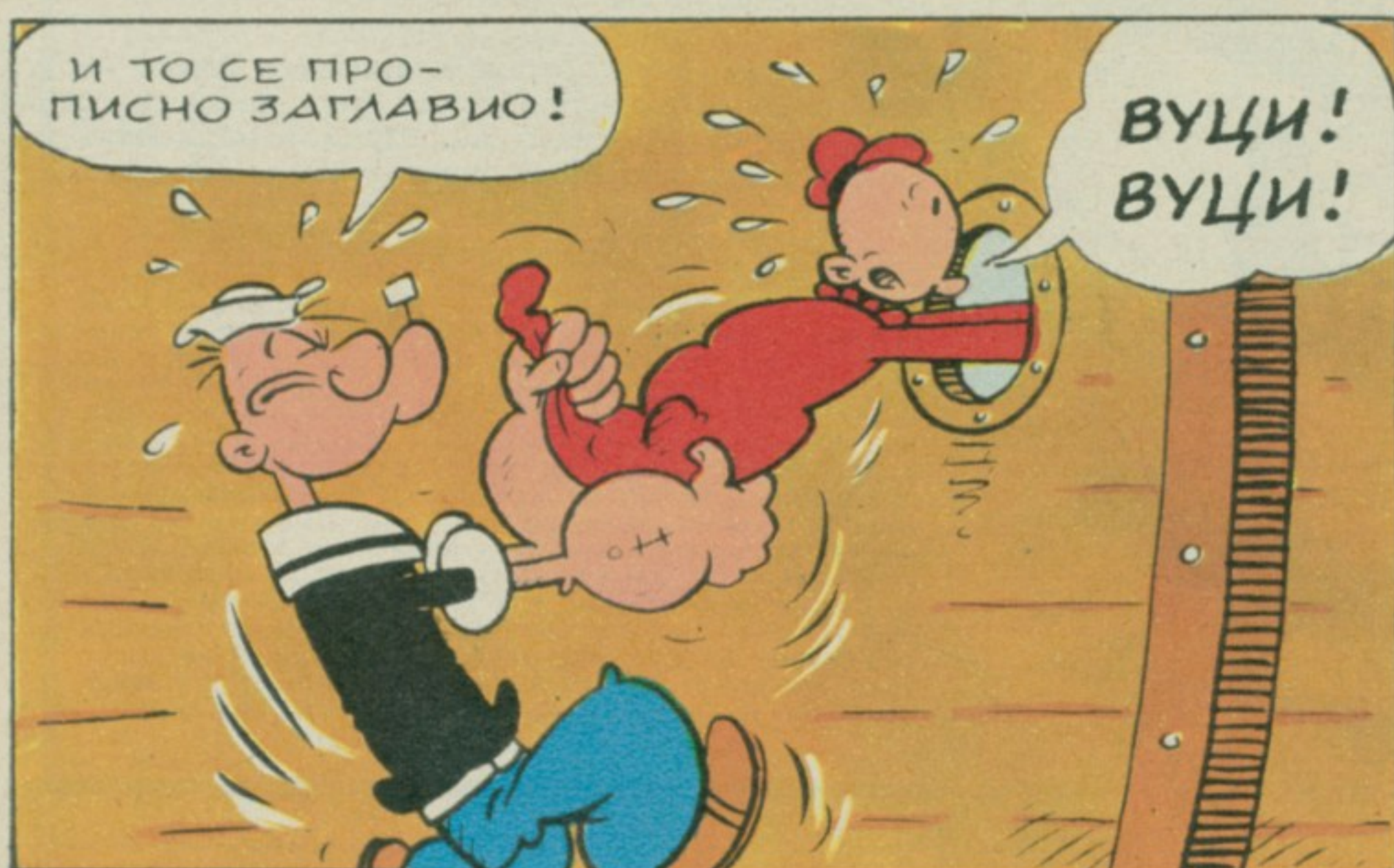
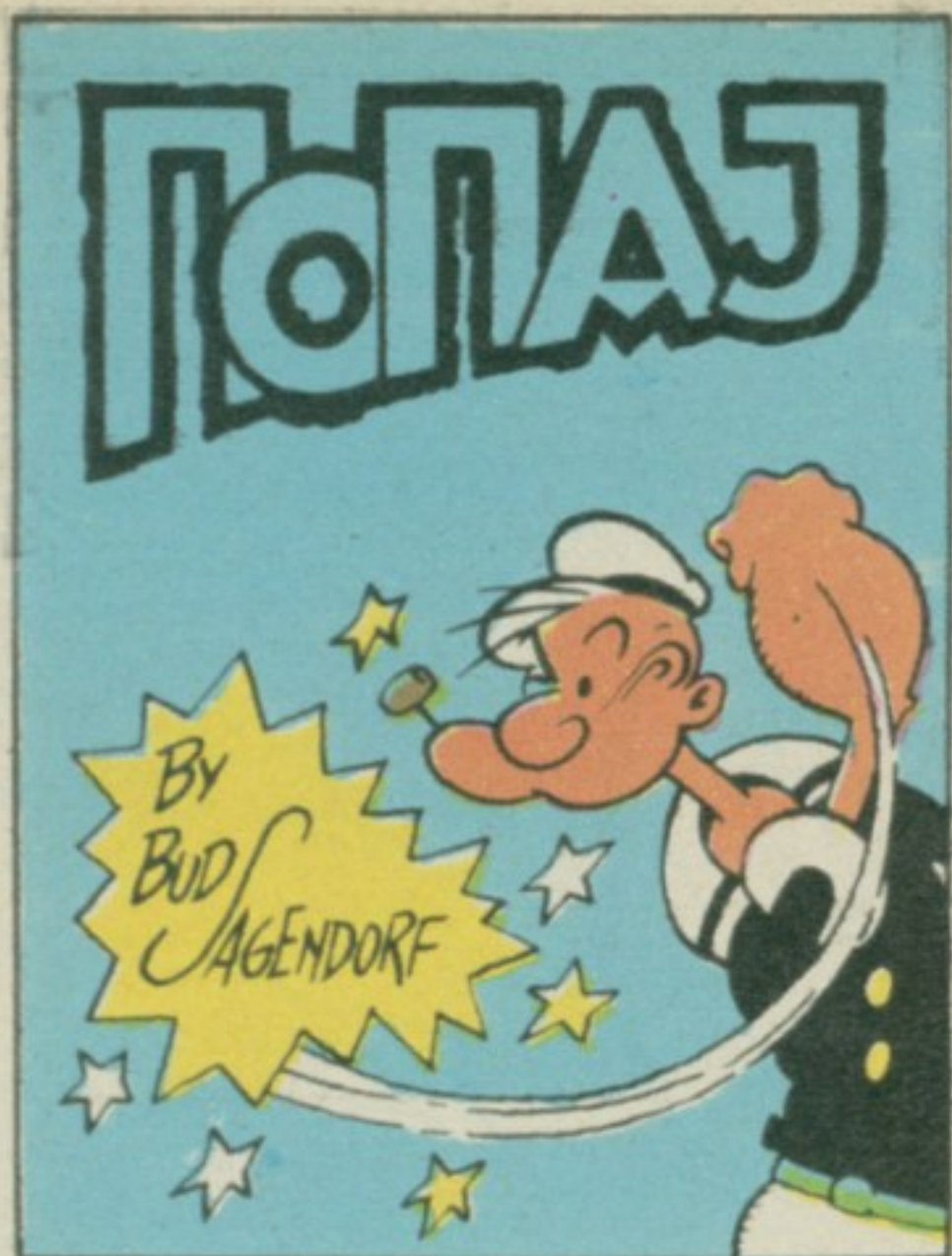
ЗУБОБОЛЪД

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК и БЕОГРАДСКА БАНКА организују за ученике основних и средњих школа велики наградни квиз о НОБ. Школску екипу чине три такмичара и пратилац — наставник. На регионалним такмичењима, која ће се одржати у десетак већих градова у земљи, екипе ће одговарати писмено, а на завршном такмичењу у Београду — усмено.

постаће она екипа која покаже да најбоље познаје народноослободилачку борбу.

ПОЗНАЈЕТЕ ЛИ ДОБРО НАШУ НОВИЈУ ИСТОРИЈУ?

ДА ЛИ СТЕ
ШТЕДИША
КОД

МАЛА ИГРА

За учеснике квиза ПОЛИТИКИНОГ ЗАБРАВНИКА и БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ: док не почне право такмичење, дајемо вам један задатак да се забавите. Лепо време измамило је и младе и старе у парк, али вечерас је и Сунце добре воље па се поиграло са сенкама, искривљујући их, померајући итд. Погледајте још једном добро цртеж и видећете какве је све грешке Сунце направило. Ево једног примера: особа која седи на клупи нема сенку. Осталих 14 грешака пронађите сами.

ОДГОВОР:

1. Селка мачкинот беа одржувала је у употребу
смеру. 2. Деловичка која ступа на сцени од буре
испуркжене напред. 3. Селка пса пада на порешу
спрду. 4. Таде на којој нине "Не таи тра-
ска. 5. Деловичка испред пса уопште нема селку. 6.
Селка гољува је у употребу. 7. Делак рече
мази катинот а. . . , или се селка локомотор. 8. Чо-
рек са штуром у рудни има на сцени шепир. 9. Сел-
ка неговот штепа је одржува. 10. Селка мачкинот чо-
нека жодар пратан. 12. Селка деловот чоиска је мр-
шава. 13. На сцени делак има трабуљу док у селка
не дужки конати. 14. На сцени делачкова кофичка не-
така (ајсели) са сцени трабуља би да има 15. Пре-
чете ви наћи још коју.

Двадесет екипа такмичиће се у Београду за назив **СВЕЗНАЛИЦЕ 75**. За њих је БЕОГРАДСКА БАНКА припремила 20 лепих награда од којих су прве три главне

І НАГРАДА ЗА ШКОЛУ:

**комплет инструментата за школски орие-
стар**

І НАГРАДА ЗА ЕКИПУ:

3 магнетофона и ручни сат с посветом

II НАГРАДА ЗА ШКОЛУ:

комплет справа за фискултурну дворану

II НАГРАДА ЗА ЕКИПУ:

3 фото-апарата и ручни сат с посветом

III НАГРАДА ЗА ШКОЛУ:

комплет за хемијски кабинет

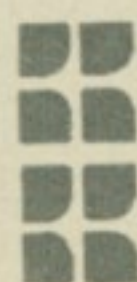
III НАГРАДА ЗА ЕКИПУ:

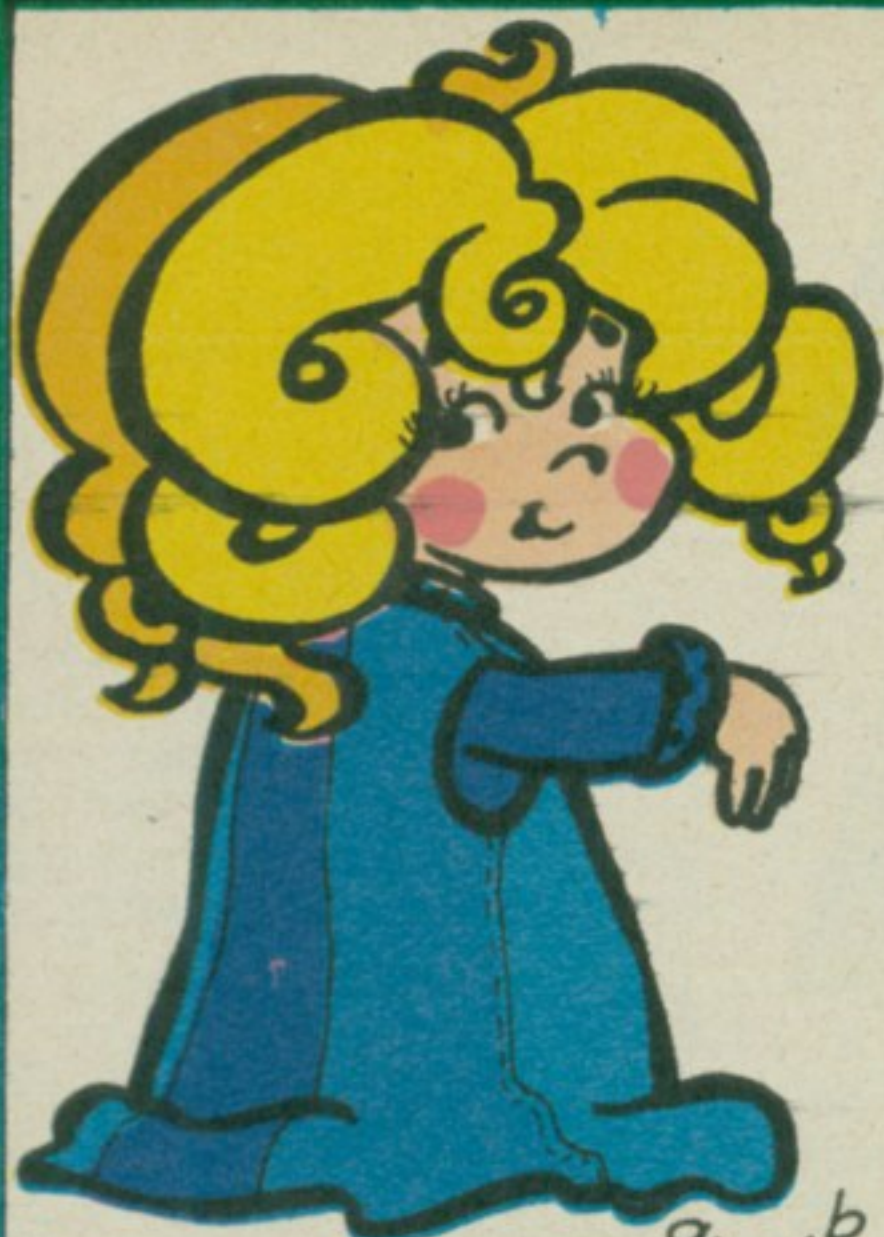
3 школске библиотеке и ручни сат с по- светом

и 17 утешних награда за школе: школске библиотеке у вредности од 2.000 динара.

Због великог интересовања школа регионална такмичења одржаће се средином априла уместо марта, како је раније било јављено, а у градовима које буде одредила БЕОГРАДСКА БАНКА. Примање пријава завршено је 20. марта ове године.

ЗА ОТВАРАЊЕ ШТЕДНЕ КЊИЖИЦЕ ДОВОЉНО ЈЕ ДА СЕ ОБРАТИТЕ НАЈБЛИЖОЈ ПОСЛОВНОЈ ЈЕДИНИЦИ БЕОГРАДСКЕ БАНКЕ

Прслуци су опет модерни а како за њихово прављење није потребно ни много материјала ни много вештине, предлагемо вам да и ви направите један од ова два хит-прслука.

Први прслук — тунику (црт. 10, шема 1) можете сашити сами од штофа или неког пунијег материјала. Мери узмите од половине десног до половине левог рамена (мера а на цртежу 3) и за разрез (мера б на цртежу 4). Прслук кројите према шеми тако што ћете предњи део кројити са V-изрезом, а леђа са округлином, која је на нашој шеми означена цртицама. Прслук спојите на раменима (црт. 6) навуците га преко главе (црт. 7) преклопите испод руке и вежите каишем или гајтаном који сте направили од преплетене вунице.

Према овој истој шеми можете напра-

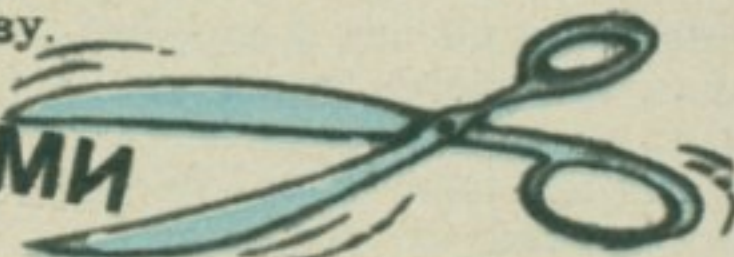
вити и краatak прслук (црт. 9), само уместо дужине 1,7а (шема 1), измерите своју дужину од рамена до струка и ту шнит пресеците. На леђима отворите рупице а на предњем делу зашијте дугмета као што видите на цртежу 6, навуците га преко главе (црт. 7) и закопчајте (црт. 8).

Шарени прслук за кишу у десном углу (црт. 11) направите од пластике која се употребљава за столњаке. Овај прслук користите искључиво кад пада киша. Пластику кројите према шеми 2 а на означеном месту исеците прорез у облику слова Т кроз који ћете провући главу (прорез д треба да иде до пола груди, а дужина ц од средине кукова до пола бутине — односно по жељи, црт. 5). Прслук за кишу вежите око струка пластичним каишем. Од истог материјала можете направити и мараму за главу.

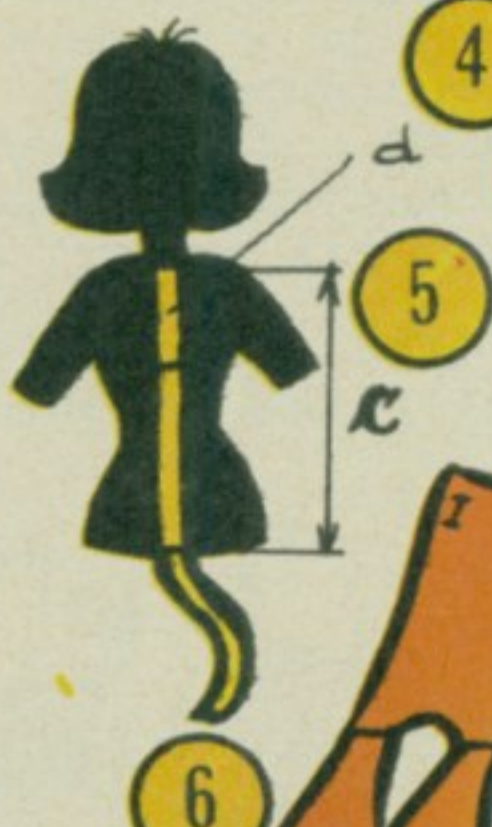
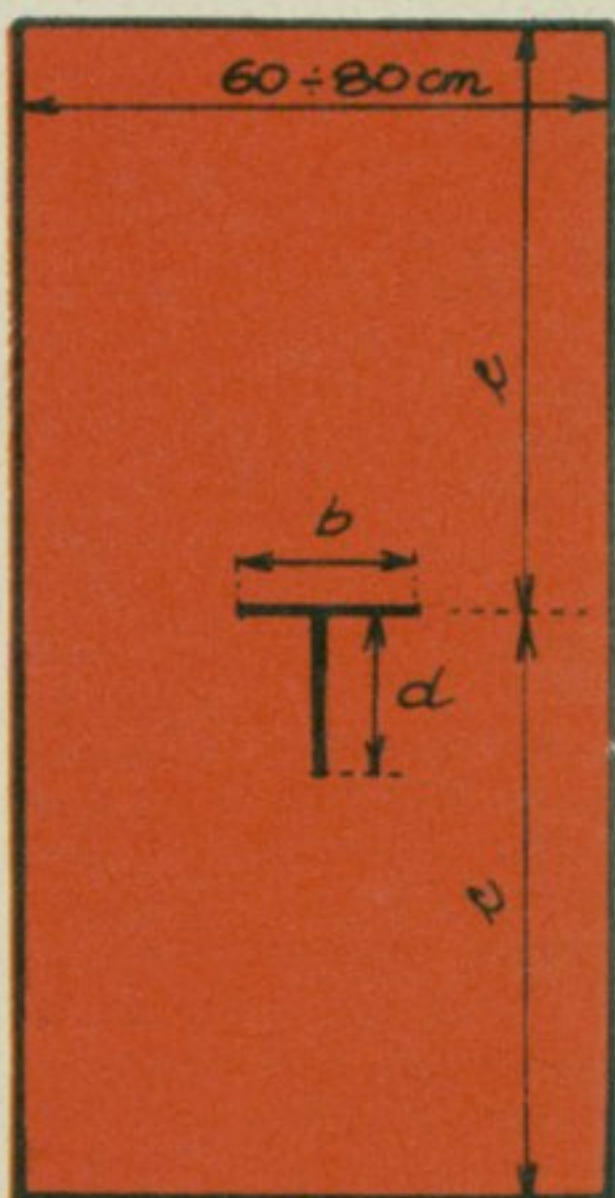
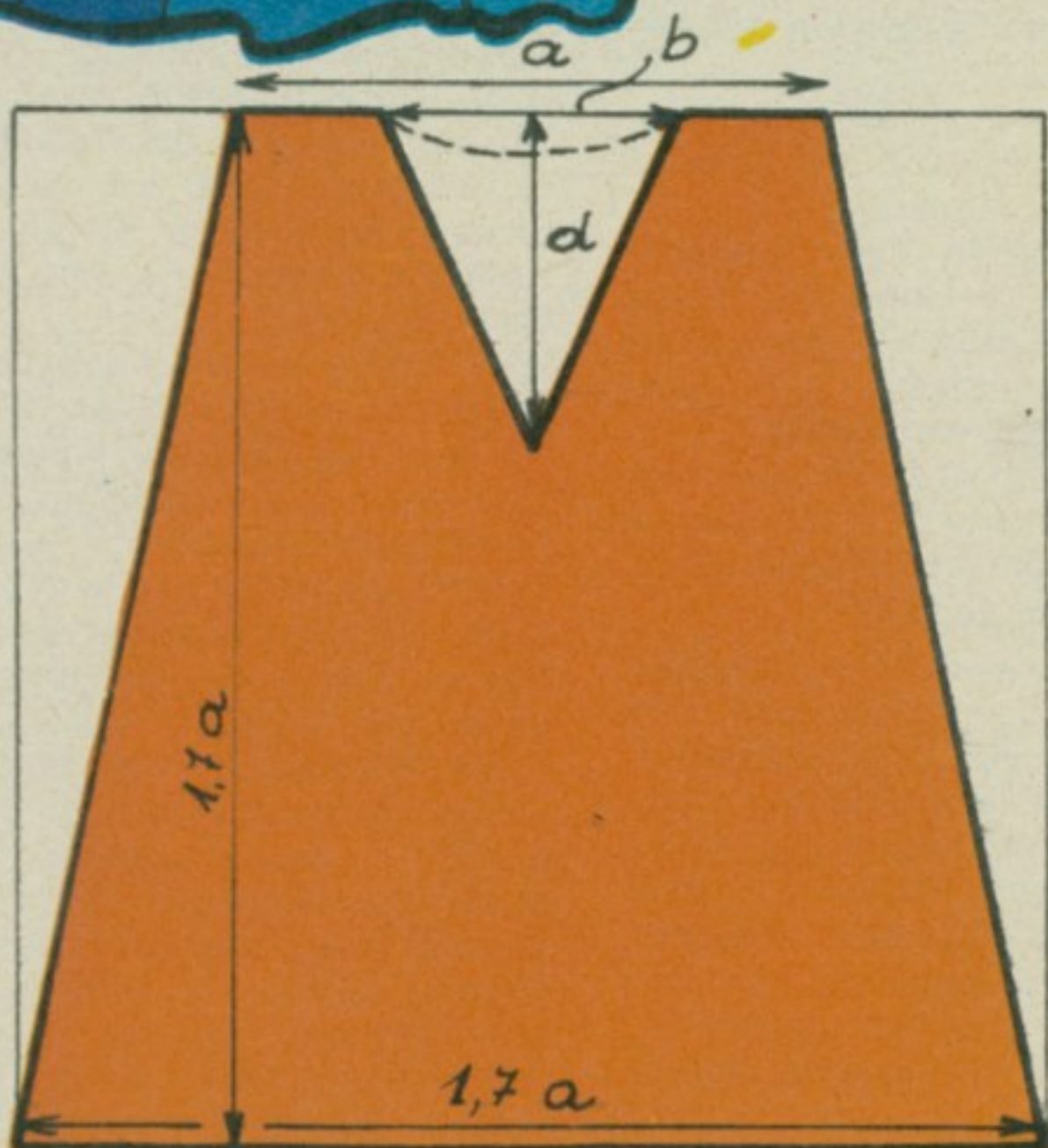
КУТАК ЗА ДЕВОЈЧИЦЕ

НАПРАВИТЕ САМИ

ЖИТ - ПРСЛУЦИ

ПРОПАЛА ЗАСЕДА

Вест да су на путу за Зајечар примећени партизани, необично је обрадовала команданта недићевског гарнизона у Параћину. После низа неуспеха које је доживљавао у сукобу с партизанима, овакву прилику да их ухвати у заседи никако није хтео да пропусти.

— Нека камион буде спреман за један сат а вод војника постројен пред гаражом, — наредио је. — Хоћу да им овог пута приредим дочек о коме ће се надалеко чути. Заседу ћемо поставити код села Извор.

ХИТАН САСТАНАК

Жандармеријски капетан је наредио да акција остане у најстрожој тајности, али је већ било касно. Једно наћуљено ухо чуло је сваку изговорену реч.

Убрзо је партизански обавештајац убачен међу недићевце успео да се под неким изговором изгуби из касарне и своју „везу“ обавести о предстојећем нападу.

Није прошло ни четврт часа а скојевци су већ на једном скровитом месту код фабрике штофова „Теокаревић“ одржавали хитан састанак. До поласка камиона остало је још мало. Рачунали су да курир не би могао да стигне до партизана и на време их упозори. С друге стране, скојеваца није било довољно да нападну цео вод недићеваца. Преостало је једино да некако спрече камион да стигне у село.

— То је једини излаз. — рекао је руководилац трупе. — Камион не сме да стигне у Извор!

— Како би било да се неко од нас увуче у гаражу и олабави точкове на камиону? Ако добро обави посао точкови би држали десетак километара, тек толико да се камион удаљи од града. Тако бисмо добили у времену да наш курир стигне до партизана и упозори их на опасност.

Сви су се сложили да је идеја добра и одлучили да задатак повере шеснаестогодишњем Милену Тодоровићу слабуњавом дечаку ни ског раста. Осим тога, изгледао је млађи него што је, у ствари био, а имао је и доста познаника у гаражи. Скојевци су се надали да његово присуство међу радницима у гаражи неће изазвати подозрење недићеваца.

Ногу пред ногу, са кључем за обртање шрафова испод кошуље, мали скојевац приближавао се недићевској гаражи. На улазу је стражару тутнуо у руке паклицу цигарета и шеретски му намигнуо објашњавајући да иде код

НА ПОДУ КАМИОНА, КРАЈ
НОГУ НЕДИЋЕВАЦА, СЕДЕО
ЈЕ МАЛИ СКОЈЕВАЦ ОЧЕКУ-
ЈУЋИ СВАКОГ ТРЕНУТКА ДА
СЕ КАМИОН ПРЕВРНЕ.

брата. Трудио се да остави утисак беспосленог дечака који нема шта да ради па зато шврља по гаражи и обилази познанике.

БЕСПОСЛЕНИМА УЛАЗ ЗАБРАЊЕН!

Ускоро је сазнао од пријатеља који је камион одређен да пребаци војнике до села Извор. Улучио је прилику да се нађе крај њега кад никог није било у близини и хитро клекнуо крај предњег левог точка.

Радници у гаражи били су заузети свакодневним послом и нико није обраћао пажњу на „малишана“ који је нешто журно петљао крај камиона.

— Само да неко не наиђе! — грозничаво је Милен размишљао олабавивши кључем и последњи шраф на левом точку. Најзад је са олакшањем одахнуо када је завршио посао и спустио кључ крај камиона.

У том тренутку нечија тешка рука прикова га за тле.

— Шта радиш ту, мантипе! — Зар не знаш да

је беспосленима улаз забрањен у војну гаражу? Изнад њега стајао је недићевац.

— Ништа... Ја, тако свратио... Волим да гледам како мајстори раде... — покушавао је претрашени Милен да се оправда. Ипак је био довољно присебан да ногом гурне кључ још даље испод камиона.

— Казуј, ко те је послао овамо? — Да ниси можда убацио бомбу унутра, штене једно!

Чврсто стежући дечака за рамена, недићевац га угура у кабину камиона. Пошто га је детаљно претресао, прегледао је цело возило, али ништа није пронашао. Срећом, тражећи бобму, није се ни осврнуо на точкове. Затим је, љутито га гледајући запретио:

— Седећеш ту у кабини док не стигне официр. Нека он одлучи шта ће с тобом! Буди срећан ако се извучеш само са добрим батинама.

Милен није покушавао да се буни. Знао је да му ништа није друго преостало до да сачека официра јер су недићевци са „бес-

посленима“ које би нашли у гаражи окрутно поступа-ли.

Ускоро је стигао и вод до зуба наоружаних војника одређених да поставе заседу партизанима. Поручник је опазио Милена шћућурајућег у кабини.

— Ко је овај! — упитао је.

Стражар му је рапортирао да је дечака ухватио како се мота око камиона, али да у возилу није приметио ништа сумњиво.

— Поћи ће са нама до Извора. За сваки случај! — одлучио је поручник.

ПРАВО У СМРТ

Камион је грабио узаним макадамским путем, а Милен је, сав у грозници помишљао шта ће се десити с њим када точак отпадне и камион се суноврати у јаругу.

— Нема много наде да се спасем — размишљао је.

— Ако се камион преврне пре него што искочим — погинућу заједно с њима. Покушам ли да искочим раније — недићевци ће ме убити. Како год да обрнем, не ваља!

Недићевци су се трудили да сакрију нервозу пред борбу с партизанима. Седели су збијени један до другог а млади скојевац је заузео место на поду крај саме оgrade. Слушао је њихов натегнути разговор и протачке шале и одлучио се на скок.

У том камиону који је ишао право у смрт њему је ипак било најтеже: он је једини знао шта треба сваког тренутка да се догоди.

— Је ли неко гла...

Недићевац који је управо почео да отвара ранац са храном није стигао да доврши реченицу. Камион се нагло искривео на једну страну одскочио и свом снагом ударио у дрво крај пута. Настао је лом. Из преврнутог камиона почели су да се извлаче угрувани и израђављени недићевци. Из јаруге крај пута чуо се њихов лелек.

На друму је остао једини Милен. Када се возило нагнуло на леву страну, он се обема рукама ухватио за ограду и скоком који је добро извежбао прескачући тарабе нашао се у прашини иза камиона. Мало угруван али срећан што је извукао живу главу Милен је потрчао у брдо. Ниједан пуцањ није се зачуо за њим: Изненађени недићевци потпуно су заборавили на дечака који им је приредио тако гадну шалу.

Милен Тодоровић више није смео да се врати у Параћин чији су се грађани дуго крадом смејали сазнавши како је неславно прошла недићевска војска која је кренула да постави заседу партизанима. Неко време се крио у селу Шавац на Морави, а затим у Доњем Видову и Мутници. Касније се придружио партизанима и тамо остао до краја рата.

Б. Протић

Пре него што је
камион ударио
у дрво, Милен је
успео да искочи.

Педесети по реду, и последњи, пред целата је изишао Крон.

ГОСПОДИН БЕЗ ГЛАВЕ

ЈЕДНОГ ПО ЈЕДНОГ ЗАРОБЉЕНИКА ЈАПАНСКИ ВОЈНИЦИ ДОВЛАЧИЛИ СУ ПРЕД НАРЕДНИКА

Обневидео од бола и напора најзад сам се сручио у густии.

У глави ми је бучало. Осећао сам муку док ми се крв сливала низ врат. Сваког тренутка постајао сам све слабији.

Умотавши рану чарапом, кренуо сам ивицом дунгле ка селу које се налазило близу нашег гарнизона. До њега сам стигао тек увече. Имао сам још само толико снаге да се довучем до прага најближе куће, а тада сам се срушио без свести.

ШЕЗДЕСЕТ ТРЕЋИ ДАН

Када сам два часа касније дошао к себи, око врата сам већ имао чисту крпу. Нисам желео да ме Јапанци случајно пронађу у селу и још исте ноћи кренуо сам даље. Пут кроз дунглу био је страшнији од кошмара. Искрпљен, гладан и болестан лутао сам кроз густии. Понекад сам се данима вртео укруг.

Једино што ме је одржавало у животу била је помисао на Рајмонду. А био сам у таквом стању да је чак и неколико корака представљало за мене изузетан напор. Ипак, нисам одустајао. Ходао сам, падао, устајао, поново падао после неколико метара.

Једног јутра пробудили су ме неки гласови. Пажљиво сам ослушкивао.

Повикао сам из све снаге: Упомоћ! Нисам био сигуран да се мој крклави глас могао далеко да чује.

За тренутак је настала тишина. А онда се у мојој непосредној близини зачуло крчкање гранчица. Опрезно сам провирио кроз густо лишће. С пушком на гтовс приближавала су ми се три енглеска војника. Било је то шездесет трећег дана после покоља у гарнизону.

На импровизованим носилима пренели су ме до болнице. Био сам дуго без свести. Тек кад су ми лекари ушили рану дугачку 16 и дубоку 2,5 сантиметара, сазнао сам да се већ налазим у Индији.

О. В.

ЗАР НИСАМ МРТАВ?

Једног по једног заробљеника јапански војници довлачили су пред наредника који је ритмички, штедећи снагу, замахивао мачем. Ни жене нису поштедели. За то време, дебели генерал је све мирно посматрао, али из даљине. Каплар

Мизе пљунуо је целату у лице пре но што је пао. Ту и тамо, пре тупог ударца, зачуо би се понеки узвик: „Живела Француска“!

И то је било све. Сви су ћутали. Нико није молио за милост. Крон је био педесети — последњи. Клекао је пред раскораченог и већ уморног наредника. Мач фијукну кроз ваздух и Крон клекну на спаршену траву.

Становници Монтењеа, градића у јужној Француској, називају свог суграђанина Фернана Крона — „господин без главе“. То име остало му је као успомена на страшан догађај из рата. Деценима који се после школских часова окупе у градском парку где ради као вртлар, Фернан често прича о томе како је пуким случајем остао жив.

Пресекао ме је страховит бол кад ме је јапански наредник ошикнуо мачем. Потонуо сам негде у дубину и таму, у смрт.

А затим, као да сам зачуо гласове јапанских војника, и то ме је зачудило. Како могу да чујем кад сам мртав? Сантиметар по сантиметар приносио сам руку врату. И где чуда! Глава ми је још била на раменима! Не знам чему могу да захвалим што сам остао жив: највероватније томе што уморни наредник није имао снаге да добро замахне.

Гласови су се и даље чули. Нисам знао јапански али за седам

година проведених у Индокини могао сам да разумем понешто. Војници су у разговору неколико пута поновили реч „ватра“. О каквој се ватри ради схватио сам тек кад сам осетио да нас поливају бензином. Очигледно, намеравали су да спале моје мртве другове — а и мене са њима. Срећом, на мене није пала ни кап бензина, иначе бих се претворио у буктињу.

СЕЋАЊЕ НА РАЈМОНДУ

Топлота и дим почели су да ме гуще. Смрад који се ширио терао ме је на повраћање. Морао сам да покушам да се извучем одатле.

Док сам бауљао према ивици дунгле од које сам био удаљен једва десетак метара, мислио сам на моју вереницу Рајмонду и на обећање које сам јој дао на ранстанку — да ћу се вратити.

И то као да ми је улило снагу.

Просто је невероватно да ме ниједан јапански војник није приметио док сам пузао ка дунгли. Истина, због смрада који се ширио, они су се веома удаљили од стратишта и тренутно били забављени пљачкањем гарнизона.

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

У ИДУЋЕМ БРОЈУ: СВЕМИРСКИ ИЗВИДНИЦИ!

На здравље!

ПАЛОМА МАРАМИЦЕ ОД ПАПИРА
СУ УВЕК МЕКЕ И ПРИЈАТНЕ,
А ПРАКТИЧНЕ САМО ТАДА КАД
ВАМ СЕ НАЛАЗЕ ПРИ РУЦИ

марамцу од папира можете
пружити и другоме

paloma
sladkogorska sladki vrh

ЗАБАВНИКОВА БАШТА

ЕГЗОТИЧНИ ВРТ У ТРСТЕНУ

НЕМИЛОСРДНЕ МЛАДИЦЕ — Црни бамбус (*Phyllostachys nigra*), по реклом из Кине и Јапана, може да нарасте и до 15 метара. После пет-шест година стабло добија црну боју. Занимљиво је да се временом обим стабла смањује, а не повећава, као код осталих биљака. Близак сродник црног бамбуса је бели или, како га још називају, златни бамбус. У својој домовини овај бамбус за само један дан порасте 4 до 4,5 метра! У неким деловима Индокине постоји обичај да људе осуђене због криминала везују за тек изникли бамбус. Пошто младице непрестано расту током дана, прсбијају тело осуђеног. Човек умире у најстрашнијим мукама.

ОСЕТЉИВ НА ХЛАДНОЋУ — Парагвај и Аргентина су постојбина *Solanum rantonettii*. Овај украсни грм висок два метра, осетљив је на хладноћу. Цвета од лета до јесени лепим, плавим, безмирисним цветовима. Има округле плодове налик на јабучице.

ЗА ЛАКОМЕ ПАЦОВЕ — Морски лук (*Urginea scilla*) је луксвичаста биљка која има лепу цветну стабљику. Цвета лети. Луковица се употребљава у фармакопеји. Занимљиво је да је врло радо једу пацови иако од ње цркавају јер садржи отровне материје. Морски лук има велико широко лишће које се појављује тек кад цветови потпуно увену.

ИЗ ПОРОДИЦЕ ЛОВОРА — Домовина камфора (*Cinnamomum camphora*) је Кина. Стабло камфора достиже висину и од 40 метара. Листови су му кожнати, сјајни и глатки. Цвета од марта до јуна малим, светложуто-зеленим цветовима. Плодови, величине зрна грашка, сазревају у септембру и октобру. Камфор се налази у пукотинама корена и коре и то у облику кристала. Пре две године археолози су у Кини, 14 метара под земљом, пронашли мртвачки сандук од камфоровог дрвета. Утврђено је да је сандук стар 7.000 година. У њему су се налазила још два сандука. У најмањем је био леш жене која је имала потпуно очувано тело и свежу кожу. Дрво камфора, које је послужило као изванредан конзерванс, није дозволило да дође до труљења. Рендгенским снимком утврђено је да је жена умрла од рака на плућима.

Ботаничка башта у Трстену, 26 километара од Дубровника према Сплиту, настала је пре пет векова, тачније 1450. године, када је Дубровчанин Иван Гучетић тамо подигао летњу кућу и, по тадашњем обичају, око ње засадио пространи парк. Његови потомци, међу којима су многи били амбасадори, конзули, војни инструктори и морепловци, доносили су из далеких земаља семење и изданке непознатих биљака. Тако се из године у годину, из столећа у столеће стварала и повећавала драгоцену ризницу егзотичног и другог биља. Данас се о 5000 биљака Арборетума Југославенске академије знаности и умјетности брине велики ентузијаста и познавалац, инжењер Антон Ченић. Путем размене семења са ботаничким баштама у преко 200 земаља, инжењер Ченић готово свакодневно обогаћује Арборетум новим и ретким примерцима.

СА ДАЛЕКОГ ИСТОКА — Чикас (*Cycas revoluta*), дводомна биљка, пореклом је из Кине и Јапана. Стабло чикаса нарасте и до осам метара. Кожнати тамнозелени листови врло декоративно изгледају. Од срчице чикаса добија се груби саго, па га због тога многи називају и саго палма.

БЉУТАВЕ БАНАНЕ — Јапанска банана (*Musa basjo*) има зељасто стабло високо од 4 до 6 метара. Светлозелени листови могу да буду дугачки чак и по три метра, а ширски 40—60 сантиметара. Јапанска банана је врло отпорна на хладноћу. У Јапану је гаје због влакна које се користи у уچارству. Плодови су јој упола мањи од афричке банане али нису за јело јер су бљутави.

АДАМ И ЕВА — У тропским пределима расту две врло сличне биљке Адам (*Colocasia esculenta*) и Ева (*Alocasia esculenta*). Адам има крупно, кртоласто корење, чији је састав сличан кромпиру. У свежеј стању кртола Адама је отровна али губи своју токсичност кад се испржи. Врло је укусна. У вртларству, Адам је једна од најлепших украсних биљака у базенима и рибањацима. Листови су широки и дугачки чак и по 120 сантиметара. Од лисне петељке падају наниже. Разлика између Адама и њему сродне Еве је у томе што су листови Еве окренути навише од лисне петељке.

ЛЕПОТИЦА СА ТАЈВАНА — Домовина *Lilium philippinense* је Тајван. При врху стабљике, високе 70—100 сантиметара, налазе се дуги бели, у облику трубе цветови из којих се шири веома пријатан мирис.

ХИТ СТРАНА

ПЕСМА НЕДЕЉЕ СРЦЕ У СРЦУ

Пева: Неда Украден
Текст: Миодраг Жалица
Музика: Никола Борота

Дан свиће срце се буди
плаво небо зориштем руди
дај да се волимо тихо,
њежно, заносно.

Нека поглед говори,
све што срце пожели,
драги, твоја љубав мени
треба,
драги, дај ми ону срећу
коју срце тражи.

Цуро, хвала ти
хвала ти за све што си ми
дала
покловила љубав и пољупце.
Ја те волим,
волим истина је права
драги, у мом срцу твоје срце
спава,
твоје срце спава...

НЕДА УКРАДЕН

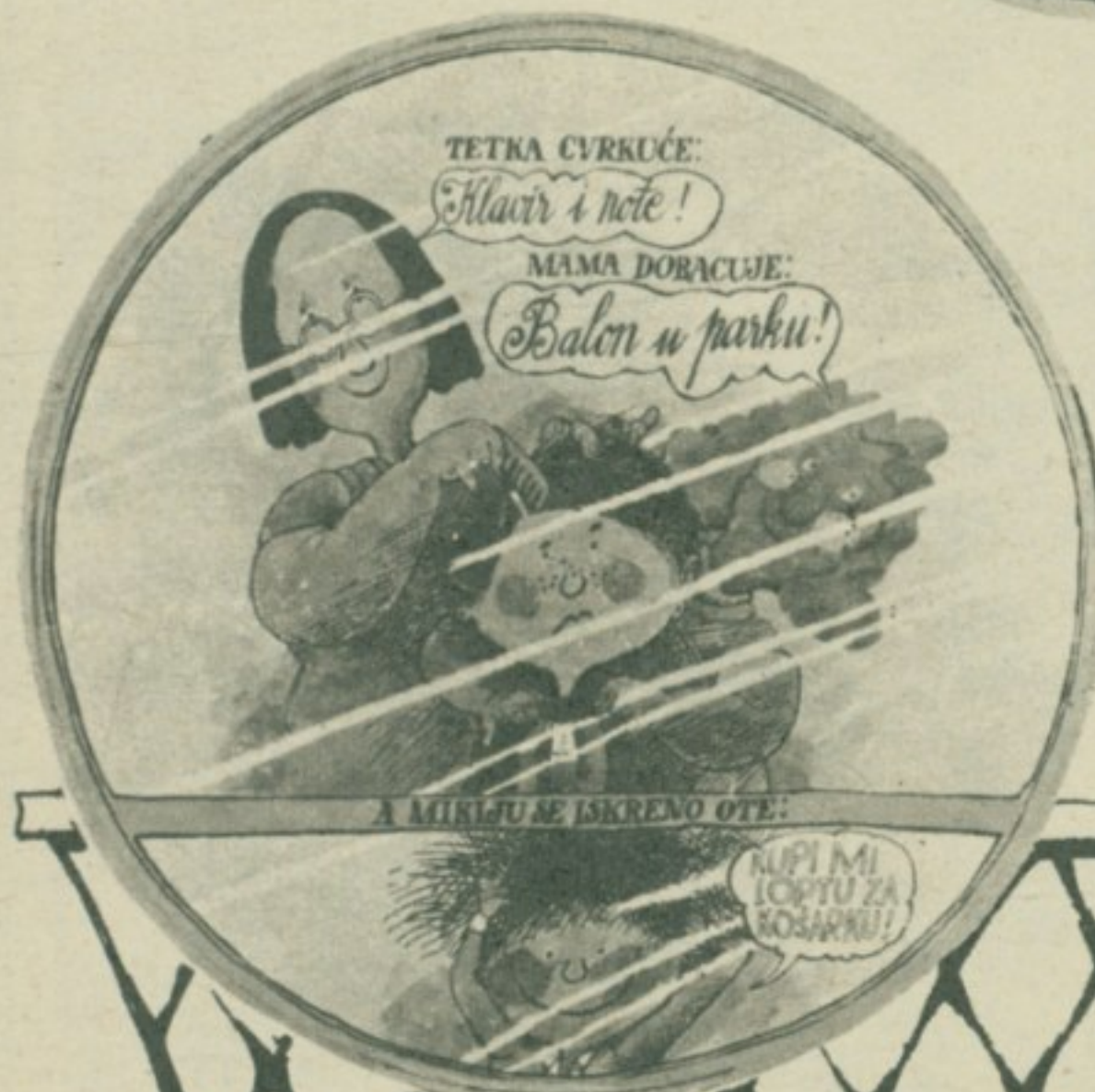
И ме Неде Украден није ново у домаћој поп-музици. Већ седам година она својим гласом и наступом привлачи пажњу стручњака. Последњим наступом на Опатијском фестивалу још једном је потврдила своје високе музичке квалитете који су је за релативно кратко време изабацили у сам врх наше музике. А почело је готово случајно. Из велике љубави према музици и певању Неда се пре седам година пријавила на аудицију за вокалне солисте коју је организовало Радио-Сарајево. Први већи наступ уследио је исте 1967. године на музичкој смотри „Ваши шлагер сезоне“ када се Неда Украден широј јавности представила композицијом „Игра без краја“. На „Шлагеру сезоне“ наступала је још три пута после чега је добила позив да учествује на Суботичком фестивалу, да би свакако најзначајнији био овогодишњи наступ на Опатијском фестивалу. Композиција Николе Бороте „Срце у срцу“ коју је Неда Украден интерпретирала ушла је у најужи избор за нашег представника на Евровизијском фестивалу. На крају морали су се задовољити наградом која је додељена за најуспешније коришћење народног мелоса у домаћој забавној музици. Успешна сарадња са композитором Николом Боротом и групом „Камен на камен“ траје већ три године и како каже трајаће још дуго, јер тим који је добар никад не треба мењати. Сматра да свој стил још није до краја изградила, али то нимало не смета да песме инспирисане фолклором, које она пева, брзо постану веома популарне, нарочито међу младима. Иначе ова двадесет четворогодишња девојка је и одличан студент. Ускоро ће дипломира-

ти на филозофском факултету, група за енглески језик и књижевност. Такође похађа музичку школу, одсек за соло певање у класи професорке Бранке Стахуљак која је веома задовољна својом ученицом. Озбиљна музика за сада је код Неде у другом плану, али једног дана када се растане са забавном музиком највероватније ће се по-

Никола Борота

светити оперском певању. Судећи по озбиљности којом прилази сваком послу вероватно ћемо у догледно време имати и врло добру оперску певачицу. У музици је привлаче сви жанрови а од забавних певача највише воли да слуша Џоан Баез, Сару Вон, Роберту Флек, Стиви Вондера и Битлсе изнад свих. У домаћој музици не тражи узоре јер жели да има свој стил. Судећи по досадашњим успесима, бројним наступима на телевизији и радију можемо слободно да кажемо да је Неда у потпуности успела. Свакако, не треба да заборавимо ни њен највећи успех — сингл плочу „Је л' то мајко тај“ која дуго није силазила са домаћих поп-листи.

KOŠ! KOŠ! KOŠ!

Драгоцена књига за најмлађе и све који воле кошарку! Књига коју су за Вас замислили, написали и нацртали кошаркаш ЉУБОДРАГ СИМОНОВИЋ, песник ЉУБИВОЈЕ РШУМОВИЋ и сликар ДУШАН ПЕТРИЧИЋ. Књига која ће обрадовати вас, књига којом ћете обрадовати друге! Књига у боји, на 48 страна, штампана на висококвалитетној хартији, као створена за поклон. По цени од 40 динара за броширано издање и 60 динара за издање у тврдом повезу, може се набавити у књижарској мрежи или директно код издавача, Београд, Теразије 13/IV, тел. 341-923 и 338-150.

НОЛИТ

Снимки: А. Патріогін

ФАНТАСТИЧНА

ПРИЧА

РАТКО ЈАНКОВИЋ

БЕСМИСЛЕНА

РЕЧ

БИЛИ СУ ЗБУЊЕНИ ЈЕР ЈЕ ВАЉАЛО ПРИПРЕМИТИ НЕШТО НОВО: НЕ ОДБРАНУ ИЛИ ПРОШИРЕЊЕ ДРЖАВЕ, ВЕЋ ЗАШТИТУ РОДНЕ КУГЛЕ — ЗЕМЉЕ.

I степен приправности

Планета Земља је, по навици својих житеља, била дотад слабо чувана од сваке спољашње опасности. Можда због збуњујућих, често противуречних, података који су стизали из различитих крајева света. Нова авет која је трајала над човечанством добила је и назив НЛО (неидентификовани летећи објекти). Међутим, појава ових загонетних летелица неретко се приписивала нечистим намерама агресивних суседа. Али, овога пута све је било јасно: радио-опсерваторије многих држава издале су готово истоветна саопштења. Из дубине свемира приближавало се нешто необично, различито од свега до тада виђеног. Неслога и надметање замени грозничаву журбу и делимично поверење. Генералштаби и команданти армија први пут нису сањали о слави Ханибала, Александра Великог или Наполеона. Били су збуњени јер је ваљало припремити нешто ново: не одбрану или проширење државе, већ заштиту родне кугле — Земље. Одговорност је била општа.

Испрва бледе, трепераве тачкице из правца сазвежђа Орион добише контуре пред уплашеним очима астронома: три љубичаста троугла косо превучена црним пругама. Откриће је, у почетку, држано у тајности. Нешто касније, размењена су прва саопштења међу државама планете Земље. Војска је, без објашњења, увежбавала чудне и необичне покрете.

II степен приправности

Троугаоне летелице се на 12 милиона километара од Земље раздвојише. Две кренуше у правцу полова, а трећа, летећи стално у равни полутара, затвори и треће теме троугла који су међусобно стварале.

У међувремену, војни стратеги су, тешка срца, изменили већ прорачунате путање ракетног оружја и уместо координата главних градова, привредних центара и војних постројења својих суседа или супарника, у компјутере убацивали прорачуне путања непознатих летећих објеката.

Саопштења за јавност нису постојала, али се по новинским написима и политичким коментарима умереног тона наслућивало да нешто, као паукова мрежа, лебди над целом планетом.

III степен приправности

Летелице су се зауставиле на 300.000 км од Земље. Промичао је дан за даном. Војска је била у стању пуне приправности. Ракете набијене разорним експлозивом биле би, вероватно, већ упућене на дошљаке да не беше ужасног страха од моћи и одмазде. Земља се плашила Непознатог.

После 27 дана, од 28. марта до 23. априла, летелице настадоше у свемиру, тихо и нечујно. Са собом нису оставиле никакав траг или поруку. Једноставно, изгубиле су се у простору.

Булеварски листови су дуго још доносили фељтоне о појави незваних гостију. Једно време су кружи

ле приче о извесној провали, али и то престаде. Војска се вратила на устањени колосек. Додуше, моћне државе су лансирале у орбиту некакве платформе у циљу одбране од свемирских освајача, али оне су, као и до сада, више контролисале шта се догађа на самој Земљи него што су претраживале свемир. И, све паде у заборав.

Саопштење № 1 (Из књиге извештаја летелице Децима Е од 718. до 936. периода Времена)

Од самог почетка је било јасно да је та планета насељена. То је анализама доказано још док се њено постојање само наслућивало.

Разговор у броду:

Први члан посаде:

— Капетане, јесу ли јасни наши задаци у погледу планете?

Капетан:

— За сада не. Искључиво сакупљамо податке. О даљем одлучује База.

Навигатор:

— Је ли нам та планета неопходна?

Капетан:

О даљем одлучује База. Општи положај:

Приближавамо се планети. Према плану, на даљини домета ин-струмената, формираћемо троугао око планете. Стање нормално. Очекујемо упутства.

Записник саслушања 113. полицијска станица. Архив: Интерпол

— Ти си ухваћен на делу?

— Кунем се, инспекторе, ништа нисам додирнуо. Ја немам никакве везе с тим!

— Причај шта се догодило.

— Па... ја, овај Мислио сам да тамо нема никога. И сада, мислим, ограда је била ниска а прозор, овај, отворен.

— Причај брже. Провалио си у кућу. И...

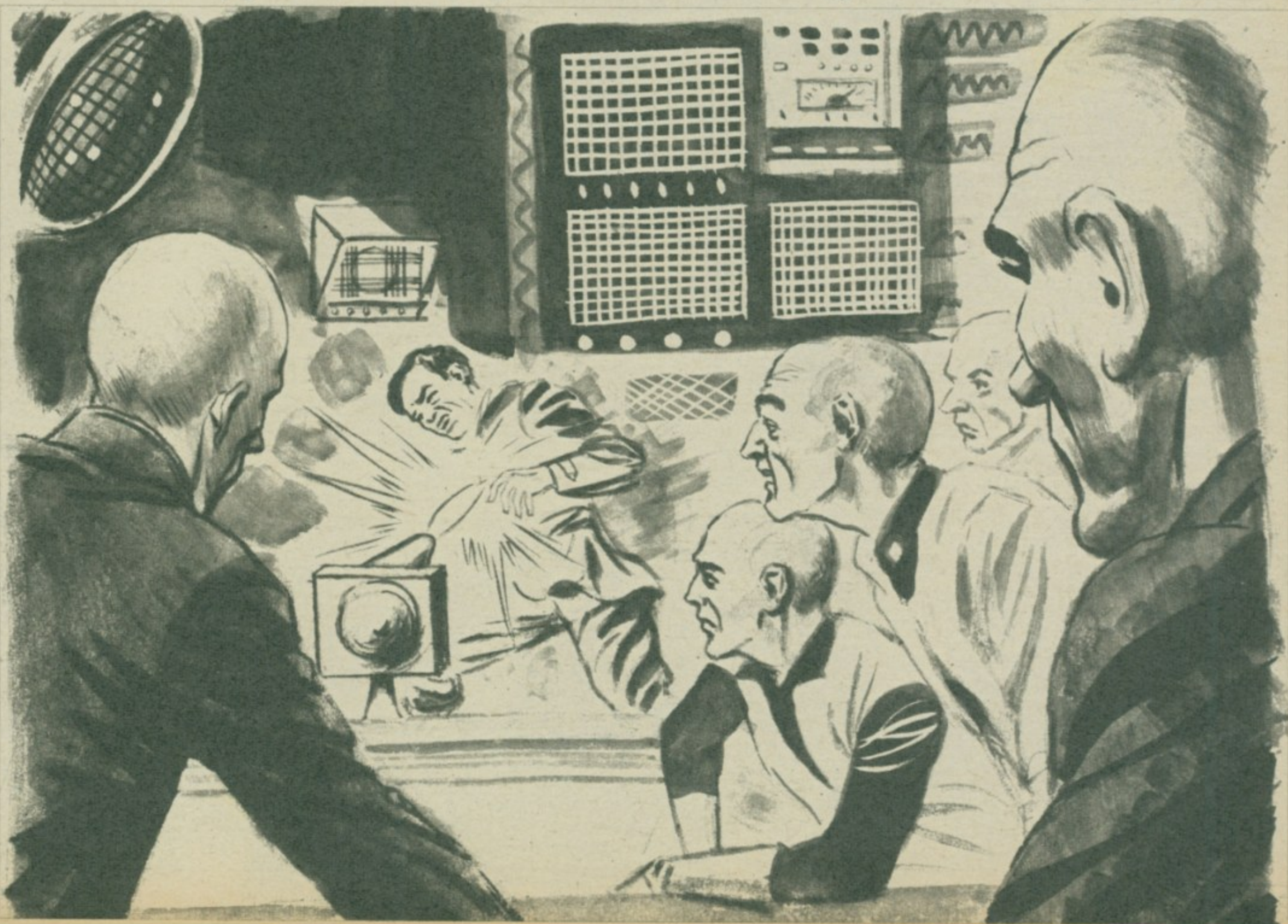
— Па, не баш тако. Прозор је, велим, био отворен: То јест, ја сам ушао. Мислим, кроз прозор.

— Даље!

— Па, онда сам, мислим, ушао у собу и отворио фиоку. Али, ништа нисам тамо нашао. Мислим, у фиоци су била нека дугмета и игле.

— Шта је даље било?

Професор је искористио тренутак његове непажње и здружио навигаторску куглу.

— Онда сам лагано отворио врата и ушао у његову радну собу.

— И...

— Па, онда се светлост нагло упалила и његова жена је, са вама, била мени иза леђа. И сада сам, мислим, овде.

— Шта знаш о отвору у зиду?

— Ништа. Чак га нисам ни видео. Мислим, да сам га видео сада не бих био овде.

— Значи, не знаш ништа о нестатку професора Р? Није ти познато ко је истопио зид? Не знаш одакле та рупа у њему?

— Не знам. Не знам, слободе ми!

Прилог уз саслушање:

На зиду радне собе гимназијског професора Р. нађен је отвор површине квадратног метра. Зид је пробијен неким непознатим оруђем. Ивице отвора су истопљене тако да се претпоставља да је употребљена нека специјална алатка. Пошто се професор Р. није појавио, молимо централу Интерпола да његов опис (који вам шаљемо) достави полицијама свих европских земаља.

Саопштење № 2 (Из књиге извештаја летелице Децима Е од 718. до 936. периода Времена)

Сви инструменти функционишу нормално. Мисија три летелице се одвија по плану. Планета је под потпуним аудио-визуелном контролом. Ради извођења правилних за кључака скрећемо пажњу Бази на следећа три догађаја, везана за исти дан.

1. Догађај

Било је праскозорје над равнином изван града. Два официра Војног института за историју, у пратњи беспрекорно обучених пратилаца, зауставише возила пред напуштеном кућом.

— Вашу увреду може да спере само крв — рече један.

— Бирајте оружје, господине — рече други.

— Нека то буде, старинско као и овај обичај, сабља!

Пратиоци прегледаше оштра сечива примитивног оружја. Два борца — смртна непријатеља, стајали су, у кошуљама, један насупрот другоме.

— Почните, господине! — рече најстарији од пратилаца.

Звекот хладног метала одјекивао је пустим пољем. Пратиоци, очију прикованих за борце, немо су посматрали двобој. Одједном, један од бораца заустави руку у покрету, као да се нечега присетио, погледа у небо и рече:

— Господо, Сунце и Месец у лудом плесу расипају зраке!

Његов непријатељ погледа увис али, истог трену би прободен сабљом. Убица изговори чудну, бесмислену реч и уста му се развуче у ружан осмех.

2. Догађај

Извесни делови планете коју посматрамо потпуно су непогодни за живот њених становника. Ситна, жута прашина под врелим сунцем.

Два изнемогла бића су се вукла кроз песак. Очигледно на ивици живота.

— Зар не чујеш? — рече један. Глас му је био шкрипав и напукао.

— Шта?

— Ми смо спасени! Чујеш ли, спасени смо!

— Како?

— Зар не чујеш жуборење потока иза ове пешчане дуне? Човече, то је вода!

Његов сапутник се крајњим напором усправи, потрча до дуне и баци се. Али, сем врелог песка и жуте прашине тамо ничега није било. Његов друг, који га је пратио погледом, развуче испуцала уста у осмех и изговори исту бесмислену реч коју нисмо могли разумети.

3. Догађај

Без изузетака, такав је овде обичај, млади становници планете похађају образовне установе. По завршетку једног циклуса образовања добијају одмор и резултате показаног успеха.

— Мама, погледај! — повика малишан. — Разредна ти је послала писмо. Добио сам награду у школи!

Мајка задовољно трепну очима и нервозно поче да отвара коверат. Али, њен задовољни и благи израз лица се изгуби после првих прочитаних редова.

— Па, ово је укор! Укор пред искључење! — викну.

Малишан шмугну у собу и иза закључаних врата довикну мајци ону неразумљиву и бесмислену реч.

Саопштење № 4 (Из књиге извештаја летелице Децима Е од 718. до 936. периода Времена)

По последњем наређењу Базе у летелици Децима Е налази се један од становника планете. По занимању је гимназијски професор. Рекао је да се зове Р.

Распитивали смо се о планети. Он је назива Земља. Вила су му описана она три догађаја. Професор Р. се само насмејао.

Разговор:

Капетан:

— Реците, професоре, да ли видите какав смисао у оваквом понашању?

— ...

Капетан:

— Одговорите на питање, професоре!

Професор:

— Погледајте екран! Ваши другови вас остављају!

Сви смо погледали екран на коме су се виделе летелице које су дошле са нама. Професор је искористио тренутак наше непажње, нагло скочио и покретом ноге здраво био навигаторску куглу. Навигатор се није уздржао: пуцао је. Професор је клонуо и прошапутао ону неразумљиву реч која, како он каже, не постоји ни у једном речнику планете Земље.

Враћамо се са остале две летелице, према плану. Не знамо хоћемо ли стићи. Професор Р. је потпуно уништио уређај за вођење брода.

База летелици Децима Е:

Наведите речи професора Р. Дајте општи закључак команданта брода, за случај да се не вратите.

Саопштење № 3 (Из књиге извештаја летелице Децима Е од 718. до 936. периода Времена)

Професор Р. је умирућим уснама изговорио:

— Априлилили...

Општи закључак команданта:

Бића која насељавају планету Земљу су у свему незрела, неспособна за одбрану од било какве инвазије из свемира. Планету је веома лако покорити.

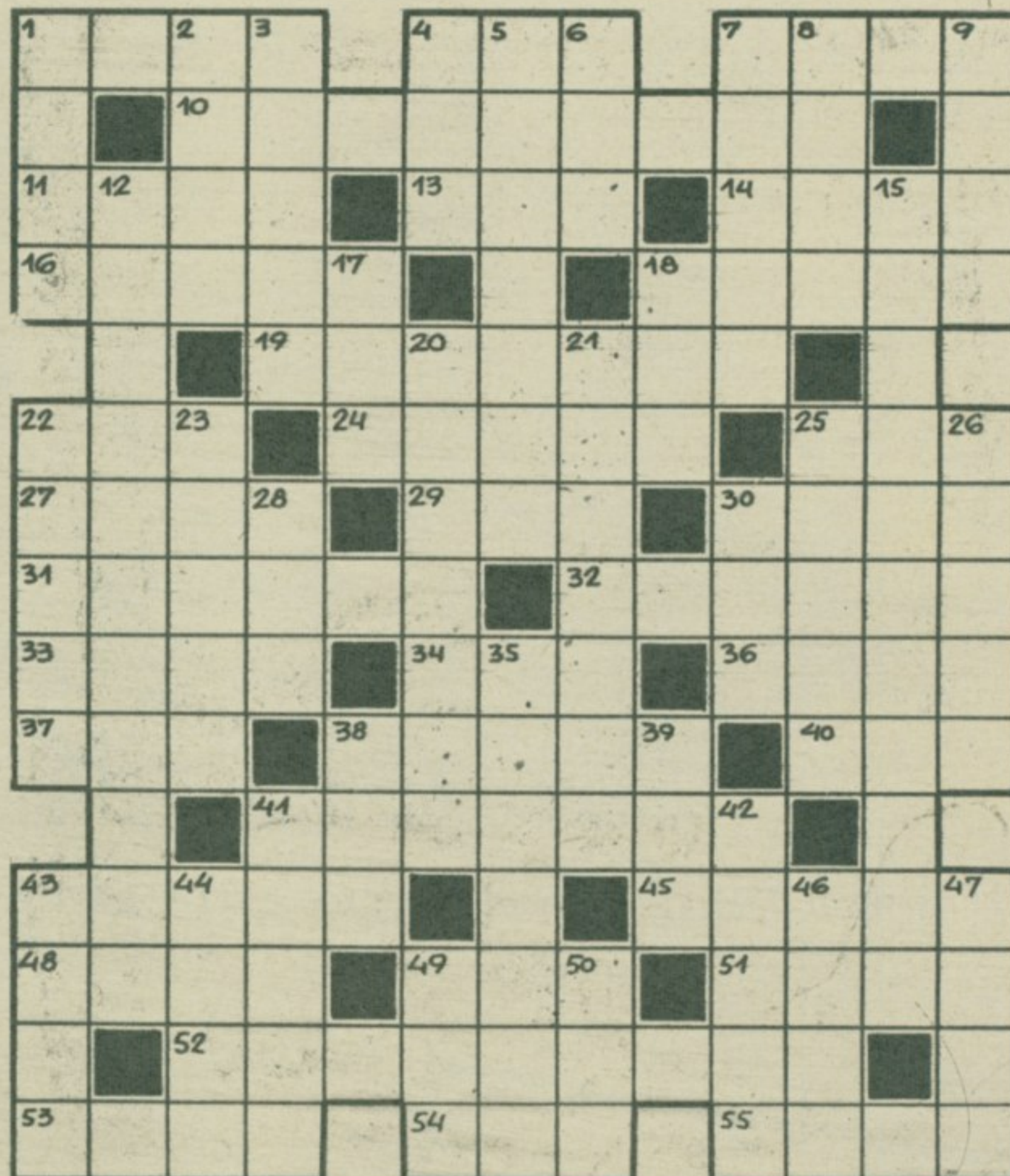
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) грчко острво, 4) стара српска престоница, 7) ушур, 10) склоност према нестварним садржајима, сањарењу и маштању, 11) Дедалов син, први летач, 13) јапански стонотенисер, 14) острво, 16) рт (далматински), 18) укус, 19) службеници који се брину о набавци и трошковима, 22) освежавајући напитака, 24) наше највеће полуострво, 25) страна мушко име, 27) летопис, 29) лисав, 30) плетеница, 31) суфикс у сложеницама, љубав према, 32) познато дело немачког песника Виланда (1733—1813), 33) река у Немачкој, 34) изразити представник, 36) један четинар, 37) оквир, 38) град у Швајцарској, 40) поред животиња, 41) борац у борби с биковима, који дражи бика, забадајући у њега сулице, 43) мања улица, 45) врста тропског гуштера, 48) велики концерн челичне индустрије у Западној Европи, 49) катран, 51) роман Емила Золе, 52) брод опремљен за лов на китове, 53) посмртни лежај, 54) речна и морска животиња, 55) стас.

УСПРАВНО:

1) део аутомобилског мотора, 2) држава у Азији, 3) врста послистице (мн.), 4) италијанска радио-телевизија (скр.), 5) споразум, 6) троцифрен број, 7) блага казна (мн.), 8) мноштво птица, 9) исламско светилиште, 12) онај ко спроводи колонизацију, 15) разнобојан, шарен, 17) новозеландско дрво за бродоградњу, 18) узик негодовања, 20) преостали део, 21) лекар који се бави спречавањем и лечењем болести и деформација органа кретања, 22) драги камен, 23) котур за намотавање жице, 25) дрвени стуб, 26) део запрежних кола, 28) личност из једне Шекспирове драме, 30) уређена обала, 35) страна женско име, 38) домаћа животиња, 39) хватање дивљачи, 41) хартија, 42) видар, 43) индијанска жена, 44) део дизалице, 41) мушко име одмила, 47) град у Француској, 49) обор, 50) временски термин.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) поток, 6) марка, с, 11) НАСА, 12) атолл, к, 14) тетреб, 16) Рагуза, 18) Ака, 19) килер, 21) Бам, 22) Тир, 23) анали, 24) ова, 25) упис, 27) Ана, 28) твор, 29) саоне, к, 31) арија, 32) Албанка, 33) влага, с, 36) Истра, 40) рата, 41) Ита, 43) Аран, 44) аге, 45) усеви, 47) ина, 48) тон, 49) стран, 50) Бар, 51) астали, 53) латица, р, 55) Амор, 56) Итон, т, 57) Отава, 58) титан.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живојад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дина, полугодишња 88,00 дина, тримесечна 44,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дина, полугодишња 176,00 дина, тримесечна 88,00 дина. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страним валутама: ДМ 60.—, Долар 24.—, Фф. 112.—, Шфр. 70.—, Шкр. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански факс 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу нишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. 1. 1973. године не плаћа се порез на промет.

ЈОШ ЈЕДНА ПРИЛИКА ЗА СВУ ДЕЦУ. ДА СЕ ПОНОВО СУСРЕТНУ СА ВЕСЕЛИМ И РАЗДРАГАНИМ ЛИКОВИМА ВОЛТА ДИЗНИЈА

Издавачко предузеће „ВУК КАРАЦИЋ”,
Београд, Краљевића Марка 9
НАРУЧБЕНИЦА

Овим неопозиво купујем књигу „ВЕЛИКА ПА-
РАДА”, штампана ћирилицом-латиницом (не-
потребно прецртати)
ЗА ГОТОВО — ПОУЗЕЋЕМ по повлашћеној
цени од 55 динара (плаћање поштару приликом
пријема књиге).

Име и презиме _____

Занимање _____

Поштански бр. и место _____

Адреса стана _____

(Потпис купца)

„ВЕЛИКА ПАРАДА” одвешће малишане у бескрајно царство маште где ће, окружени својим омиљеним јунацима, уживати у необичним доживљајима и чудноватим и веселим згодама.

Прикладан слог којим је штампан текст омогућава чак и најмлађима, који су тек савладали вештину читања, да самостално уживају у причама.

Књига је штампана ћирилицом и латиницом, у вишебојној првокласној техници. Формат 29 x 30,5 cm.

ДИЗНИЈЕВА „ВЕЛИКА ПАРАДА” у књижари стаје 70.— динара.

Читаоци Политикиног забавника уживају посебан попуст, тако да књигу добију за 55.— динара.

Купци из Београда могу подићи књигу сваког радног дана до 15 часова у предузећу „ВУК КАРАЦИЋ”, Краљевића Марка 9.

Поруџбине шаљите на адресу: Издавачко предузеће „ВУК КАРАЦИЋ”, 11001 Београд, Краљевића Марка 9.

ПОЛИТИЧКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

ОТОРИНОЛА- РИНГОЛОГИЈА

Најлепше те молим да ми у малој пошти објасниш шта ова реч значи. Немој да ми замериш ако те замолим да ме не потпишеш

пуним именом, него само иницијалима. Унапред хвала.

Ученица Ј. В.
Уља

Оториноларингологија је наука о болестима ушију, носа и грла. То је грчка реч. Чине је четири речи које значе: ухо, нос, грло и наука. Лекар специјалисти који се баве овим болестима зову се оториноларинголози. Једна од најчешћих о-

перација код деце, коју ови специјалисти изводе, јесте вађење крајника.

А што се тиче потписивања, испунили смо ти жељу, мада није било разлога да се скриваш иза иницијала.

ТРКАЧКИ БИЦИКЛ

Одавно желим да набавим тркачки бицикл. Молим те да у малој пошти објавиш где се може купити и по којој цени.

Милован Радовановић,
Бајина Башта

У Бициклистичком савезу Србије добили смо адресе предузећа која се између осталог баве и продајом тркачких бицикла. Пиши им и они ће ти послати обавештење о условима продаје.

„Југобицикл“ — трговинско предузеће на велико Генерала Жданова 21 — 11000 Београд.

„Рибоматеријал“ — трговинско предузеће за продају прибора за

лов, риболов и спорт Томаниће-ва 6 — 41000 Загреб.

„Metalia Comercio“ — велетрговинско предузеће, експорт-импорт К. Думбовић 19 — 41000 Загреб

ЦЕЛОКУПНА ДЕЛА П. П. ЊЕГОША

Пошто у мом граду ни у једној књижари нисам нашао целокупна дела П. П. Његоша, молим те да ми напишеш где бих могао да наручим ове књиге.

Маринко Шукровић,
Никшић

Издавачко предузеће „Просвета“ (Београд) и „Обод“ (Цетиње) заједнички су издали целокупна дела Петра Петровића Његоша. То је

већ треће издање целокупних Његошевих дела, штампано у седам књига.

Књиге можете добити на отплату или поузећем ако се обратите на адресу: Претплатно-отплатна служба, ПРОСВЕТА, Београд, Добричина 30, поштански фах 555. Цена целокупних Његошевих дела износи 600.— динара.

АНТОНОМАСИЈА

У једном тексту сам прочитала да се неке речи могу антономастички употребити, али ми ништа није било јасно. Молим те да ми на примерима објасниш какве су то речи и када се употребљавају. Волела бих да то сазнам.

Драгана Стевановић,
Сењски Рудник

Антономасија је стилска фигура која се користи и у обичном говору. На пример, кад уместо заједничке именице употребим властито име, или обрнуто, уместо властитог

имена — заједничку именицу: уместо речи говорник можеш рећи Цицерон, Пророк уместо Мухамед. Реч

фрижидер коју ти вероватно употребиш бар једанпут дневно, антономастичка је реч. Фрижидер (fr'i Džideer) је назив једне познате америчке фирме која производи хладњаке, односно фрижидере. Због фирме Калодонт многи и данас пасту за зубе зову калодонт. Има још много примера за ову језичку појаву, али се надамо да је и ово било довољно.

УСЛОВНИ УПИС

Молим те да ми одговориш да ли могу да се упишем на Академију за филм, позориште и телевизију по завршетку средњотехничке школе.

Миле Младеновић,
Скопје

На Академији смо сазнали да сви ученици средњих школа имају право да конкуришу, а да ли ће се и уписати зависи од показаног успе-

ха на пријемном испиту. Конкурс са свим потребним обавештењима и условима за упис биће објављен у „Политици“ у току маја. Нестрпљиви могу лично да се обрате секретаријату, на следећу адресу: Академија за филм, позориште и телевизију, Хо Ши Минова улица 20, 11070 Нови Београд.

УЧЕНИЦИ — СРЕДЊОШКОЛЦИ! ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репетиторијумом — у коме је прегледно и сажето изложено градиво из српскохрватског језика, географије, историје, биологије, хемије, физике, математике, социологије, политичке економије, политичког система и друштвеног уређења СФРЈ по наставним плановима од I до IV разреда.

Ово је ново, прерађено и допуњено издање на коме је радила група познатих педагога, тако да РЕПЕТИТОРИЈУМ представља јединствен приручник за успешно обнављање градива у току школске године, а посебно у време припремања завршног испита школе — матуре.

Репетиторијум можете добити поузећем, по цени од 60.— дин. ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбеницом на НЧП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд, пошт. фах 23.

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ — научите сами лако и брзо из књига „УРАЂЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“.

Препоручујемо вам 4 књиге које садрже комплетну израду свих задатака из математике за све разреде гимназије и осталих средњих школа као и увод у вишу математику. Књиге можете наручити дописницом или писмом на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п. п. 64 и одмах ћете их добити. Платићете поштару кад вам их донесе (поузећем). Цена једне књиге је 60 динара. Ако одједном купујете комплет од 4 књиге, добићете га за свега 190 динара или ако удружени са неким наручujete 8 или више књига, платићете само 30 динара за сваку књигу!

